

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

100'üncü Birleşim
8 Haziran 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Alanya'dan gelen muhtarlara "Hoş geldiniz." denilmesi

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bucak Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası temsilcilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi, İstanbul'un fethinin 569'uncu yıl dönümü ve bölgedeki gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kıbrıs'ta, egemen, eşitlik temelli 2 devletli çözüm ve Doğu Akdeniz'deki gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması

3.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Erzincan'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Yunanistan'ın adaları silahlandırmasına ve seksen günlük NAVTEX ilan etmesine ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İstanbul'un Beyoğlu ilçesine bağlı Fetihtepe Mahallesi'ndeki kentsel dönüşüm için imza vermeyen mahalle sakinlerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'nın Orhaneli ilçesinde bulunan Orhaneli Termik Santrali'nin özelleştirilmesi sonucu mağdur olan işçilere ve Orhaneli'de bulunan 112 sağlık ekibinin önemine ilişkin açıklaması

4.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, pasaport sorununa ilişkin açıklaması

5.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Kırıkkale'nin sağlıkta ve haberleşmede yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması

6.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Nevşehirliilerin yaşadığı ekonomik sıkıntıya ilişkin açıklaması

7.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, Osmaniye'ye yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

8.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, AK PARTİ iktidarında yapılan çevre yatırımlarına ilişkin açıklaması

9.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, bir lisede Kur'an-ı Kerim'e yapılan saygısızlığa ilişkin açıklaması

10.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Öğretmen Şenay Aybuke Yalçın'ın şehadet yıl dönümüne ve Türkiye Cumhuriyeti devleti ve büyük Türk Milletinin bölünmez bütünlüğü için canlarını feda eden şehitlere ilişkin açıklaması

11.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, ülkücü şehitlere ilişkin açıklaması

12.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Kırazlıdere Termik Santrali'ne ilişkin açıklaması

13.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, İznik Gölü, Salda Gölü, Apolyont Gölü gibi göllerin can çekişmesine ilişkin açıklaması

14.- Erzincan Milletvekili Burhan Çakır'ın, Peygamber Efendimiz'in ahirete hicretinin miladi yıl dönümüne ilişkin açıklaması

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, soru önergelerinin Meclis Başkanlığınca engellenmesine ilişkin açıklaması

16.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Mardin'in Yeşilli ilçesindeki kamulaştırma sorununa ilişkin açıklaması

17.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, sağlık personelinin ekonomik koşullarının ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

18.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli'nin daha yeşil bir kent hâline gelmesine ilişkin açıklaması

19.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Mersin'in tarihî ve doğal güzelliklerine ilişkin açıklaması

20.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, besi maliyetlerindeki artışın nedenlerine ilişkin açıklaması

21.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, yerli elektrikli traktör projesine ilişkin açıklaması

22.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, AKP saray iktidarının kendilerine muhalif olanları ayırım yapmaksızın tutuklamaya devam etmesine ilişkin açıklaması

23.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

24.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, motorin zamlarının ulaştırma ve tarım sektörüne olan etkisine ilişkin açıklaması

25.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Peygamber Efendimiz'in dünyasını değiştirmesinin seneidevriyesine, Yusuf İmamoğlu'nun şehadetinin 52'nci yıl dönümüne, İYİ Parti Gençlik Kolları üyesi ve ODTÜ Ekonomi Bölümü öğrencisi Murat Dursun'un hedef gösterilmesine, Hükümetin tarıma daha fazla destek vermesi gerektiğine, emekliye ödenen bayram ikramiyelerine, MÜSİAD'ın asgari ücrete ilişkin açıklamasına, Cumhurbaşkanı ile Hazine ve Maliye Bakanının konuşmalarının piyasayı bozucu etkisi olduğuna ve uygulanan ekonomi politikasıyla bir yere varılamayacağına ilişkin açıklaması

26.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Peygamber Efendimiz'in ahirete irtihal edişinin yıl dönümüne, Yusuf İmamoğlu'nun şehadetinin seneidevriyesine, 2 EOKA militanının Kıbrıs Rum kesiminde bir TV kanalında yaptıkları itiraflara, Rusya ve Ukrayna arasında yaşanan silahlı çatışmanın perde arkasına ve Yunan halkının, Yunan Hükümetinin uyguladığı akla ziyan siyasete karşı çıkması gerektiğine ilişkin açıklaması

27.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Hazine ve Maliye Bakanının açıklamalarına, Ipsos'un ve İstanbul Ekonomi Araştırmalarının yeni sonuçlarına, Diyarbakır'da bugün sabah erken saatlerde gazetecilerin evlerine polis baskını yapılmasına ve Adana ve Mersin Valiliklerince "kamu güvenliği" gerekçe gösterilerek Moliere'in "Tartuffe" adlı eserinin Kürtçe oynanmasının yasaklanmasına ilişkin açıklaması

28.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülen (2/4485) esas numaralı Kanun Teklifi'ne ve Hükümetin kira artışlarını sınırlamaya yönelik yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

29.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Peygamber'imizin miladi olarak vefatının yıl dönümüne, Ankara'da kısa süreli yağış sonrası yaşananlara, Avrupa Parlamentosunun 2021 Yılı Türkiye Raporu'na ve İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Van Milletvekili Osman Nuri Gülaçar'ın HDP grup önerisi üzerindeki konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Bingöl İl Özel İdaresinde işe alınanların listesine ilişkin açıklaması

34.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

35.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

36.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

37.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

38.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

39.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve arkadaşları tarafından, gül çiçeği üretimi ve maliyetleri, gül üreticisinin sorunları ve talepleri hakkında üreticilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla 8/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 8 Haziran 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve arkadaşları tarafından, TÜİK verilerine göre bölgesel eşitsizliğin sebeplerinin araştırılması amacıyla 8/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 8 Haziran 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel tarafından, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun (BTK) internet servis sağlayıcılarının talep ettiği abone bilgilerinin kişisel verilerin güvenliğini ihlal ettiğine yönelik iddiaların araştırılması amacıyla 7/6/2022 tarihinde Türkiye Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 8 Haziran 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine ve 336 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesine ilişkin önerisi

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Van Milletvekili Osman Nuri Gülaçar'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun 328 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 44 Milletvekilinin Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4364) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 328)
- 2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve 64 Milletvekilinin Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4469) ile Çevre Komisyonu ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 336)
- 3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 127)
- 4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 313)

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Fuar ve Kongre Alanı projesinin akıbetine,
 - Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Tarım, Hayvancılık ve Arıcılık Platformu'na,
 - İzmir Milletvekili Atilla Sertel'in, belediyelerde taşeron olarak çalışan zabıta ve itfaiyeci sayısına,
 - Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Büyükşehir Belediyesinin Fatsa Adası'na rıhtım yapılması projesine,
 - Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'e,İlişkin soruları ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/64269), (7/64272), (7/64273), (7/64416), (7/64526)
- 2.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, 2021-2022 eğitim öğretim yılında istihdam edilen öğretmen sayısı ile kamuda öğretmen açığı sayısına,
 - Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, özel eğitime ihtiyaç duyan çocuk sayısına ve Bakanlığın özel eğitim için ayırdığı kaynak ve personel miktarına,
 - Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Bakanlığın bir öğretmenin sözleşmesine onay vermemesine,
 - Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde bulunan ve hakkında yıkım kararı alınan bir okul binasının akıbetine,
 - Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, özel eğitim öğretmenleri ile engelli öğretmen atamalarına,İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/64300), (7/64324), (7/64422), (7/64427), (7/64429)

8 Haziran 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 100'üncü Birleşimini açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için üç dakika süre vereceğim. Sayın milletvekillerinin oy düğmelerine basarak salonda bulunduklarını bildirmelerini, bu süre içerisinde elektronik sisteme giremeyen milletvekillerinin salonda hazır bulunan teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen sisteme giremeyen üyelerin ise yoklama pusulalarını görevli personel aracılığıyla, verilen süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını ve salondan ayrılmamalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Alanya'dan gelen muhtarlara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Alanya'dan gelen muhtar arkadaşlarımıza da "Hoş geldiniz." diyoruz. (Alkışlar)

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi, İstanbul'un fethinin 569'uncu yıl dönümü ve bölgedeki gelişmeler hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'a aittir.

Buyurun Sayın Dalkılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi, İstanbul'un fethinin 569'uncu yıl dönümü ve bölgedeki gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Saygıdeğer Başkanım, merhameti, adaleti, iyilik yapmayı kendine şiar edinmiş aziz milletimizin değerli temsilcileri, kıymetli milletvekillerimiz; her birinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

Bugün iki meseleyle ilgili düşüncelerimi, duygularımı sizlerle paylaşmak için huzurlarınızdayım. Bir tanesi, hem yaşamaktan hem hizmet etmekten şeref duyduğum aziz şehrimiz İstanbul'umuz ve yatırımları hakkında. 1994 yılında devraldığımız yaşanmaz İstanbul'dan, hamdolsun, yaptığımız yatırımlarla, altyapı, ulaşım, kültür sanat yatırımlarıyla, yeşil alanlarla bugün dünyanın gerçekten gıptayla baktığı muhteşem bir şehir... Çok şükür, yatırımlarımız bu manada devam ediyor. En sonuncusu, İstanbul'u kimsenin insafına terk etmeden, belediyesinin, yerelinin kimde olduğuna bakmadan İstanbul'a hizmet etmeye devam ediyoruz, Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi. Fethin 569'uncu yıl dönümünde Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi'nde yaklaşık 5 milyon 100 bin metrekare yeşil alanı oluşturmak üzere İstanbul'un en güzel lokasyonunda insanlarımızın hayatını kolaylaştıracak, İstanbullulara değer katacak, İstanbul'a değer katacak, fethin ruhuna uygun bir projeyi gerçekleştirmek için, meselesi ağaç olan, meselesi yeşil olan, meselesi çevre olan yüz binlerce İstanbullunun katılımıyla, Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle ilk fidanları toprakla buluşturduk. Bundan dolayı, verdiğimiz sözleri tutmanın bir bir haklı gururunu yaşıyoruz. 81 ilde 81 milyona millet bahçesi yapacağız. Karbon salımını azaltan, bölgedeki trafiği azaltan ve bölgeye değer katan bir proje. Bundan dolayı Saygıdeğer Cumhurbaşkanımıza, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımıza ve emeği geçenlere İstanbullular adına teşekkür ediyorum. Biz İstanbul'a verdiğimiz sözleri tutuyoruz, Türkiye'nin her yerinde hizmet etmeye devam ediyoruz.

Bir üzüntümü paylaşmak istiyorum: Biz milletimiz adına, milletimizin yüzünü güldürmek, kardeşliğini büyütmek, ekmeğini büyütmek, huzurunu büyütmek için ayağa kalkıp terör örgütlerine, dünyanın ağababalarına kafa tuttuğumuzda, meydan okuduğumuzda bakıyoruz ses içeriden geliyor, ses içeriden geliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sınır ötesi operasyona çıkıyoruz ses içeriden geliyor, Doğu Akdeniz'de haklarımızı savunuyoruz ses içeriden geliyor, ülkemizi kalkındıracak her hamlede ses içeriden geliyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul'u bıraktın sınır ötesine geçtin ya! İstanbul'u anlat, İstanbul'u.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Bakıyoruz, helalleşmekten bahsedenler hemen grup toplantılarında -izledim dün, bugün- hesaplasmaktan bahsediyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul'u anlat! Sokağa çıkabiliyor musunuz?

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Siyaset nezaket işidir. Biz hesaplasmadan bahsederken biz zaten millet ve memleket düşmanlarıyla hep hesaplaştık.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul'da sokağa çıkabiliyor musun, onu anlat!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Hiçbir siyasi parti bizim düşmanımız değil. Bu milletin 85 milyon ferdiyle -bizim garantörlüğümüzde- kardeşliği savunduk, barışı savunduk, huzuru savunduk ve bunun gereğini de bugüne kadar yaptık.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yemiyor artık, kimse yemiyor bunları. Bunları kimse yemiyor, bayat! Bayat, bayat!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Bir taraftan "Kaçacaklar." ifadesi... Ya, insan utanır, utanır. 15 Temmuzda tankların arasından kaçanlar ile milletin bağrına koşanları millet biliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bayat, bayat! Dolar 17,5 lira oldu, 17,5!

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Milyarlarca doları Amerika'ya kaçırınlar utansın.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Biz koşarız, bize kaçmak değil, millete hizmete koşmak yakışır. Kaçmanın kime ait olduğunu millet de biliyor, biz de biliyoruz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – "Sürtük." lafı nezaket işi mi?

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Doğrusu, şimdi bakıyoruz, pandeminin ağır şartları, gerçekten küresel sıkıntılar; tedarik zincirlerinde sıkıntılar yaşanıyor; işte yanı başımızda Rusya-Ukrayna krizi hayatı zorlaştırıyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Uzaylılar! Uzaylılar!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bizim gündemimiz milletin ekmeğini, huzurunu büyütmek. Milleti tehdit ederek, toplumun her gün bir kesimini tehdit ederek, parmak sallayarak Türkiye'ye ne vadettiğinizi bir kere gözden geçirin.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Millette ekmek kalmadı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Dolar 17,5 lira, haberin var mı? Dünden bugüne 1 lira arttı.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Sürekli kaos, sürekli intikam yeminleriyle Türkiye'ye neyi vadediyorsunuz? Biz Türkiye'ye vadettiğimiz kardeşliği hamdolsun gerçekleştirdik, dünyadaki terörün ağababalarına rağmen gerçekleştirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sizin getirdiğiniz askıda ekmek.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tayyip Bey'e iletin de sussun, sussun; yoksa, sonumuz...

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Dünyayı küresel haraca bağlamış çetelere rağmen gerçekleştirdik ve görüyoruz ki milletimizin huzurunun, kardeşliğinin büyümesinden dışarıda rahatsız olanlarla birlikte içeride de son dönemde ilginç bir dil kullanılıyor. İktidara talip olanlar... Ben iktidara talip olan muhalefet partisi görmüyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sen göremediğin için zaten...

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Grup toplantılarında şunu görüyorum: "Acaba ana muhalefet partisi hangimiz olacağız?" diye birbirinizle yarışyorsunuz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ne güzel! Ne güzel!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – İktidara yarışanın milleti tehdit etmeyeceğini, böyle siyaset yapılmayacağını bilmemiz lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Dönüp bakıyoruz, toplumun farklılıklarını, toplumun renklerini zenginlik olarak görmeyip düşmanlık hâline...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ne oldu, millet bahçesini unuttun ya.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Toplumun zenginliğini düşmanlık hâline getirmeye çalışan, buradan siyasi rant devşirmeye çalışanlara inat diyoruz ki...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kim o? Kim o? Aynaya bak da konuş.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – ...85 milyon milletin evladı kardeşdir. Sınır ötesinde, sınır içinde terörle mücadeleyi yapan biziz, ülkenin huzurunu getiren biziz ve şunu söylüyoruz değerli kardeşlerim, değerli milletvekilleri: Her şeye rağmen, herkese rağmen, işte, 2023'e gidiyoruz, 15 seçimidir gidiyoruz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Zaten 15 seçimidir yalanla kaldınız.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Siz yalan söylemeye devam edin, siz tezvırata devam edin; biz millete verdiğimiz sözleri tutmaya devam edeceğiz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 469 cuma oldu, hâlâ açıklamadınız görüntüleri.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı indireceğiz diye el birliğiyle söz birliği yaptığınızı görüyoruz, başka bir projeniz yok; bunu başaramayacaksınız, ağababalarınız emretse de başaramayacaksınız. Yirmi yıldır iktidardayız, inşallah devam edecek bu hizmet kervanı. 2023'ü aldığımızda haykıracağız diyor ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayallerinle yaşa, hayallerinle.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım, burada bir satışma var.

BAŞKAN – ...Kıbrıs'ta egemen, eşitlik temelli, 2 devletli çözüm ve Doğu Akdeniz'deki gelişmeler hakkında söz isteyen Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'e aittir.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

2.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kıbrıs'ta, egemen, eşitlik temelli 2 devletli çözüm ve Doğu Akdeniz'deki gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Kıbrıs Adası, sahip olduğu jeostratejik konumu sebebiyle tarihin her döneminde büyük önemi olan, sadece Doğu Akdeniz kıyı şeridi açısından değil, Anadolu, Balkanlar, Orta Doğu ve Kuzey Afrika hâkimiyeti için de merkez kabul edilen politikaların odağında olmuştur. Bu hâliyle Kıbrıs Adası sadece denizin ortasında bulunan bir ada vasfıyla ikmal noktası olarak değil, bölgesel ve küresel hâkimiyet için mutlaka korunması gereken bir alan olarak ön plana çıkmıştır.

Osmanlı döneminde Akdeniz hâkimiyetimizin mihenk taşı konumunda olan Kıbrıs, 1500'lü yılların ikinci yarısından sonra kalıcı bir Türk vatani hâline gelmiştir. Birinci Dünya Savaşı'na giden süreç ve sonrasında yaşanan gelişmelerden etkilenen Kıbrıs, 1950'li yıllardan sonraysa adaya düzenlediğimiz Barış Harekâtı'na kadar geçen süre zarfında acı ve gözyaşıyla anılır olmuştur. Enosis hedefiyle Rumlarca başlatılan toplu katliam ve soykırımlar Kıbrıs Türklüğünün yaşamını tehdit ederken Türkiye'nin garantör ülke olarak adada barışın tesisi ve kalıcı hâle gelmesi için yaptığı müdahale, dökülen kanın son bulmasını sağlamıştır.

Kıbrıs Türklüğünün yaşam mücadelesi, azim, kararlılık ve istiklal hakkının neticesi olarak öncelikle 1975'te Kıbrıs Türk Federe Devleti kurulmuştur. 15 Kasım 1983 tarihine gelindiğinde ise Kıbrıs Türk Federe Devleti Meclisi self determinasyon hakkını kullanarak oy birliğiyle aldığı bir kararla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni ilan etmiştir. Dolayısıyla, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilk ve kurucu Cumhurbaşkanı merhum Rauf Denktaş'ın ifadesiyle, bu devlet şaka olsun diye kurulmamıştır.

Yine, dönem içerisinde tabii olarak Kıbrıs'ta iki kesim ortaya çıkarken kalıcı barışın tesisine yönelik garantör ülkelerin de katılımıyla Birleşmiş Milletler gözetiminde çok sayıda görüşme ve girişim yapılmıştır. Uzun yıllara mal olan süreç içerisinde özellikle federasyon temelli yapılan müzakereler adaya ne yazık ki barışı getirmemiştir. Bu süre boyunca Rum kesimi kasıtlı ve sistemli bir şekilde sürekli ödüllendirilmiş, Kıbrıs Türklüğü ise yaşadığı katliam ve soykırımlar görmezden gelinerek âdeta tecride maruz bırakılmıştır. Hakkının ve haksızın maksatlı tutumlarla birbirine karıştırıldığı açıkça gözlemlenmiştir. Kıbrıs Türklüğü her defasında mağdur edilmiştir. Dolayısıyla, Kıbrıs Adası'nda Türklerin yaşam hakkı ile egemenliğinin korunması noktasında artık yeni bir yaklaşım ve ölçünün belirlenmesi zaruri bir hâl almıştır. Bu şartlar altında Kıbrıs Türklüğünün kendi iradesiyle egemen, eşitliğe dayalı 2 devletli yapının kurulması fikri doğru, tutarlı, hakkaniyetli olarak öne çıkmış ve kalıcı barışı sağlayacak tek çıkış yolu olarak her tarafın malumu olmuştur.

1 Ağustos 1571'de adanın fethiyle birlikte buraya yerleşen Türkler, aradan geçen dört yüz elli bir yıl boyunca hiçbir vakit devletsiz kalmamıştır. Bu tarihî hakikati görmezden gelmeye çalışan ve Kıbrıs Türklüğünü küçümseyip yok saymaya uğraşan çevreler Kıbrıs'ın Türklerin vatani olduğu gerçeği altında her defasında ezilmekten kaçamayacaktır. Kıbrıs Türk'tür, Türk kalacaktır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türklüğün mevcudiyet ve kudreti Kıbrıs'ta ezanı dindirmeyecek, yükselen bayrağı indirmeyecek ve çok daha yükseklerle elbette taşıyacaktır. Türklüğün çelikleşmiş iradesi, yanan hürriyet ve istiklal alevini koruyacak, Kıbrıs Türklüğü kendi devletiyle, yaşama iradesiyle geleceğe doğru emin adımlarla yol almayı sürdürecektir. Dolayısıyla, adaya korsan edayla dışarıdan müdahale girişiminde bulunmaya çalışan çevrelerin bu hakikati görerek hareket etmeleri gerekir.

Değerli milletvekilleri, Rum kesiminin şımarık, kendini ve haddini bilmez tutumlarına sessiz kalmanın bölgesel barışın önünde engel teşkil ettiği gerçeği görülmelidir. Bilhassa, Yunanistan'ın Ege ve Doğu Akdeniz'deki kıskırtıcı, hukuksuz ve haksız tutumu böyle devam ederse Türkiye'nin kuvvet ve kudretinin nelere kadir olduğunu bir kez daha tecrübe etmek durumunda kalacağı iyi anlaşılmalıdır. Zira, Türkiye'nin egemenlik haklarından taviz verebileceğini düşünmek tarihî bir hata olarak yorumlanmalıdır.

Bölgede enerji-politik eksenli gelişmeler, özellikle Ukrayna ile Rusya arasında yaşanan savaşla beraber hız kazanmışken Avrupa, Orta Doğu ve hatta Afrika'nın barış, huzur, istikrar ve refahı için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin, adada egemen, eşitliğe dayalı 2 devlet kurulması önerisinden hareketle gelecek tasavvurunda bulunması herkesin yararına olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

İSMAİL ÖZDEMİR (Devamla) – Bu vesileyle, sözlerime de son verirken Gazi Meclisimizi tekraren sevgi ve saygılarımla selamlıyorum; başta merhum Fazıl Küçük olmak üzere, Rauf Denktaş ve Kıbrıs davasına gönül, can ve kan veren tüm kahramanlarımızı rahmet ve minnetle yâd ediyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Erzincan'ın sorunları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Ali Şeker'e aittir.

Buyurun Sayın Şeker. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Erzincan'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Erzincan ilinin ve Erzincanlıların sorunlarını dile getirmek için söz almış bulunuyorum.

Erzincan'da 1991-1993 yılları arasında hekim olarak önce sağlık ocağında, sonra da devlet hastanesinde başhekim olarak görev yaptım ve Erzincan'ın sorunlarıyla sık sık ilgilenip oralarda çözümlerin bulunması için yardımcı olmaya çalışıyorum.

Mecburi hizmetim sırasında 653 vatandaşımızı kaybettiğimiz Erzincan depremini yaşadım ve orada hekim arkadaşlarımızla yaraları sarmaya çalıştık. Bu sefer gittiğimde de gördüm ki hâlâ köylerde kerpiç evlerde insanlar depreme karşı savunmasız, korunmasız. Aradan geçen bunca yıla rağmen, otuz yılın üzerinde bir zamana rağmen hâlâ önlemlerin alınmaması yeni tehlikelere de maalesef kapı aralıyor. Mart ayında esnaf masasıyla gittik, esnafın durumunu yerinde gördük, o zaman Veli Ağbaba önderliğinde gitmiştik, bu sefer de Utku Çakırözer'le Erzincan'a gittik ve orada bütün ilçeleri dolaşarak vatandaşların

sorunlarını tek tek tespit ettik. Daha önce de, geçen ay İliç madenini yani Çöpler köyünde yapılan o madenin kapasitesinin genişletilmesiyle ilgili çalışmaları yerinde görmek için Orhan Sarıbal'la oraya gittiğimiz. Orada bir maden var. Maden daha da yükseltilerek, dolgu yapılarak havuzun kapasitesi artırılmaya çalışılıyor ve oradaki maden Fırat'ın kenarında -Karasu Fırat'ın en büyük kolu- oradan Keban'ı tehdit ediyor, Karakaya'yı tehdit ediyor, Atatürk Barajı'nı, bütün Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu tehdit ediyor. Orada yaşanacak bir felaket, özellikle iklim değişikliğinin bu kadar tehlike saçtığı bir dönemde her an Karasu'ya, her an Keban'a, oradan da diğer barajlara ve bütün Anadolu'ya zehir olacak. Orada siyanürle altın ayrıştırılıyor ve orada devlete kalan para çok komik. Daha önce Çanakkale'de Kaz Dağları'nda bütün işletme boyunca kalacak para 50 milyon dolar demiştik, düşünün Kaz Dağları'nı yok ediyorsunuz o bölgede koca ormanları, yetişmiş ağaçları ve devlete kalacak olan para -o da kalırsa- 50 milyon dolar yani İstanbul'da bir apartman parası. Bizim bunun için ülkeye tehlikeye atmamız gerekiyor. Erzincanlılar sandık için gün sayıyor ve gelirleri her gün düşmüş olan çiftçi perişan durumda. Orada işsizlik ödeneğine başvuran 3 vatandaşın ancak birisi işsizlik ödeneğini almaya hak kazanabiliyor. İcra dosyaları maalesef dağ gibi olmuş. Kahveye girdiğimizde kahvede dediler ki: Geçen sene 33 liraya aldığımız şeker -bugün geldi- toptancıda 185 lira. Yani 33'ten 185'e, 6 katına çıkmış neredeyse şeker fiyatı. Erzincan şeker pancarını üretiyor, şeker fabrikası var, o şeker fabrikasını siz Albayraklar'a sattınız, artık köylüler şeker alamaz hâle geldi, çayı şekersiz içmek durumunda kaldı. Sadece çay değil, orada arıcılık da var, arıcılık yapanlar arılarına şeker alamaz hâle geldi kendi memleketinde şeker pancarı üretilip şeker fabrikası olduğu hâlde.

İliç'te madenin hemen yanındaki Çöpler köyü hemen merkeze yakındır. İlçe sakinleri, orada, eskiden biz kalktığımızda kuş sesleriyle uyanırdık, artık kuş sesi duymaz olduk, kuşlar birer birer ölüyor artık kuş türlerinin sayısı da gittikçe azaldı, zaten ortadan kalktı diyorlar. Bizim o dönemde, yetmiş yıl önce yapılmış olan bir köprü'nün halatını bile bugün yapamamış olmamız... Orada, Bağıştaş'tan karşıya geçen yetmiş yıllık köprü'nün halatı senelerdir kopuk ve hâlâ yapılmadı, bir an önce yapılması gerekiyor. Yol yok, çocuk parkı yok, okullar yok ve insanlar isyan ediyorlar. Geçmişte, emekli olanlar, emekli aylıklarıyla çok güzel geçinebilirken, ev alabilirken emekli ikramiyesiyle, bugün açıklanan "Emekli ikramiyesini iyileştirdik." dediğiniz rakamlarla evin ancak mutfağını alabiliyorlar, mutfağın içerisindeki buzdolabına koyacak yemek için cebinde bir para kalmıyor artık. Batıya tayini çıkan oradaki memurların "Bizim batıya tayinimiz çıkarsa, sahil kesimlerine tayinimiz çıkarsa nasıl orada kira ödeyeceğiz, nasıl geçineceğiz?" diye ödleri kopuyor, insanların korkulu rüyası olmuş.

Küçükbaş hayvan sayısı İliç'te 10 binken 2.200'e düşmüş yani tulum peynirinin merkezinde; orada artık koyun kalmadığı için tulum peyniri bile tehlikeye girmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ALİ ŞEKER (Devamla) – Bir kuzuyu yaşatabilmek için, diğer kuzulara yem olabilsin diye diğer bir kuzuyu satıyoruz diyorlar. Orada büyükbaş hayvan sahipleri de yem fiyatlarına artık yetişemez oldular. Erzincan'ın köylerinde telefonlar çekmiyor, internet yok, biz "Gençlerimizi orada tutalım, üretime katalım; tarımda, hayvancılıkta iş yapsınlar." diyoruz ya ama orada, Erzincan'ın merkez köylerinde bile internet dâhi yok.

Refahiye-İliç yolu hâlâ bitirilmemiş, bir an önce bitirilmesini bekliyorlar, insanlar bir an önce oranın açılmasını istiyorlar.

Erzincan "Orda bir köy var, uzakta." dizeleriyle tanınan şair Ahmet Kutsi Tecer'in memleketi. Onun dizelerini hatırlatarak bitirmek istiyorum konuşmamı. Gitmeseniz de kalmasanız da görmeseniz ve görmek istemeseniz de orada bir Erzincan var, sorunları var ve sorunlarına çözüm bekliyorlar, hâlâ siz çözmediniz, biz geldiğimizde çözeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Başkanım, Erzincan'la alakalı tezvirdatta bulundu, onu düzeltmemiz lazım.

BAŞKAN – Böyle bir usul yok.

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Ama bu sefer üstü kapalı kalır. Küçükbaş 60 bin olduğu hâlde Ali Bey "10 bin" dedi.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Yunanistan'ın adaları silahlandırmasına ve seksen günlük NAVTEX ilan etmesine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

1923 Lozan ve 1947 Paris Anlaşmalarıyla gayriaskerî statüde olmak kaydıyla Yunanistan'a devredilen 23 ada bulunmaktadır. Bu adaların silahlandırılması ülkemiz için çok ciddi bir millî güvenlik sorunudur. Bu adaların egemenliği artık tartışmalıdır. Birleşmiş Milletler ve NATO gereğini yapmalıdır. Muhalefet sessiz kalmayıp tam desteğini Hükûmete bildirmelidir.

Ayrıca, Yunanistan bugün tatbikat maksatlı, hukuka aykırı bir şekilde, çocukça davranarak çok uzun bir süre seksen günlük NAVTEX ilan etmiştir. Bu kabul edilemez. İsteseek bir ögle yemeği arası, bir kahve molasında haddini bildireceğimiz emperyalizmin şımarık çocuğu Yunanistan, tekrar kukla olmaya soyunmuşsa bilsinler ki akıbetleri yüz yıl önce olduğu gibi yine Ege'nin derin ve soğuk suları olacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Gülüm...

2.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İstanbul'un Beyoğlu ilçesine bağlı Fetihtepe Mahallesi'ndeki kentsel dönüşüm için imza vermeyen mahalle sakinlerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Okmeydanı'nda zulüm var. İstanbul Beyoğlu Fetihtepe Mahallesi polis kuşatması altında. Rantsal dönüşüme karşı çıkan, dönüşüm için imza vermeyen mahallelinin elektrik, su ve altyapı hizmetleri polis zoruyla kesiliyor. Altyapı hizmetlerinin kesilmesine ilişkin belediye kararına karşı yürütmeyi durdurma kararı var. Mevcut plan mahkemeler tarafından 16 defa iptal edildi. Planın olmadığı yerde hukuksuz uygulama yapılıyor. Riskli olmayan yerlerin riskli alan olduğunu söylüyorlar çünkü buralar rantı yüksek yerler. Polisin zorla müdahalesi sonucunda 2 mahalle sakini baygınlık geçirerek hastaneye kaldırıldı. Halk "Zorla dönüşüm istemiyoruz." derken Beyoğlu Belediyesinin AKP'li Meclis üyesi mahalleliye "Provokatör." diyor, hakaret ediyor; elinizi halkın yaşam alanlarından çekin.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'nın Orhaneli ilçesinde bulunan Orhaneli Termik Santrali'nin özelleştirilmesi sonucu mağdur olan işçilere ve Orhaneli'de bulunan 112 sağlık ekibinin önemine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bursa ili Orhaneli ilçesinde bulunan Orhaneli Termik Santrali'nde 2015 yılında, o kadar uyarmamıza rağmen, özelleştirme yapıldı. İşçilerin birçoğu da dağıtıldı; bir kısmı 4/B'li olarak devlet kurumlarına gitti, bir kısmı da Kütahya Seyitömer Termik Santrali statüsünde gösterilerek işlerine son verildi. İşçiler mahkeme kapılarında sürünüyor. Şu anda, en son, karar

Danıştayda bekliyor. Ancak bu işçiler arasında yapılan adaletsizlikler gerçekten orada çalışan işçileri perişan etti. Bunun bir an önce çözülmesini talep ediyorum.

Yine, Orhaneli'nde bulunan 112 sağlık ekibi -doktorlu sağlık ekibi- 4 dağ ilçesine hizmet ediyor; bunun da bir şekilde kapatılacağı bilgisi bize ulaştı. Bakın, oradaki 112 sağlık ekibi çok kısa sürede hastaneye hastaları getiriyor, bu kaldırılırsa birçok yurttaşımız hayatını kaybedebilir. Bu yanıştan da bir an önce dönülmesini talep ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaduman...

4.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, pasaport sorununa ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yurt içi ve yurt dışında yaşayan binlerce vatandaşımız pasaport temininde problem yaşamaktadır. Pandemi sürecinde ortaya çıkan çip kriziyle birlikte yeni nesil çipli pasaport üretimlerinde ciddi sorunların olduğu, çip tedarik problemi sebebiyle de pasaportların basılamadığı belirtilmektedir. Başvuru sonrası en geç dört iş gününde kargoya teslim edileceği belirtilen pasaportların haftalardır basılamadığı ve yaşanan soruna ilişkin yurt dışı temsilciliklerimizden bilgi alınmadığı ifade edilmektedir. Özellikle, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın pasaport gecikmelerinden dolayı vize işlemlerinde mağduriyet yaşadığı, eğitim amaçlı yurt dışına çıkmak isteyen öğrencilerimizin başvuru dönemlerini kaçırdıkları ifade edilmektedir. Yaşanan bu sorunların çözümüne dair acilen adımlar atılmalı, gerekirse kullanım süreleri uzatılmalı ve mağduriyetler giderilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Öztürk...

5.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Kırıkkale'nin sağlıkta ve haberleşmede yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Seçim bölgem Kırıkkale'de üniversite bünyesinde bir diş hekimliği fakültesi hastanesi ve Sağlık Müdürlüğü bünyesinde bir ağız ve diş sağlığı merkezi bulunmaktadır. Her iki hastanemizde de çocuk diş sağlığı başta olmak üzere, birçok bölümde personel yetersizliğinden dolayı aksaklıklar ve gecikmeler yaşanmakta, randevular olması gerekenden daha ileri bir tarihe verilmektedir.

Ayrıca, savunma ve petrokimya tesislerinin yer aldığı Kırıkkale'mizde, Ankara'nın hemen yanı başında olmasına rağmen, birçok köyde, hatta ilçe merkezlerinde de cep telefonlarının çekmemesi, internet ağının bulunmaması teknoloji çağıyla tezat teşkil etmektedir.

Bu önemli sorunların bir an önce çözülmesiyle ilgili gerek Sağlık Bakanlığını gerekse Ulaştırma Bakanlığını görevle davet ediyoruz. Ayrıca, tüm telekomünikasyon şirketlerimizin çalışma yapmasını talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Barut...

6.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Nevşehir'lilerin yaşadığı ekonomik sıkıntıya ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, geçtiğimiz üç gün boyunca Nevşehir Milletvekilimiz Faruk Sarıaslan'la birlikte tarımın, ticaretin ve turizmin önemli merkezlerinden biri olan Nevşehir'deydik. Tüm Türkiye'de olduğu gibi Nevşehir'de de çiftçisinden esnafına herkes perişan hâlde; köylerde, şehir merkezinde, cadde ve sokaklarda, pazar yerlerinde görüştüğümüz herkes feryat ediyor. Simit satarak geçinmeye çalışan bir gazi askerimiz "Bataktayım, sıkıntıdayım, sıftah yapamıyorum. Un 460 lira oldu dün, evvelsi gün 380 liraydı." diye isyan ediyor. Pazarda çaydanlık satan bir yurttaşımız "Çaydanlığın en iyisi 100 liraydı, şimdi 450 lira oldu, vatandaş alamıyor, biz satamıyoruz." diyor. Elektrik faturalarını ödemediğini aktaran bir teyzemiz geçinemediğini söylüyor. Bir yetiştiricimiz ise "Kazanamıyorum, yem olmuş 300 liranın üzerinde, nasıl alıp yedireceğiz hayvana; ayağıma giyecek pantolon alamıyorum." diyor. Bu sorunlara çare bulun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın İsmail Kaya...

7.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, Osmaniye'ye yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Binlerce yıllık köklü tarihi ve doğal güzellikleriyle kaleler şehri Osmaniye ilimize, iktidara geldiğimiz günden bu yana Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde eğitimden sağlığa, altyapıdan ulaştırmaya, tarım ve hayvancılığa, orman ve KÖYDES projelerine, enerjiden sanayiye, kültürden spora tüm alanlarda yaklaşık 12 milyar lira tutarında kamu yatırımı yapılmıştır. Üretimi, istihdamı, ihracatı ve teknoloji ağırlıklı yatırımları artırmak için ülkemize, ilimize yapılan destek her dönemde artmaktadır. Ülkemiz ve Osmaniye'miz için 2023, 2053 ve 2071 vizyonumuz kapsamında "Durmak yok, yola devam." diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

8.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, AK PARTİ iktidarında yapılan çevre yatırımlarına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AK PARTİ'li olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde iktidara geldiğimiz 3 Kasım 2002 tarihinden bugüne her alanda olduğu gibi çevre konusuna öncelik vererek asırlık yatırımları yirmi yıla sığdırdık. Atık su arıtma tesisi sayısı 145'ten 1.176'ya ve atık su arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunu yüzde 35'ten yüzde 90'a çıkardık. Toplam 446 millet bahçesi projemizden 128'ini tamamladık. TOKİ eliyle toplam 1 milyon 100 bin konut ürettik, 3 milyon konutun dönüşümünü tamamladık. Orman varlığımızı 21 milyon hektardan, 23 milyon hektara çıkardık. AK PARTİ olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, çevrenin bize kalan bir miras değil, gelecek nesillere bırakacağımız bir emanet olduğu bilinciyle hareket ediyoruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

9.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, bir lisede Kur'an-ı Kerim'e yapılan saygısızlığa ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, bir lisede gençlerin sınıfta Kur'an-ı Kerim'i top yerine kullanıp oyun oynamasının, Kur'an'ı tekmelemesinin hiçbir şekilde izahı mümkün olmayan, son derece çirkin ve ahlaksız bir görüntü olduğunu söylemek mecburiyetindeyiz. Yaşanan bu olay bireysel olarak kabul edilse bile, savrulmaların nerelere sıçrayabileceğini göstermesi açısından son derece önemlidir. Saygı ve sevginin yok edildiği, inanıp inanmamakta hür bırakılan insanın en azından insani boyut itibarıyla dikkat etmesi gerekenlerden uzaklaştıkça çok aşağılara düşmesi kaçınılmazdır. Temel değer yargılarının bu kadar ters yüz edildiği gerçeği, hızla koştuğumuz yarının kötülük dünyasına koşar adım gidildiğini görmek ve itiraf etmek durumundayız. Yetişme ve yetiştirilme saiklerinde tüm eksiklik ve sorumluluk toplumun her kesiminin, her kademesinin, hepimizin uhdesindedir. Medeniyetimizin bize bıraktığı güzelliklerden uzaklaştıkça çağın sapma ve saplantılarının esiri olmaya mahkûmuz diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

10.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Öğretmen Şenay Aybuke Yalçın'ın şehadet yıl dönümüne ve Türkiye Cumhuriyeti devleti ve büyük Türk Milletinin bölünmez bütünlüğü için canlarını feda eden şehitlere ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

9 Haziran 2017'de Batman'ın Kozluk ilçesinde şehit olan Aybuke Öğretmeni şehadetin yıl dönümünde rahmetle anıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti devletin ve büyük Türk milletinin bölünmez bütünlüğü uğruna canlarını feda eden şehitlerimize rahmet, kahraman ailelerine bir kez daha başsağlığı diliyorum. Aybuke Yalçın'ı, Necmettin Öğretmeni, Bedirhan bebeği, Yasin Börü'yü, Eren Bülbül'ü ve adını sayamadığım nice şehitlerimizi unutmayacağız; ruhları şad olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

11.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, ülkücü şehitlere ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

8 Haziran 1970'te şehit edilen Yusuf İmamoğlu, son sözü "Vatan sağ olsun." olan Fikri Arıkan "Mustafalar ölür, Allah davası ölmez." diyerek şehadete yürüyen Mustafa Pehlivanoğlu, şehadetlerine tanıklık eden imamın "Vallahi evliyaydılar." dediği Selçuk Duracı ve Halil Esendağ, son arzusunda bayrak ve Kur'an isteyerek inandığı değerleri bayraklaştıran Cengiz Baktemur ve Cevdet Karakaş, Allah yolunun yolcusu İsmet Şahin "Ölsem bile ölmeyeceğim." diyen Ahmet Kevser, hatmini tamamlayacağı için ertelenen idamına sevinen Ali Bülent Orkan, önde giden Önkuzu, ölkü uğruna şehit Özmen, mukaddesatımız uğruna kızıl kurşunlara hedef olan Kılıçkiran "Mücadelemizden yılmayacağız." diyen, şehitler kervanımızın şehidi Fırat Yılmaz Çakıroğlu, Türkistan davamızın Kutup Yıldızları olan, yezitlere karşı duruşunu değiştirmeyen, baş veren ama baş eğmeyen, şehadetleriyle devleşen şehitlerimizi rahmetle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – ... minnetle anıyor, aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

12.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Kirazlıdere Termik Santrali'ne ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, ÇED yönetmeliğine göre, yedi yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED olumlu" kararı geçersiz sayılır. Kirazlıdere 1 ve Kirazlıdere 2 Termik Santralleri ilk "ÇED olumlu" kararını 2013 tarihinde almış, daha sonra Endüstriyel Atık Depolama Alanı ve İskele Projesi de dâhil edilmiş, Mart 2015'te "ÇED olumlu" kararları verilmiştir. ÇED kararları üzerinden yedi yıldan fazla süre geçmiş ve yatırıma başlanmadığından raporlar geçerliliğini yitirmiştir. Kirazlıdere Termik Santrali'ne ilişkin uygulama imar planı değişikliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca 19 Nisan 2022 tarihinde onaylanmış mıdır? Şayet onaylandıysa "ÇED olumlu" kararları zaman aşımı dolayısıyla geçersiz duruma gelmiş bu projede imar planı değişikliği hangi gerekçe ve yasal dayanakla yapılmıştır?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

13.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, İznik Gölü, Salda Gölü, Apolyont Gölü gibi göllerin can çekişmesine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Yıllardır dile getiriyoruz, soru ve araştırma önergeleri verdik; İznik Gölü kuruyor, kirleniyor ve suyu çekiliyor. Araştırılсын diyoruz, çözüm üretilsin istiyoruz. Göl suyunu kullanan fabrikalar ne kadar su çekiyor, ilgilenen yok. Göl, bataklığa dönüştü. Geçen gün bir video ve görüntüler geldi -şöyle, kameradan görünemiyor herhâlde- İznik Gölü'nün kıyısında müsila benzeri görüntüler oluşmuş durumda ve İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesinden Profesör Doktor Meriç Albay İznik Gölü'ndeki müsila benzeri görüntünün nedeni olarak siyanobakteri artışını işaret ediyor ve "Gölde mutlaka yüzme yasaklanmalı." diyor.

"Çevre" denilince aklına göller, dereler, denizler, ormanlar değil de sadece içinde binalar bulunan millet bahçeleri gelen anlayış sayesinde göllerimiz maalesef kuruyor, yok oluyor ve İznik Gölü, Salda Gölü, Apolyont Gölü gibi göller can çekişiyor.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

14.- Erzincan Milletvekili Burhan Çakır'ın, Peygamber Efendimiz'in ahiret hicretinin miladi yıl dönümüne ilişkin açıklaması

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Âlemlere rahmet olarak gönderilen, insanlığın rol modeli, önder ve öğreticisi Peygamber Efendimiz'in (AS) ahiret hicretinin miladi yıl dönümü. 8 Haziran 632'de Refiki Âlâ'ya, en yüce dosta irtihal eden Sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed Mustafa Efendimiz'e (AS) sonsuz selam ve salat olsun. Rabb'im bizlere şefaatiyle şereflenmeyi nasip etsin.

Onun aziz ruhlarına ithafen: "Mucize saltanatın taşları ayna yapar/Her ırmak ve her deniz, her leyl-ü nehar sana/Senin Zâti Akdesin âlemlere rahmettir/Cibrîl vefalı yoldaş, Yüce Allah yâr sana/Bu nice iştiyaktır, ey en güzel sevgili/Asırlardır koşuyor, genç ve ihtiyar sana."

Ona salat ve selam olsun.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, soru önergelerinin Meclis Başkanlığınca engellenmesine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLIOĞLU (Kocaeli) – Soru önergelerimiz anlamsız gerekçelerle engellenmektedir. İçişleri Bakanlığınca Aynur Doğan'ın Kürtçe konserinin neden engellendiğini sormamız da Meclis Başkanlığınca engellendi, soru önergem iade edildi. Soru önergemde Batmanlı gençler Cumhurbaşkanını Erdoğan'a "Dar Hejiroke" şarkısını söyleyebilirken, Derince Belediyesinin "Detaylı inceleme yapınca iptal ettik." diyerek Aynur Doğan konserini iptal etmesindeki çelişkiyi gündem etmiştik. "Tek amacı istişare sağlamak." diyerek önergemizi reddeden Meclis Başkanlığı, aslında Kürtçe konserin yasaklanmasını sormamızı engellemiş, siyaset yapma hakkımızı gasbetmiştir. "Kaba ve yaralayıcı ifadeler var." diyerek işkenceye uğrayan mağdurların ifadelerini önergelerimizde kullanmamızı reddeden ve önergelerimizi reddeden Meclis Başkanı Mustafa Şentop'u kınıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

16.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Mardin'in Yeşilli ilçesindeki kamulaştırma sorununa ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Geçen hafta Mardin'de çeşitli ziyaretlerde bulunarak vatandaşlarımızın sorunlarını dinledik. Özellikle, Yeşilli ilçesinde

vatandaşlarımızın şikâyetçi olduğu sorunların başında Gül ve Tepebaşı Mahallelerindeki bazı taşınmazların Danıştay kararına rağmen, Cumhurbaşkanlığının acele kamulaştırma kararının uygulanmasıyla yaşanan mağduriyetler, hak kayıpları ve hukuksuzluklar gelmektedir. Danıştayın riskli alan kararını iptal etmesi üzerine, iki mahalleyi kanuna aykırı bir şekilde rezerv yapı alanı ilan ettiren Yeşilli Belediyesinin, kanuna aykırı, keyfi kararlarla yıkım yaptığı ve taşınmazlara düşük bedeller biçildiği bizlere iletilmiştir. Ben buradan Çevre ve Şehircilik Bakanına sormak istiyorum: Mağduriyet yaşadıklarını söyleyen vatandaşlarımızın iddialarıyla ilgili bir inceleme yapıldı mı? Yeşilli Belediyesinin bu keyfi uygulamalarına ve hukuk tanımazlığına duyarsız kalınmasının gerekçesi nedir? Vatandaşlarımızın mağduriyetlerine Bakanlık neden sessiz kalmaktadır? Ve değerli milletvekilleri, konunun mahkmeden dönmesi karşısında kamu zararından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aycan...

17.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, sağlık personelinin ekonomik koşullarının ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sağlık personeli, yaklaşık 1 milyon kişidir. Sağlık personeli özveriyle çalışmaktadır. Yedi gün yirmi dört saat esasına göre çalışırlar. Hekim başta olmak üzere eğitimleri ve çalışma hayatları çok zordur fakat hekim ve tüm sağlık çalışanlarının aylıkları sanılanın aksine düşüktür, çalışma süresi ve şartları ise çok ağırdır. Sağlık personeli farklı şekillerde ek ödeme almaktadır. Ek ödeme iller arasında, kuruluşlar arasında, branşlar arasında ve mesleklere göre farklılık göstermektedir. Bu durum çalışanlar arasında sorun oluşturmaktadır. Hekim ve sağlık çalışanlarının esas aylığında kuruluş, branş ayrımı olmadan; aylara göre değişmeyen iyileştirme yapılmasını ve bunun emekli aylıklarına yansımaları, böylece emekli sağlık personeli aylıklarında da yapılacak iyileştirmeyi destekliyoruz.

Ayrıca, sağlık personelinin çalışma şartlarında, nöbet ve icapçılıkta iyileştirme yapılmasını da destekliyoruz.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

18.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli'nin daha yeşil bir kent hâline gelmesine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Kocaeli çevreye yapılan yatırımlarla sanayinin yanında yeşil ile mavinin bulunduğu bir kent hâline geldi. Kocaeli Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne sanayi tesislerinin hava kalitesi, baca gazı emisyon ölçümleri yapılıyor, gece görüşlü kameralarla tesisler denetleniyor.

Şehrin dışından geçen Kuzey Marmara Otoyolu'yla şehir merkezine salınan egzoz emisyonu ve gürültü kirliliğinde azalma sağlanıyor. Büyükşehirin yaptığı yatırımlarla, ileri atık su arıtma tesisleriyle, dere ağzlarındaki atık toplama bariyerleriyle, denizlerdeki atık toplama gemisiyle, deniz süpürgesiyle, deniz uçağıyla yapılan denetimlerle İzmit Körfezi'nin kirlenmesi önlenmektedir. Çevreye yapılan yatırımlarla Kocaeli'de kişi başına 12 metrekare yeşil alan düşmektedir. Kocaeli artık daha yeşil bir kent hâline geldi. Emeği geçenlere teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

19.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Mersin'in tarihî ve doğal güzelliklerine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Mersin dünyanın, Türkiye'nin ve Akdeniz'in en güzel kentidir. Mersin tarihî ve doğal güzellikleri ve her açıdan yaşanılabilir zenginlikleriyle turizm cennetidir. Mersin, denize kıyısı tüm kuşaklarında binlerce yerli kültürün, geçmiş medeniyet ve uygarlıkların, insanların izlenimlerinin bugüne taşındığı, doğal zenginlikleriyle, kimi zaman Toroslardaki ardıc ağaçları ve keklikle buluşan kokusu, kimi zaman narenciye'nin insana sunduğu çok özel ve güzel meyvesi ve yeşilin zenginliği, kimi zaman yaşanılabilir, gezilip görülmesi gereken bir şehirdir.

Okulların tatilleriyle birlikte vatandaşlarımızı çocuklarıyla beraber, denizin ve yeşilliğin bulunduğu Mersin'in güzelliklerini görmeye, eşsiz lezzetlerini tatmaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN- Sayın İlhan...

20.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, besi maliyetlerindeki artışın nedenlerine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ülkemizde besi maliyetlerindeki artışın temeli kesif ve kaba yem fiyatlarının yükselişine dayanmaktadır. Özellikle son bir yılda döviz kurlarının yükselmesine bağlı olarak üretim girdilerinde önlenemez, yukarı yönlü, ivmeli bir artış yaşanmaktadır. Yem endüstrisinin yaşadığı arz sorunu ve biraz da kriz fırsatçıların aç gözlülüğü sebebiyle ayda bir yapılan fiyat güncellemeleri artık günlük hâle gelmiştir.

Hayvancılık ve besi çiftlikleri Kırşehir ekonomisine lokomotif olan katma değerli bir sektördür. Ancak ne kadar acıdır ki elimde görmüş olduğunuz fotoğraftan da anlaşılacağı üzere Kırşehirlili besicimiz hayvanlarını artık sarı sitelerde ve araç takası opsiyonu da dâhil satmak istemektedirler. Buradan Kırşehir'in gerçeklerinden uzak yerel bürokratlara ve Hükûmet yetkililerine seslenmek istiyorum: Tarım ve hayvancılıkla uğraşan çiftçimize gerekli desteği bir an önce sağlayınız. Aksi hâlde tahıl ürünlerinden sonra kırmızı ette de büyük bir arz sorunu yaşanacağını söyleyebilirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

21.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, yerli elektrikli traktör projesine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – AK PARTİ çiftçi için sadece hayal kırıklığıdır. AK PARTİ'nin bizzat kendisi üretimin önündeki engeldir. Bir önceki Bakan Pakdemirli iktidarın en iddialı ve en önemli projesinin yerli ve millî traktör olduğunu ballandıra ballandıra anlatmıştı. Hatta 16 Ekim 2021 tarihinde, Ocak 2022 yılı itibarıyla seri üretime geçileceğini müjdelemişti, yakıtta yüzde 80-90 tasarruf sağlanacağını anlattı. Dün konuşan yeni Tarım Bakanı ise elektrikli traktörün ilgi alanında olmadığını, seri üretim konusunda ise hiçbir bilgisinin olmadığını söyleyiverdi. Öğrendim ki Sanayi Bakanlığı ilgili firmaya projeyi reddettiklerini bildirmiş. Yani elektrikli traktör hayali büyük bir fiyasko oldu. Bu proje Erdoğan'ın izni olmadan bitirilemez. Çünkü Erdoğan 26 Temmuz 2019'da yani iki yıl önce büyük bir şov yaparak Pakdemirli'yle birlikte bu yerli elektrikli traktörü kullanmış, pullukla tarla sürmüştü ama tarlaya ayağındaki galoşla girmişti. Projenin göstermelik olduğu bu galoştan belliydi. Güldürüyorlar herkesi. Bu iktidar elektrikli traktörü beceremedi, uzaya nasıl çıksın diye soruyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

22.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, AKP saray iktidarının kendilerine muhalif olanları ayırım yapmaksızın tutuklamaya devam etmesine ilişkin açıklaması

HÜDA KAYA (İstanbul) – Teşekkürler.

AKP saray iktidarı kendilerine muhalif olanları, Gezi ve Kobani olaylarında da olduğu gibi ayırım yapmadan tutuklamaya devam ediyor. Son operasyonlardan biri de geçtiğimiz günlerde Van'da oldu. Tutuklanan 9 kişiden 1'isi Van MAZLUMDER eski Başkanı Yakup Aslan idi. Sebebi, 2013 yıllarında çözüm süreci kapsamında yürütülen geri çekilmenin sağlıklı bir şekilde tamamlanması için iktidarın teşvikiyle MAZLUMDER öncülüğünde farklı çevrelerden, STK'lerden 14 kişilik bir izleme heyeti oluşturulmuştu ve o da içindeydi. O dönemde iktidarın teşvikiyle ve bilgisi dâhilinde gerçekleşen Kato Dağı'ndaki girişimlerde oradaki onlarca basın mensubunun takip etmesi sonucunda o gün çekilen fotoğraflar şimdi tutuklanma sebebi oldu. Saray ve iş birlikçilerine bir kez daha sesleniyoruz: Yakın zamanda tarih olacaksınız ve tüm tutsaklarımız özgürleşecek.

BAŞKAN – Sayın Karaman...

23.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli üyeler, Sayın Ali Şeker Erzincan'ı kısa bir süre ziyaret edip bilgiler aldığını söyledi ama çoğu yanlış bilgi. İliç altın madeninde atık su riski olduğunu söyledi ama tesise ait maden ocağı depolama alanında alıcı ortama herhangi bir atık su deşarjı söz konusu değildir. Her ay 19 adet yer altı kaynak su deposu ve çeşmeden, 8 adet yüzey suyu noktasından örnekler alınmakta. Yer altı suları ayda 1 kez, yüzey suları ayda 2 kez olmak üzere örneklenmekte, yurt içi, yurt dışı laboratuvarlarda incelenmektedir. Biz hemen her hafta halkımızın sağlığıyla ilgili çalışmalara devam ediyoruz.

"İliç'te hayvan sayısı 2.020'ye indi." dedi ama 62.500'e çıktı. "Bağıstaş'ta köprü dar." diyor ama oraya viyadük yapıldı, büyük bir ihtimalle göremedi. Refahiye-İliç arası duble yol yapılıyor. Sayın Ali Şeker Erzincan'a hizmet ettiği yıllarda kalmış. Başbakanımızın deyimiyle dostluğun, kardeşliğin ve hoşgörünün şehri Erzincan'da... Biz her hafta oradayız ve bütün bu konuları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkan Yalın...

24.- Uşak Milletvekili Özkan Yalın'ın, motorin zamlarının ulaştırma ve tarım sektörüne olan etkisine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIN (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, dün akşam gelen afaki zam sonrası motorin yani yerel deyimle mazot 28 TL oldu. En büyük hizmet sektörü olan ulaştırma sektörü, kamyoncu, otobüsçü, minibüsçü, taksici, dolmuşçu yani tüm yük ve insan taşıyan sektör çok zor durumda; kontak çevirmekte zorlanıyorlar, insanları taşımakta, servis yapmakta zorlanıyorlar. Lütfen, Sayın Ulaştırma Bakanından ve de Maliye Bakanından özellikle talep ediyorum tüm sektör adına; gelin üzerindeki ÖTV'yi kaldıralım, KDV'yi yüzde 18'den yüzde 8'e düşürelim, bu sektör ayakta kalabilsin diyorum.

Bunun yanında, çiftçimiz nasıl ekecek, nasıl biçecek? Traktörüne mazot alamıyor. 28 TL'ye mazot alabilen bir çiftçi kaldı mı? Gerçekten hem traktörüne hem biçerdöverine mazot almakta zorlanıyor. Gelin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Usta, buyurun.

25.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Peygamber Efendimiz'in dünyasını değiştirmesinin seneidevriyesine, Yusuf İmamoğlu'nun şehadetinin 52'nci yıl dönümüne, İYİ Parti Gençlik Kolları üyesi ve ODTÜ Ekonomi Bölümü öğrencisi Murat Dursun'un hedef gösterilmesine, Hükümetin tarıma daha fazla destek vermesi gerektiğine, emekliye ödenen bayram ikramiyelerine, MÜSİAD'ın asgari ücrete ilişkin açıklamasına, Cumhurbaşkanı ile Hazine ve Maliye Bakanının konuşmalarının piyasayı bozucu etkisi olduğuna ve uygulanan ekonomi politikasıyla bir yere varılamayacağına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamber'imiz Hazreti Muhammed Mustafa'nın dünyasını değiştirmesinin seneidevriyesini idrak ediyoruz. Hicretin 11'inci yılı, rebülevvel ayının 12'si, miladi takvime göre 8 Haziran 632 tarihine tekabül etmektedir. Allah onun mütevazı yaşantısını, güzel ahlakını ve dürüstlüğünü şiar edinen kullardan olmayı bizlere nasip etsin, ahiret gününde de Peygamber Efendimiz'in şefaatine nail eylesin. Salat ve selam Peygamber'imizin üzerine olsun.

8 Haziran 1970 tarihinde, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde öğrenim gördüğü sırada alçak bir saldırıyla şehit edilen Yusuf İmamoğlu'nu şehadetinin 52'nci yılında rahmetle anıyorum. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ODTÜ'de, partimizin gençlik kolları üyesi ve ODTÜ Ekonomi Bölümü öğrencisi Murat Dursun kardeşimizin fotoğrafları üniversitenin girişine ve duvarlarına asılarak çirkin bir dille hedef gösterilmiştir. Bu, alçak ve vicdandan yoksun provokasyonu şiddetle kınıyorum. Yedi yıl önce benzer olayı acı bir tecrübeyle yaşamıştık. Ege Üniversitesinde fotoğrafları kampüsün çeşitli yerlerinde asılarak fişlenen ve hedef gösterilen gencecik evladımız Fırat Yılmaz Çakıroğlu'nun kampüs içinde şehit edilmesi hâlen hafızalarımızda tazeliğini korumaktadır. Böylesi acıları tekrar yaşamamak için İçişleri Bakanı Süleyman Soylu başta olmak üzere ODTÜ Rektörü ve üniversite yönetimini ivedilikle gerekli tedbirleri almaya davet ediyorum. İkinci bir Fırat Çakıroğlu vakasının tekrarlanmasına müsaade etmeyeceğiz. Konunun takipçisi olmaya devam edeceğimizin de bilinmesini istiyorum.

Değerli arkadaşlar, dün buğday konusunu gündeme getirmiştik. Sayın Cumhurbaşkanı geçen hafta çay taban fiyatını açıkladı biliyorsunuz, desteklemelerle birlikte 7 lira olarak açıklamıştı. Şimdi, açıklanan fiyat hiçbir şekilde çay üreticisini tatmin etmemiştir. Elbet, geçen yılki 4 liraya göre yüksek bir artış görünmesine rağmen girdi fiyatlarındaki artışlar dikkate alındığında bunun çok yetersiz kaldığını; bu yıl ve önümüzdeki dönemde de çiftçiye mağdur etmeye devam edeceğini görmemiz gerekiyor. Ayrıca, tabii, kota uygulaması var, ÇAYKUR alımlarında kota uyguluyor dolayısıyla bu kota...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – ...uygulamasının bu şekilde katı olarak devam etmesi de ayrıca çay üreticisini mağdur ediyor; fiyatlar aşağı doğru geliyor çünkü özel sektör hiçbir zaman ÇAYKUR'un aldığı fiyattan çay alımı yapmıyor, dolayısıyla kota kaldırılсын, çayı parça parça almaktan da vazgeçsin ÇAYKUR. Bu 7 liralık fiyatın da tekrar bir gündeme getirilmesi lazım. Çiftçiye her şartta yani buğday üreticisini de çay üreticisini de fındık üreticisini de -fındık demeyelim ama- diğer bütün üretim dallarını da veya ürünleri de ithalatla terbiye etme anlayışından bu Hükümetin artık vazgeçmesi lazım, tarıma daha fazla destek vermesi lazım. Eklilmeyen alanların ekilmesine teşvik edecek politikaların uygulanmasını Hükümetten bekliyoruz.

Şimdi, ramazan ayının başında da emekli ikramiyeleri gündeme gelmişti, şimdi bununla ilgili tekrar bir kamuoyu var. O zaman da biz değerlendirmelerimizi yapmış, Hükûmete bu 1.100 lira olan bayram ikramiyesinin artırılması yönünde talepte bulunmuştuk, Sayın Genel Başkanımız da bunları ifade etmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, Türkiye’de enflasyon sürekli arttığı için, mesela o zaman için 3.700 lira -kuru dikkate aldığımızda, 250 dolarmış ilk çıktığında- olması gerekir demiştik, bugün baktığımızda bunun 4.300’e yükseldiğini görüyoruz veya diğer bir gösterge: Emeklilerin harcamalarının malum önemli bir kısmı gıda harcamalarına gidiyor. Gıda enflasyonunu dikkate alarak yaptığımız hesapta da 2.860 lira çıkmıştı ramazan ikramiyesi için şimdi aynı hesabı yapıyoruz, 3.300 lira çıkıyor. Dolayısıyla 3.500-4.000 lira civarında bir emekli ikramiyesinin Kurban Bayramı için bu seviyeye yükseltilmesi bir nebze olsun hiç olmazsa bu mağduriyetin giderilmesine yardımcı olacaktır. Yani dört yılda, bu kadar yüksek enflasyon varken emekli ikramiyelerinin, daha doğrusu bayram ikramiyelerinin sadece yüzde 10 artırılması vicdanla bağdaşmamaktadır. Bu konuda Hükûmeti karar almaya davet ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – MÜSİAD’ın bir açıklaması oldu, zaten biz bunu sürekli gündeme getiriyoruz ama MÜSİAD iktidara yakın bir örgüt olmasına rağmen oranın dahi, artık onların da vicdanı kanadı demek ki, işverene yük getirmeyecek şekilde asgari ücretin artırılması gereğine ilişkin bir açıklaması oldu. Buna katılıyoruz yani belli bir yük getirilebilir ama bir kısmını hazine üstlenerek mutlak suretle, aslında üç ayda bir yapılmalı diyorduk, nisanda yapılmadı ama temmuz ayında asgari ücretin mutlaka güncellenmesi gerekiyor. Yani şu anda yaklaşık açlık sınırının 1.800 lira altında olan bir asgari ücreti yaşıyoruz. Yılın sonuna kadar bu 3.000-3.500 lirayı bulacak yani asgari ücretin artırılmaması vicdansızlık olur, Hükûmete de bu anlamda çağrı yapıyoruz.

Son olarak da Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı tabii konuşuyor. Sayın Cumhurbaşkanının her konuşmasının piyasaları bozucu bir etkisi var, işte evvelsi gün yine konuştu, kur bugün 17,15’e geldi yani bir yandan Hazine Bakanlığı, bir yandan Cumhurbaşkanı birbirleriyle yarışıyor, piyasayı bozma konusunda çok gayretliler maşallah. Ne yapıyorlar, neyi amaçlıyorlar onu anlamış değilim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ERHAN USTA (Samsun) – Neyi hedef alıyorlar, niye böyle bir şey yapıyorlar yani bunu izah etmek mümkün değil.

Şimdi, yine “2023 hedeflerini on bir yıl önce koyduğumuzda burun bükmüşlerdi.” dedi, sanki hedefleri çok gerçekleşmiş gibi. Bakın, 2023 hedefleri nedir, şu anda hangi durumdadır ona bakalım, Hükûmetin rakamlarıyla bakalım hem de. En son açıklanan orta vadeli programda 2023 rakamları var. On bir yıl önce 2023’e ilişkin millî gelirin, Türkiye’nin toplam millî gelirinin 2,1 trilyon lira olacağı söylenmişti, sonradan millî gelirden bir revizyon yapıldı, o revizyonu da yansıttığımızda aslında hedefi 2,4 trilyondu; bunun karşılığında, Hükûmet kendi -ki bu rakam da gerçekleşmeyecek, bunun altında kalacak- “925 milyar dolar olacak.” diyor millî gelire yani hedefinin 1,5 trilyon lira altında. Hedefinin yüzde 61 altındayken şimdi tutuyor Cumhurbaşkanı diyor ki: “2023 hedeflerimize burun bükmüşlerdi, şimdi de 2053’e burun büküyorlar.” Ya kardeşim, burun bükmenin ötesinde bir şey, sizin 2023 hedefleriniz fiyasko olmuş, çöp olmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez açıyorum Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam.

Teşekkür ederim Başkanım.

Buna rağmen... Yani bu rakamları görmüyor mu? Bu rakamları birisi Cumhurbaşkanı’na anlatmıyor mu? Bunu bile bile konuşuyor, toplumu yanıltmak mı amacı anlamak mümkün değil.

Bakın “millî gelir sıralamasında ilk 10” diyoruz hedef, on bir yıl önce konulan hedef, şu anda 2023 rakamlarını dikkate aldığımızda, IMF verileriyle baktığımızda Türkiye 23’üncü sırada yani “10’uncu sıraya yükseleceğim.” demişsiniz, 23’üncü sıraya geriliyorsunuz, 21’le aldığınız bir sıralamada 23’e geriliyorsunuz, hâlâ 2023 hedeflerini tutturmuş gibi konuşan bir Cumhurbaşkanı var. Kişi başı gelirden aynı şey... 29 bin dolar kişi başı gelir hedefi varken Hükûmet bugün kendi söylüyor “10.700 dolara düşecek.” diye; hedefinden yüzde 63 sapmış. İhracata “500 milyar dolar” demiş, kendi hedefi 242 milyar dolar; yüzde 52 sapma var. İşsizlik oranına “yüzde 4,6” demiş, bugün işsizlik oranı -kendi söylüyor ki işsizlik oranına güvenmek mümkün değil- 11,4; yüzde 145 sapma var. İstihdam oranında da aynı şekilde ciddi bir sapma var. Dolayısıyla 2023 hedefleri çöptür. Milletin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez...

ERHAN USTA (Samsun) – Tamamını doldurmayacağım.

Dolayısıyla şunu yapması gerekir: Yani kapsamlı bir ekonomik program uygulayarak, lafla bu işlerin yürümesi artık mümkün değil, Hükûmet milleti fakirleştirmekten vazgeçsin. Bakan Nebati zaten kendi söyledi, “Bizim politikalarımız dar ve sabit gelirliyi fakirleştirdi ama biz ihracatçıyı zenginleştiriyoruz.” diye bir şey söyledi yani aslında ihracatçı da tam zenginleşmiyor, topyekûn, sadece yandaşı zenginleştiren ve bir kısım üst gelir grubunu zenginleştiren bir ekonomi politikası uygulanıyor. Bununla bir yere varmak mümkün değildir, milleti daha fazla fakirleştirmekten vazgeçilmesini istiyoruz. Bunun da yapılacağı yol, Türkiye’nin yeniden güven kazanacak bir iktidara kavuşmasıdır, sandığın milletin önüne konulmasıdır.

Teşekkür ederim.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bucak Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası temsilcilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Bucak’tan gelen, Şoförler ve Otomobilciler Odasından arkadaşlarımıza “Hoş geldiniz.” diyoruz.

Sayın Bülbul, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul’ün, Peygamber Efendimiz’in ahirete irtihal edişinin yıl dönümüne, Yusuf İmamoğlu’nun şehadetinin seneidevriyesine, 2 EOKA militanının Kıbrıs Rum kesiminde bir TV kanalında yaptıkları itiraflara, Rusya ve Ukrayna arasında yaşanan silahlı çatışmanın perde arkasına ve Yunan halkının, Yunan Hükûmetinin uyguladığı akla ziyan siyasete karşı çıkması gerektiğine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; âlemlere rahmet olarak gönderilen, iki cihan serveri Peygamber Efendimiz Hazreti Muhammed Mustafa (SAV) 8 Haziran 632 tarihinde ahirete irtihal etmiştir. Onun güzel ahlakını ve tüm insanlığa örnek olan yaşantısını hayatımıza tatbik edebilmeyi ve ebedî âlemde onun sancağı altında toplanmayı Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyor, Peygamber Efendimiz'i rahmet, minnet, hürmet ve özlemle anıyoruz.

Sayın Başkan, Türk gençliğini şanlı tarihinden aldığı ilhamla yeni seferlere çağıran, ülkücü hareketin, şehitler kervanının yolbaşçılarından Yusuf İmamoğlu 8 Haziran 1970 tarihinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde öğrenim gördüğü sırada hainler tarafından katledilmiştir. Şehadetinin seneidevriyesinde vatan ve millet sevdalısı, ülküdaşımız Yusuf İmamoğlu'nu rahmet ve minnetle anıyoruz. Ayrıca, şunu hatırlatmakta da yarar görüyoruz: Ülküdaşlarımızın, şehitlerimizin davasının takipçisi ülkücü, milliyetçi hareket olmuştur bugüne kadar, bundan sonra da yine milliyetçi hareket olacaktır.

Sayın Başkan, geçtiğimiz günlerde Kıbrıs Rum kesiminde bir TV kanalında itiraflarda bulunan 2 EOKA militanı, yoldan geçen Türk otobüslerini durdurarak içindeki Türkleri indirip önce paralarını alıp gasbettiklerini, sonra silahla vurduklarını, sonra da şişleyerek onları öldürdüklerini ve çukurlara gömdüklerini itiraf etmiştir. EOKA terörünün yapmış olduğu bu vahşi katliamlar, militanları aracılığıyla yıllar sonra bir defa daha itiraf edilmiştir. 68 Türk'ü öldürdüklerini bizzat itiraf eden EOKA'cı katillerin, insanlık suçu olarak görülen soykırım suçundan yargılanmalarını talep etmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu vesileyle eli kanlı EOKA terör örgütünün katlettiği Kıbrıs Türkü soydaşlarımızı rahmetle yâd ediyoruz.

Sayın Başkan, yaklaşık beş aydır Ukrayna ve Rusya arasında yaşanan silahlı çatışmanın perde arkasında Batılı birçok ülkenin ve bilhassa ABD'nin Ukrayna'yı savaşa teşvik eden, cesaretlendiren politikaları dünya kamuoyunun malumudur. Son günlere kadar bütün uzlaşma çabalarını engelleyen ve Ukrayna'da uzun bir çatışma arzuladığı anlaşılan ülke yine ABD olmuştur.

Geçtiğimiz günlerde İsviçre'nin Davos kentinde düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu'nda konuşan ABD eski Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, Ukrayna'nın Rusya'nın taleplerini kabul etmesini, Rusya'ya toprak vermesi gerektiğini açıklamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Son Kievli kalana kadar Ukrayna'nın savaşıması gerektiğini ifade eden ABD Başkanı Joe Biden, Kissinger'ın bu açıklamasından sonra "Barış için Ukrayna'nın toprak konusunda taviz verip masaya oturması gerekebilir." şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Yine, Fransa Cumhurbaşkanı Macron da barış için Ukrayna'nın Rusya'ya toprak vermesi çağrısında bulunmuştur. Bir yandan Ukrayna'yı savaşa teşvik eden açıklamalarda bulunup özellikle işgalin gerçekleştirilmesini sağlayan, diğer yandan da Ukrayna'nın toprak vermesi çağrısında bulunarak Ukrayna'yı âdeta bozuk para gibi harcayan ABD ve Batılı ülkeler olmuştur. Bu ülkeler, her zamanki gibi ikiyüzlü siyasetiyle mazlum Ukraynalıların felaketi hâline gelmiştir. Ukrayna'da yaşanan savaş nedeniyle 5 milyonu aşkın insan yurdundan göç etmiş, binlerce insan da hayatını kaybetmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Son haberlere göre, Ukrayna'da 200 bin çocuğun kaybolduğu, bu çocukların organ tacirlerinin eline düştüğü ve hatta insan ticaretine alet edildiği yönünde bilgiler paylaşılmaktadır. Bu acı ve ibretlik gerçeklikler karşısında, son dönemde, Yunan yönetiminin oldukça mütecaviz ve dolduruşa geldiği anlaşılan tavırları ve siyasetinde, Ukrayna meselesinde geline nokta nazarıdikkate alması önem arz etmektedir. Ülkesini ABD üssü hâline getirmekte bir beis görmeyerek Batı'nın ve ABD'nin gazına gelen Yunan yönetimi, uluslararası hukuka aykırı bir şekilde gayriaskerî statüdeki adaları silahlandırıp kapasitesini aşacak şekilde aşırı silahlanmaya devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – NATO üyesi olan Yunanistan, ülkesini sadece ABD'nin askerî üssü hâline getirmekle kalmamış, uluslararası terör örgütlerinin üs ve karargâh bölgesi hâline getirmiştir. Bilindiği üzere, Atina'ya 65 kilometre mesafede bulunan Lavrion kampı 80'li yıllardan bu yana PKK'ya devredilmiştir. Son yıllarda mülteci kampı olarak faaliyet gösteren Lavrion kampı, bu defa sadece PKK'nın değil; FETÖ, DHKP-C ve MLKP gibi terör örgütlerinin de yuvası hâline gelmiştir.

Savaş çıkırtkanlığı yapan sabıkalı emperyalistlerin şemsiyesine sığınarak bu tarz düşmanca faaliyetlerde bulunan Yunan yönetimi, Ukrayna'nın içine düştüğü ibretlik durumu ve tarihte yaşadığı büyük hezimetleri unutmamalıdır. Yunan halkı, Türk devletinin dostluk ve komşuluk ilişkilerini önceleyerek şeffaf bir şekilde yürüttüğü diplomasiyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Son cümlelerim...

BAŞKAN – Tamamlayın, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ...ve her şeye rağmen göstermiş olduğu sabırlı tutumu iyi idrak etmeli ve Yunan Hükûmetinin akla ziyan bu siyasetine karşı çıkmalıdır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

27.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Hazine ve Maliye Bakanının açıklamalarına, Ipsos'un ve İstanbul Ekonomi Araştırmanın yeni sonuçlarına, Diyarbakır'da bugün sabah erken saatlerde gazetecilerin evlerine polis baskını yapılmasına ve Adana ve Mersin Valiliklerinde "kamu güvenliği" gerekçe gösterilerek Moliere'in "Tartuffe" adlı eserinin Kürtçe oynanmasının yasaklanmasına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller -haberlerde, eğer doğruysa- Sayın Hazine ve Maliye Bakanı Nebati'ye konuşma sınırlaması getirilmiş saray tarafından. Yapmayın lütfen ya, yani gerçekten konuşsun istiyoruz, yapmayın; Hazine ve Maliye Bakanının düşünce ve ifade özgürlüğünü sınırlamayın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Saray sol tarafta, niye buraya bakıyorsunuz Sayın Oluç?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi niye böyle söylüyorsunuz? Biraz bozuk saat misali olsa da günde 2 defa doğruyu söyleyen -sadece- tek Kabin Bakan, Kabinedeki tek Bakan Nebati. Geçen gün -biliyorsunuz- dedi ki: "Enflasyonu düşürmek için çok sert tedbirler alabiliriz." "Almadık." diyor yani, sert tedbirler almamışlar enflasyonu düşürmek için; ikrar. Sonra "Enflasyonla birlikte büyümeyi tercih ettik." yani "Memlekette enflasyonu bu hâle getirdik." diyor, sonra da diyor ki: "Bu sistemden, dar gelirli hâric, üretici firmalar, ihracatçılar kâr ediyorlar." Ya, bu "dar gelirli" dediği var ya, dar gelirli; yoksullar, asgari ücretliler, emekliler, orta sınıf yani Hazine ve Maliye Bakanı, açıkça "Biz, bütün yükü, aslında krizin bütün yükünü dar gelirli

üstüne yıktık.” dedi. Şimdi, bunun konuşmasını engellemeyin lütfen, doğru şeyler söylüyor. Bu “dar gelirli” dediğiniz yaklaşık 10 milyon emekli, yaklaşık 12 milyon asgari ücretli, 8 milyon işsiz yani neredeyse 30 milyon insan; haneleriyle birlikte hesapladığımızda geriye zaten bir sizin müteahhitler, bir de çoklu maaş alan saray bürokratları kalıyor, başka kimse kalmıyor.

Şimdi, biliyorsunuz, bakın, Ipsos’un ve İstanbul Ekonomi Araştırmanın yeni sonuçları var, diyor ki: “Her 10 kişiden 9’u geçim sıkıntısı çekiyor. Halkın yüzde 75’i önümüzdeki altı ay içinde faturalarını ödemekte zorlanacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Halkın yüzde 37’si “Geçinemiyoruz.” diyor. Geçinmekte zorluk yaşadığını söyleyenlerin oranı yüzde 33. Ucu ucuna geçinebildiğini söyleyenler de eklenince, Türkiye’de geçim sıkıntısı yaşayanların oranı neredeyse yüzde 90’lara varıyor bugün. Ekonomi yönetimi Türkiye’yi bu hâle getirdi. E, işte, Hazine ve Maliye Bakanı bunu itiraf etmiş, itiraf etmiş açıkça. Yani siz iktidar olarak “Hepimiz aynı gemideyiz.” diyorsunuz ya, yani aslında halkın yüzde 90’ına yakını siz gemiden atılmışsınız çoktan, bütün krizin yükünü onlara yıkmışsınız. O yüzden, lütfen, Hazine ve Maliye Bakanının konuşmasını sınırlamayın, engellemeyin, daha çok konuşsun, konuştuğunda gerçekler daha çok görünüyor çünkü.

Şimdi, bu Hazine ve Maliye Bakanına sesleniyorum: Ben buraya inmeden evvel baktım, dolar 17 lira 14 kuruştı, şimdi belki daha da yükselmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Mayıs ayı başından bugüne kadar Türk lirasının değer kaybı yüzde 12’ye ulaşmış vaziyette. Şimdi “kur korumalı mevduat” diye bir şey icat ettiniz, o kur korumalı mevduatla hazineyi batırdınız, batırdınız ve aslında bugün yine o kur korumalı mevduatı icat ettiğiniz “Büyük icat, ekonomiyi kurtaracağız, yeni ekonomik model.” diye anlattığınız duruma geri döndü doların seviyesi. E, peki, ne oldu? Hazineye mal olmuş yaklaşık 100 milyar Türk lirası... Bu 100 milyar Türk lirası kimin parası? Halkın vergilerinden oluşmuş olan para. Siz halkın vergilerinden oluşmuş olan parayı, 100 milyar Türk lirasını “kur korumalı mevduat, yeni ekonomi” diye bir avuç insana peşkeş çektiniz ya, peşkeş çektiniz ve bunu yapan Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati. O daha çok konuşsun, daha çok modeller üretsin ki aslında bu iktidarın nasıl bir iktidar olduğunu halk biraz daha fazla görsün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – O nedenle, Nureddin Nebati’nin konuşmasını sınırlamayın, daha çok konuşmasını sağlayın diyoruz.

Sayın iktidar, bakın, bugün Diyarbakır’da sabah erken saatlerde gazetecilerin evlerine polis baskını yapıldı. Dicle Fırat Gazeteciler Derneği -yasal bir dernek- JINNEWS -kadın haberleri- ve Mezopotamya Ajansı üye ve çalışanları; yaklaşık 20 kişi gözaltına alındı. Neden? Gazetecilik yapıyorlar. Nasıl gazetecilik yapıyorlar? Özgür gazetecilik yapıyorlar. Yani yolsuzlukları, hırsızlıkları, kayyumların yaptıklarını, ceberut devlet uygulamalarını, insan hakları ihlallerini yazdıkları için özgür gazetecilik yapıyorlar ve siz buna tahammül edemiyorsunuz. 20’ye yakın gazeteciyi gözaltına aldınız, belki onların bir kısmını da tutuklayacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Toparlıyorum.

Ya, bunlar gazetecilik yapıyorlar, suçları gazetecilik yapmak; böyle, durum bu.

Şimdi, bakın, Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü açıkladı: Türkiye, dünyada 180 ülke içerisinde basın özgürlüğünün en kötü olduğu ilk 30 ülke arasında. Kim bunu bu hâle getirdi? Bu iktidar bu hâle getirdi. Yani bu gazeteciler, şimdi, gözaltına aldığınız gazeteciler, aynı zamanda Kürtçe gazetecilik yaptığı için de tutuklanıyor, gözaltına alınıyor. Yani bir kez daha söylüyoruz: Gazetecilik yapmak suç değildir, Kürtçe gazetecilik yapmak suç değildir. Bu Dicle Fırat Gazeteciler Derneğine, JINNEWS’a ve Mezopotamya Ajansına yönelik bu saldırılarınızdan vazgeçin, gazetecileri serbest bırakın.

Bununla bitmiyor, bakın, “Moliere” diye biri var, duymuşsunuzdur; bir de onun ünlü oyunu var, “Tartuffe”, onu da duymuşsunuzdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bitiriyorum efendim. Moliere’le bitiriyorum.

Moliere bunu yeni yazmamış, yaklaşık dört asır evvel, 1664 yılında bu “Tartuffe” adlı komedi oyununu yazmış. İşte, o zamandan beri dünyanın bütün ülkelerinde birçok dilde oynanan bir oyun. Şimdi, bu “Tartuffe”u Kürtçe oynamak için çalışmalar yapıldı ve oynanıyor da. Son dört yılda 140 kez sahnelenmiş bu oyun. Adana Valiliği keyfî bir şekilde yasakladı. Moliere’in “Tartuffe” oyununun oynanmasını, arkasından Mersin Valiliği de yasakladı. Gerekçe ne, biliyor musunuz? Kamu güvenliği. Ya, dört yılda 140 kere oynanmış, Türkiye’deki birçok devlet sahnesinde Türkçe oynanıyor, kamu güvenliği tehdit altında değil, “Tartuffe” Kürtçe oynanıyor diye kamu güvenliği tehdit altında, öyle mi?

Adana ve Mersin Valiliği, sizin yapacak işiniz yok da Moliere’in “Tartuffe”ünü mü yasaklıyorsunuz “Kürtçe oynanıyor” diye? Bu nasıl bir Kürtçe düşmanlığı ya, nasıl yani?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Öyle değil, öyle değil. Biz Kürtçeye özgürlük getiren insanlarız.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Değil değil.” diyorsunuz da böyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Efendim, son sözümü söylüyorum.

BAŞKAN – Evet, son kez söz veriyorum.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Efendim, son sözümü söyleyeyim. Kürtçe oyun oynanmasını yasaklamak, Kürtçe konserleri yasaklamak, bunlar uygun işler değil, bu tür işlerden vazgeçin. Eğer siz “İktidar olarak biz bunu yapmıyoruz.” diyorsanız, o zaman valilerinize, kaymakamlarınıza haber verin “Bu yaptığınız uygun değildir.” diye. Yoksa, valinin, kaymakamın her yasağı doğrudan doğruya iktidarın yaptığı, İçişleri Bakanlığı eliyle yaptığı yasaklamalardır, bunu halk biliyor ve bu Kürtçe düşmanlığıdır, bir kez daha çok açık vurgulamış olayım.

BAŞKAN – Sayın Altay...

28.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülen (2/4485) esas numaralı Kanun Teklifi’ne ve Hükümetin kira artışlarını sınırlamaya yönelik yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Zatîalınızı ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda sağlık çalışanlarıyla ilgili bir teklif tali komisyon olarak görüşülüyor. Şimdi, bilindiği üzere, bu teklif 1 Aralıkta Meclise gelmiş ve doktorlarımız bakımından, sağlık çalışanları bakımından bir bölümü Genel Kurulda da yasalaşmıştı. Sonra, Sayın Bakan -bu, 1 Aralıkta oldu- 3 Aralıkta geri geldi, "Ya, biz bunu tabip dışı çalışanlar için de yapacağız, cuma günü Meclisi açalım mı?" dedi. "Evet, açalım, bir yaraya merhem olacaksa elbette hazırız." dedik. Cuma günü Meclisi açtık, teknik kadro geldi, "Biz vazgeçtik." dediler. "Yapmayın, etmeyin, sağlıkçılar zorda, darda." dedik, dinletemedik. Şimdi, yeni bir teklif gelmiş, üzülerek görüyoruz ki 1 Aralıktaki teklifin çok gerisinde. Hem doktorlarımız, hemşirelerimiz bakımından hem tabip dışı personel bakımından, 1 Aralıkta kamuoyuyla paylaşılan ve Genel Kurulda kısmen kabul edildikten sonra Komisyona geri çekilen taahhüdün, vadin çok gerisinde bir teklif var. Bu kabul edilemez, bunu doğru bulmuyoruz. Türkiye'de sağlık sektöründe, sağlık alanında vatandaşlarımız ve sağlık çalışanlarımız çok büyük bir sıkıntıyla karşı karşıya. Bunun en temel sebeplerinden birinin -tabii, tıbbi cihaz eksikliği vesaire var ama- asıl sebebinin yeterli uzman doktorun bulunamaması olduğunu hepimiz biliyor ve görüyoruz.

Küçük bir örnek vermek isterim: Tabii, daha önce doktorlarımız için "Giderlerse gitsinler." diyenler "Şimdiye kadar niye gitmemiş bunlar?" mealinde bir teklifi bugün Komisyona getirmişler. İnşallah, Komisyonda akıl galip gelir de 1 Aralıktaki teklifin daha altında olmayan bir öneri olgunlaşır ve Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama Sayın Başkanım, bizler milletvekilleri olarak -siz, biz, hepimiz- en güzel sağlık hizmetini alıyoruz, almalıyız da buna bir itirazımız yok fakat şunu doğru bulmuyorum: Ankara'nın merkezinde, Çankaya'da oturan bir vatandaşımız randevu sistemine giriyor, örneğin, dâhiliyeden muayene talebi var, vatandaşımız nereye yönlendiriliyor biliyor musunuz Sayın Başkanım? Haymana'ya. Ya da Altındağ'dan bir vatandaşımız sisteme giriyor, vatandaşımız Polatlı'ya yönlendiriliyor. Bu nasıl garip bir tablodur? Böyle bir şey olabilir mi? Tabii, bunun bir sebebi var; hekimler göçü var, Kavimler Göçü bitti bu topraklarda, hekimler göçü başladı, Türkiye'de doktorlarımızı tutamıyoruz ve Türkiye'de bugün itibarıyla -çüksün, Sağlık Bakanlığı söylesin- hiç genel cerrah olmayan, bir tek bile genel cerrah olmayan vilayetimiz var. Bursa Uludağ Üniversitesi Hastanesinde çocuk onkolojisi kapatılmış uzman doktor yok diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, takdir edersiniz ki Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, toplumun özellikle de sağlık konusunda en hassas olduğu konuda bu yetersizlikleri ve eksiklikleri gündeme getirmek bizim en temel görevimizdir. Sağlık Komisyonuna, Plan ve Bütçe Komisyonuna ve çoğunluk grubuna sesleniyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisine gelen bu teklif 1 Aralıkta gelen teklifin çok gerisindedir. Lütfen bu teklifi en azından 1 Aralıkta gelen teklif noktasına getiriniz yoksa sağlık çalışanları ve doktorlarımız yeni ve büyük bir hayal kırıklığı yaşayacaklar; bunun altını çizmek isterim.

Bir de bugün Hükümet açıklama yaptı -dün, bugün- kira artışları 2023 Temmuzuna kadar yüzde 25'te sınırlandırıldı. Benim bildiğim, Türkiye'de savaş kararını almak Türkiye Büyük Millet Meclisinin işidir ve böyle işler ülke savaş hâlindeyken olur. Mesela, İkinci Dünya Savaşı'nda bir Millî Korunma Kanunu çıkarıldı ve belli tedbirler alındı, fiyatlarla ilgili belli yasal müdahaleler yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, Hükümet, yirmi senelik beton ekonomisinin iflasını bu teklifle belgeliyor, yabancılara konut satışından dolayı konut fiyatlarındaki artışın sebebi olarak ortaya çıkan yeni ve bu vahim durumu... Millet zorda ve darda, kiracı da zorda ve darda, konut sahibi de zorda ve darda ama bunun bir tane sorumlusu var; Hükümet. Şimdi, "Vay efendim, ben yüzde 25'in üstünde kira artışı yapılmasını engelleyecek bir yasal düzenlemeyi Meclise getireyim." Ya, kardeşim, getir de bu, kayıt dışılığı artırmaktan başka hiçbir şeye yaramaz. Kiracı-ev sahibi ilişkisi bakımından bu, kayıt dışı bir ilişkiye yol açar. Bu, ne kiracıyı kurtarır ne konut sahibini kurtarır. Buradan yürütmeye... Sayın Başkan, eğer bir fiyat sabitlemesi yapacaklarsa elektrikte, doğal gazda, benzinde ve mazotta bir fiyat sabitlemesi yapsınlar, bakın, kiracı-ev sahibi kavgası, çatışması, çekişmesi kendiliğinden sona erer.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Beyefendi kendi belirlediği fiyatları sınırsızca yükseltirken kiracı-ev sahibi bakımından kanunla bir düzenleme yapmaya çalışıyor. Bu illa yapılmasını demeyiz ama bu, sorunu çözmez; bu, sadece kayıt dışı ilişkileri artırır. Bunun yerine çözüm, elektrik başta, doğal gaz başta, benzin, mazot başta ve temel gıda başta olmak üzere bunların fiyatlarını ister kanunla ister yönetmelikle sabitlemektir. Milletlin aklıyla alay etmeyin diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan...

29.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Peygamber'imizin miladi olarak vefatının yıl dönümüne, Ankara'da kısa süreli yağış sonrası yaşananlara, Avrupa Parlamentosunun 2021 Yılı Türkiye Raporu'na ve İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 8 Haziran, âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimizin miladi olarak vefatının yıl dönümü. "Batılı yıkmak için kuşandığın kılıcın kabzasında bir dirhem gümüş de ben olsaydım." duasıyla Hazreti Peygamberimize salat ve selam gönderiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Ankara'da kısa süreli bir yağış oldu. Ne yazık ki bu yağış hemen sele dönüştü ve birçok vatandaşımız ciddi mağduriyetler yaşadı. Yolda kalan araçlar, mahsur kalan vatandaşlarımız, ölümden dönenlerimiz; çok büyük bir bedel ödendi.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Utanman da yok, utanman da yok!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sağanak yağış biraz daha devam etse, yıllardır bir ironiyle beraber ifade edilen, şakayla söylenen Ankara'ya deniz getirme vaadi neredeyse gerçek olacaktı.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Utanman gerek, utanman!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Belediyecilik gönül işidir, böyle olmalıdır. Hadi mazgalları temizleyemediniz, hadi gerekli tedbirleri alamadınız, hiç olmazsa yağmur dinince çıkın da vatandaşa "Geçmiş olsun." deyin de Ankara'nın Başkanı var mı yok mu herkes görsün Sayın Başkan.

Tüm Ankaralı kardeşlerimize tekrar geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, yetkilileri de göreve davet ediyorum.

O bağırان çok arkadan bağırdı, duymadım. Neye bağırıyorsunuz? Kime kızdınız?

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Ben bağırdım, ben.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Siz mi bağırdınız?
AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Utanman yok senin!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne yok?

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Yirmi beş yıldır Ankara'yı yönetiyorsunuz. Ayıp!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Beyefendi milletvekili mi? Gözükmüyor bile, çok arkada. Ön taraf boş, öne gelin de duyalım.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Seni herkes tanıyor, merak etme!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Önden bağırsın, buyurun. Kim beyefendi? Çok uzak, görmüyorum, gerçekten görmüyorum yani.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Gözlüğünü değiştir o zaman.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Beyefendi, bugün yoklama var diye geldiniz ve gideceksiniz biliyorum. Ön taraf boş, gelin.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Sen kendi arkandaki sıralara bak.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kürsü hakkımdan feragat edeyim konuşsun, kimi savunuyor anlayayım ama buradan bağırarak... Çok tecrübeli bir kişi olduğunu düşünüyorum yaşıңызdan dolayı. Bu tarz uygun değil. Ne bağıırıyorsunuz anlamadım ki! Mazgalı temizlememiş, bağıırıyor burada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Haluk Bey mi? Hiç yakıştıramadım Haluk Bey size. Haluk Bey, çok teessüf ediyorum!

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Ben de size teessüf ediyorum! Yirmi beş yıl Ankara'yı yönettiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Avrupa Parlamentosu, dün, 2021 yılı...

BAŞKAN – Sayın Turan, lütfen müsaade eder misiniz?

Sayın Koç, Grup Başkan Vekillerine sırayla söz veriyorum ama hiçbir milletvekili bir Grup Başkan Vekiline bu şekilde davranmıyor.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Sayın Başkan, yirmi beş yıldır Ankara'yı yöneten zihniyetin bunları söyleme hakkı yok!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hiç yakıştıramadım Haluk Bey'e gerçekten.

BAŞKAN – Siz tecrübeli bir milletvekilisiniz ve yapmış olduğunuz davranış da doğru değil.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Yazıktır, ayıptır! Yirmi beş yıldır Ankara'yı yöneten bir zihniyet bunları söylüyorsa...

BAŞKAN – Devam edin Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Avrupa Parlamentosu 2021 Yılı Türkiye Raporu'nu dün açıkladı, siyasi saiklerle ve terör destekçilerinin propagandasından etkilenecek hazırlanan, tek taraflı ve objektif olmaktan uzak rapora tarafımızca herhangi bir değer atfedilmesi mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Avrupa Birliğiyle tarihsel, kültürel, siyasi ilişkilerimizin olduğu bir gerçek. Avrupa Birliği üyeliği bizim stratejik hedef olarak sürdürdüğümüz bir başka gerçek ancak ülkemize yönelik haksız tutumlara, ithamlara sessiz kalamayız, kalmamalıyız. Avrupa Parlamentosunun Türkiye Raporu'ndaki ön yargılı ve gerçek dışı değerlendirmelerini en güçlü şekilde reddediyoruz. Kendileri açısından son derece talihsiz bir rapor olmuştur. Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye ilişkin tutumu Türkiye ve Avrupa Birliği arasındaki ilişkileri, etkileşimi ve diyalogu karşılıklı çabayla güçlendirilebilir; bu konudaki tüm tarafları hassas olmaya davet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm dünyada pandemiden, savaşlardan, enflasyon merkezli ekonomik sorunlardan kaynaklı çalkantı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Bu çalkantıdan ülkemiz de maalesef zarar görmekte. Tüm sorunları biliyoruz. Tüm sorunları, sosyolojik kesimlerimizin dertlerini masaya yatırıp tüm ilgililerle görüşerek önemli adımlar atıyoruz. Az önce Sayın Grup Başkan Vekilinin ifade ettiği kiracı-kiralayan ilişkilerindeki sözleşmelerin bir döneme mahsus olarak belli bir oranı aşmamasına ilişkin teklifimizi aslında ben özel görüşmede değerlendirecektim ancak Sayın Başkan açtığı için burada değerlenmek durumundayım. Bu konuların hiçbirisi esaslı, kalıcı konular değil; sürece ilişkin sıkıntılar var, bu sıkıntıların aşılmasına ilişkin tüm partilerimize ben çağrıda bulunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Gelin, kiracı-kiralayan sözleşmelerinde ileriki yıllarda büyük sıkıntılar olmasın diye, kötü niyetli yaklaşımlar olmasın diye kısmen de olsa bir rahatlama sağlayacak, taraflara belli bir oranda değerlendirme imkânı verecek, kira sözleşmesinin yüzde 25'ten fazla artışına izin vermeyen düzenlemeyi beraber değerlendirelim, beraber teklif olarak verelim veya madde ihdası yapalım. Bu çağırımı tüm kamuoyunun önünde yeniliyorum.

Bunu yaparken tabii ki bunu bir yıl, iki yıl süreli yapmak lazım diyorum. Tabii ki bu, ekonominin çözümü için her şeyi ifade eden bir teklif değil -bunu da biliyorum- ama en azından Türkiye'deki bir sorunu kısmi olarak çözer diye düşünüyorum ve tekrar açık yüreklilikle bütün partilerimizin bu konuya destek olmasını talep ediyorum. Hani zaman zaman diyorsunuz ya "İktidarın yaptığı iyi şeylere destek oluruz, iktidarın yaptığı kötü şeylere destek olmayız." diye. Bunun ben küçük de olsa iyi bir iş olduğu kanaatindeyim, tüm sözleşmeleri nizasız, ihtilafsız hâle koyacak olan bir sözleşme olduğu kanaatindeyim. Bütün partilerimize bu konuda çağrıda bulunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu son kez açıyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İlerleyen süreçte beraberce Genel Kurulun takdirine sunmayı teklif ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Altay...

Buyurun Sayın Altay.

30.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şunu çok garipsedim: Yirmi beş yıl Ankara'yı yönetip yirmi beş yılda Ankara'nın altyapısını

çözemeyen bir zihniyetin, üç yıldır toparladığımız Ankara'da Allah'tan gelen bir afetten dolayı iki rögarın tıkanmasından siyaset devşirmeye çalışması komik ötesi bir durumdur. Yirmi beş yıldır Ankara'yı yönettiğiniz insanı niçin görevden indirdiğinizi önce bir açıklayın, önce Ankaralılardan bir özür dileyin, ondan sonra son üç yılda Ankara Büyükşehir Belediyesi neyi yapmış neyi yapamamış bunlara beraberce bakınız ama gördüğüm bir şey var: İktidar partisinin Ankara ve İstanbul yenilgisinin acısı hâlâ üç yıl önceki kadar sıcak ve taze; buna alışsanız iyi olur, bu büyükşehirleri bir daha siz zaten hiçbir şekilde göremeyeceksiniz.

İkinci durum; efendim, bir çağrı yaptı, görüşümüzü tekrar sordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu son kez açıyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kiracı-ev sahibi ilişkisiyle Sayın Erdoğan'ın batırdığı ekonomiyi ev sahiplerinden fedakârlık isteyerek kurtarma niyetini de anlamak mümkün değil. Kiracılar çok zor durumda, sebebi Erdoğan'dır; ev sahipleri çok zor durumda, sebebi Erdoğan'dır. Ben çağrımı yineliyorum, bu olmaz demiyorum, bu olabilir ama bu çözüm değil, çözüm şu: 1 Temmuz 2023'e kadar elektrik, doğal gaz, mazot ve benzine zam yapmamak; çözüm budur.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

31.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım, polemik uzasın istemem, ben Çanakkale Vekiliyim ancak Ankara'da yaşıyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben de yaşıyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Benim, şehrimin belediye başkanının, yağmurda felç olan bir şehrin en azından sıkıntısı geçince sahaya çıkmasını bekleme hakkım var diye düşünüyorum; bu olay siyaset falan değil. Yoksa kar yağar, biri balık yer, kar yağdıktan sonra, balıktan sonra açıklama yapar; biri, yağmur yağar, sel olur, hiç gözükmez; bu, doğru bir yaklaşım değil demeye çalışıyorum Sayın Başkanım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Buna cevap vermeye bile gerek görmüyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Verme Başkanım, sağ olasin.

BAŞKAN – Kürsü olarak biz de bu topa girmiyoruz, evet.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Girmeyin zaten.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve arkadaşları tarafından, gül çiçeği üretimi ve maliyetleri, gül üreticisinin sorunları ve talepleri hakkında üreticilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla 8/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 8 Haziran 2022 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/6/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8 Haziran 2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 milletvekili tarafından, gül çiçeği üretimi ve maliyetleri, gül üreticisinin sorunları ve talepleri hakkında üreticilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla 8 Haziran 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 8 Haziran Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Aylin Cesur.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kürtçeye karşı değiliz, kayda geçsin arkadaşlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kürtçe olduğu için oyun yasaklandı, karşı ol, olma; fark etmez ki.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, kayda geçsin: Kürtçeye ilgili iddia doğru değilmiş Sayın Başkanım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Allah Allah, nasıl değilmiş, "Tartuffe" oyunu yasaklanmamış mı?

AYLİN CESUR (Isparta) – Yeniden başlatabilir miyiz?

BAŞKAN – Başlatırız, mikrofonu tekrar açalım arkadaşlar, beş saniyeyi geçmesin.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Terör kayıtları olduğu için, oyuncuların ve organize edenlerin terör kaydı olduğu için yasaklanmış.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hapisteler miymiş?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın hatibi dinliyoruz.

AYLİN CESUR (Isparta) – Tartışma bittikten sonra isterseniz... Size laf atıyorlar.

BAŞKAN – Tartışma yok, buyurun, bana bir şey...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – O Valiliğin zihniyeti terör odaklı, siz o Valiye bakın, Valiye!

AYLİN CESUR (Isparta) – Size laf atıyorlar, süremi yeniden başlatır mısınız?

BAŞKAN – Bana laf atabilirler.

Mikrofonu yeniden açın arkadaşlar.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum ve güzel ülkemizin gülümeye susamış gül yüzlü insanlarını saygıyla selamlıyorum.

Selamlamamdan da anlaşıldığı üzere konumuz gül. Evet, tarihi insanlığın tarihinden öncesine dayanan gül;

Mezopotamya'da, Girit'te milattan önce 1600'lerde bir duvar freskinde çıkan, Kleopatra'nın ayaklarına Marcus Antonius'un yapraklarını döktüğü, mitolojik öykülerde tanrıların el ele verip yarattıkları söylenen ve Romalılarda suyunun antiseptik olarak kullanıldığı gül; Afrodite'nin oğlu Eros'a hediyesi ve böylece, sevginin ve sessizliğin sembolü gül; doğudan batıya taşınan ve yüzyıllarca bu taşınmanın sonunda Osmanlı'da damıtılarak sanayileşmesine başlanan gül; evet, bazen Allah'ın güzelliği, bazen Hazreti Muhammed'in simgesi olmuş hatta güzel koktuğu için Peygamber'imizin terine ismi yakıştırılmış olan gül; evet, yüzyıllar boyunca sanata bezeme elemanı ve dünya edebiyatında sevgiliyi temsil eden gül; bu kadar güzel anlattığım gülün mitolojisi ve tarihinden sonra, şimdi "Hafız'ın kabri olan bahçede bir gül varmış/Yeniden her gün açarmış kanayan rengiyle." evet, "Rindlerin Ölümü" şiirinde, üreticisinin akmayan gözyaşlarını kanayan gül.

Neden kanıyor gül? Yağlık gül üretiminin Türkiye'yi 1'inci yapan ve bunun da yüzde 85'lik üretiminin Isparta'da olduğu gülün üreticisinin elini tutalım diye veriyoruz önergemizi değerli arkadaşlar. Gül üreticisinin elini tutmak için veriliyor bu önerge. Neden kanıyor gözyaşları gül üreticimizin? Evet, ben birkaç gün önce, Keçiborlu'nun Senir köyünde, sabah beşte, gül üreticisi kadınlarımızla beraber 1 dönüm tarlanın gülünü topladım. Ellerimde hâlâ onların dikenleri ama onların artık dikenden ellerinin, avuçlarının içi görünmez hâlde. Çok zordur gül toplamak, çok zordur, çok emek ister; karşılığını da alır ancak geçimini sağlayacak kadar ve onu yeterli bulur gül üreticimiz, çok kanaatkârdır. Her sene "Girdiler arttı." diyoruz, buradan sesleniyoruz. Bu sefer söyledi köylülerimiz, 1 dekar kıraç tarladan -topladıktan sonra oturduk konuştuk- 400 kilo gül üretimi üzerinden hesaplandığında 17 liraya çıkmış maliyetler. 2021'de 1 kilo ürün karşılığı 1 litre mazot alabilen üreticinin bu sene 1 litre mazot alabilmesi için gül taban fiyatının 28 lira olması gerekiyor değerli arkadaşlar, tekrar ediyorum, 28 lira olması gerekiyor. Neden tekrar ediyorum? Çünkü fıslıtlı başlamış, gül taban fiyatı açıklayıcıları "16-17 lira olacak." diye köylüye bunu duyurmaya başlamışlar. Oysaki 2021'de 1 kilo gül üretim maliyeti 7,36 lirayken alımı 7,80'di. Üreticiye ancak 44 kuruş verdiniz ve bu, üreticilerimizi gül üretimini bitirme noktasına getirdi. Tarihin en düşük alım fiyatıydı geçen seneki, 2021'de üreticilerimiz kâr edemedi, emek ve çabaları karşılıksız kaldı. 2022'de üreticilerimizin yüzde 95'i yüzde 400'e yakın gübre zammı nedeniyle tarlalarına gübre koyamadılar, gübrelemediler tarlalarını ve yağlık gül rekoltesinin kilogram başı taban fiyatı GÜLBİRLİK tarafından açıklanacak.

Kilogramı 17 liraya mal olan güle, sakın ha -ben bunu söylemeye geldim buraya- bakın, 16-17 lira filan gibi, fıslıdadığınız rakamları aklınızdan bile geçirmeye kalkmayın. Maliyetinin altında, üreticinin kâr edememesini sağlayan hiçbir fiyatı kabul etmiyoruz, kabul edilemez hiçbir fiyat çünkü.

Ben burada gül üreticilerimizin sorunlarını her sene söylüyorum. Birkaç sene önce çıktım "Gülü toprağa gömdünüz." dedim burada, duyulmadı, iktidar kanadı reddetti önergelerimizi ve bana da çıkıp "Gülü siyasete alet etmeyin." dediler. Ne yapacaktık yani? Gül üreticisi perişanken ben gelip burada, milletin vekili olarak onların problemlerini dile getirmeyecek miydim? Tabii ki getirdim. Bir sonraki sene geldim buraya, ilk ben kullandım "Ne yapacak köylü, taş mı yiyecek? Taş mı yesin köylü?" diye ve yine önergemiz reddedildi. İşte bugün de buradayım.

Bugün burada asıl bulunma nedenim ne, biliyor musunuz? "Aman ha!" demek için, "Allah'tan korkun!" demek için, "Yukarıda Allah var!" demek için ve "Allah aşkına, köylümüzün sesini duyun." demek için buradayım.

Kilogram başına gül çiçeği taban fiyatı 2017'de 8,70 -2,41 dolar- bu her sene artarak gidiyor; 7,80; 0,86 dolara kadar düşmüş. Şimdi, girdi maliyetlerinin ne kadar arttığına ve üreticinin ne kadar zor durumda olduğuna bakarsanız ve az önce söylediğim rakamlarla beraber, gül üreticisine... Aman ha! Allah aşkına! Allah'tan korkun değerli arkadaşlar. (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Şimdi, rakibimiz Bulgaristan. Bizim GÜLBİRLİK gidip Bulgaristan'dan gül alıyor, onları filan burada çok konuştuk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYLİN CESUR (Devamla) – Sağ olun.

Çünkü Bulgaristan devleti olması gereken destekleri veriyor gül üreticisine; ek destek veriyor, ÖTV iadesi veriyor, dönüm başına toprak sübvansiyonu sağlıyor ve bütün bunları Türkiye'nin de yapması gerekiyor. Neyle yapacak? İyi bir yönetimle yapacak; siz yapmayacaksınız, biz yapacağız. Hedef sürdürülebilirlik, tanınırlık, katma değer artırılması, Isparta gülünün "havza modeli"yle örgütlenerek üreticiye, gül endüstrisine teşvik verilmesi, sanayinin de teşvik edilmesi, çiftçiye girdi desteklerinin tam olarak verilmesi ve festivallerin -sadece skandallarla değil- gerçekten üreticinin katıldığı festivaller olması; biz bunların hepsini yapacağız. GÜLBİRLİK yetkililerine de buradan sesleniyoruz: "Aman ha!" diyoruz onlara da ve ben bugün burada diyorum ki: Az kaldı, biz geleceğiz ve birliğe birlik, üreticiye efendi gibi davranacak bir devlet yönetimi anlayışını esas alacağız. Biz, seneye kimseyi kimseye muhtaç etmeden, önceliği üretici Türk köylüsü ve çiftçisi olan bir tarım politikasıyla bunu düzelteceğiz; düzeltmekle de kalmayacağız, dökülen her gözyaşının o güzelim cefakâr, vefakâr Türk köylüsünün eline batmış ve karşılığını alamadığı her dikenin de ve akan her bir damla terin de hesabını soracağız değerli arkadaşlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Cesur, süreniz doldu.

AYLİN CESUR (Devamla) – Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum, gelin, önergemizi kabul edin diyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan.

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli vekiller; şimdi gülü konuşuyoruz, bir dönem oluyor, fındığı konuşuyoruz, çayı konuşuyoruz; ne kadar tarımsal üretim varsa bu kürsüde bir defa dillendiriliyor. Niye böyle oluyor? Çünkü üretici bir yüksek girdi, yüksek maliyet ve düşük fiyat kışkacının içerisinde girmiş durumda. Hâl böyle olunca, az önce sözünü ettiğim tarımsal emtialarda, şimdi konuştuğumuz gülden üretici bir türlü emeğinin karşılığını alamıyor. Peki, ne olacak? Yani ne yapсын bu gül üreticisi? Çok zor koşullarda yüzlerce yıldan beri sürdürmüş olduğu bu geçimlik faaliyetini terk mi etsin? Çiti çubuğu bir kenara bırakıp büyük kentlere gidip orada ucuz emek pazarı hâline mi dönüşsün? Şimdi, bir devlet bunlara bakmayacak, bu meseleyi çözmeyecek, bununla ilgilenmeyecek de neyle ilgilenecek Allah aşkına? Yani bir bütün olarak bakıldığında tarımsal alan perişan vaziyette; üreten ürettiğinden memnun değil, kazancından memnun değil çünkü girdi fiyatları tarihte görülmemiş biçimde artıyor. Dün, iktidar üyesi bir hatip "Dünyadaki enflasyon da çok yüksek, o sebeple bu memlekette de böyle oluyor." falan dedi de bu işler böyle değil. Yani dünyada yakıt fiyatları artıyor, iyi, anladık da Brent ham petrolü 100 doların altına düştüğünde de bizde mazot yükseliyor, 120 dolarlara geldiğinde yine yükseliyor, niye? Çünkü yakıttan alınan vergi alması çok kolay vergi, vatandaş söğüşlemenin iktidar açısından en rasyonel yöntemi yakıtı yani mazotu yükseltmektir. Şimdi, burada, iktidarın yapacağı bir şey kalmamış yani umut bağlamanın falan da anlamı yok. Ancak ve ancak tarımsal üretici kesimler, gül üreticisi örgütlenmediği koşulda, kendini üretimden gelen gücüyle dayatmadığı koşulda bu zevatin, bu insanların derdiyle dertlenmesi, bu dertlere çare bulması falan mümkün değil. Nasıl örgütlenecek? Bizim önerimiz, kooperatifler biçiminde örgütlenmesidir. GÜLBİRLİK'in ne dediği, gül toptancılarının ne dediği, fiyatın nasıl belirlendiği meselesi ancak ve ancak üretici kendi fiyatını belirleyecek örgütlü güce sahip olduğunda değişir. Bunun haricinde, iktidarlar bu işi yapmazlar; iktidarın tarım politikasının temeli zaten budur. O sebeple, bu piyasada dolaşan taban fiyat korkutucu bir fiyattır ve bu fiyat geçerli olduğunda, mesela, Isparta'daki gül üreticisi kardeşim Bulgaristan'daki üreticiyle nasıl rekabet edecek ya, bunun mümkünatı var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Ne olacak? İnsanlar açlık sınırında, atadan, dededen gördüğü şeyi üretmeye devam edecek.

O sebeple, bütün tarımsal üretici kesimler özellikle kooperatiflerde, üretici kooperatiflerinde ve çiftçi sendikalarında mutlaka örgütlenmek zorundalar. Örgütlüysek başarırız, örgütlüysek iktidarın ve fiyat belirleyicilerinin karşısına güçlü çıkarız; tam tersinde, yalnızca ve yalnızca yaptığımız iş ağılama duvarı olur.

Buradan gül üreticisi bütün vatandaşlarımıza saygılarımızı gönderiyoruz ve bu mücadelelerinde onların yanında olduğumuzu, bu önergeye de destek vereceğimizi ifade etmek istiyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Göker.

Sayın Göker, siz, Isparta'nın işlerine karışmayacaktınız, öyle anlaşıştık ama.

MEHMET GÖKER (Burdur) – Son kez efendim.

BAŞKAN – Son kez.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türkiye'de gül üretiminin yaklaşık yüzde 85'i Isparta'da, yüzde 8,2'si de seçim bölgem olan Burdur'dadır. Ülkemiz dünyanın en büyük gül yağı üreticisi olmasına rağmen gül üreticilerimizin yaşamış olduğu sıkıntılar ve ülkemizde yaşanan ekonomik buhrandan gül üreticileri de nasibini almakta; sürekli artan üretim maliyetleri, döviz kurlarındaki artış ve GÜLBİRLİK tarafından beklenen taban fiyatlarının yetersizliği gibi nedenler üreticimizi ciddi anlamda zora sokmakta. Bakın, 2010 yılında gül çiçeğinin kilogram fiyatına 7 lira 65 kuruş verilirken 2021 yılında gül çiçeği kilogram fiyatı 7 lira 80 kuruş olarak açıklandı. Yani bu süreç içerisinde dolar 3 kat artmış ama gül üreticimize sadece 15 kuruş zam verilmiş. Bu seneye geldiğimizde de yine girdi maliyetleri, yükselen mazot ve ekonomik buhran neticesinde GÜLBİRLİK'ten ekonomik olarak bir taban fiyatı açıklanması bekleniyor. Dolar olarak değil, mazot artışına göre bu fiyat açıklanacak olur ise taban fiyatın en az 25-26 lira olarak açıklanması gül üreticisinin beklentisidir. Zira gübreyle gelen yüzde 400'lük zam, tarım ilaçlarındaki fiyatların 2'ye, 3'e çıkması, yükselen üretim maliyetleri sadece gül üreticilerinin değil, çiftçimizin üretimini de etkilemekte.

Sadece çiftçilerimiz değil, her gün una, şekere, yağa ve temel gıda maddelerine gelen zamlarla bunun yanı sıra elektrik, doğal gaz, akaryakıt gibi sektörlerle gelen zamlarla tüm toplum bir ekonomik kıskaç altında ve buhranda. Buna uyguladığınız yanlış ekonomi politikaları nedeniyle vatandaşın alım gücünün düştüğünü de ekleyecek olursak insanın insanlık acısı bir şekilde yaşantılarını devam ettirmekte ve her gün çaresiz 3-5 telefon telefonumuzu, kapımızı aşındırmakta. Tek adam sisteminin getirmiş olduğu ekonomik buhranın netice itibarıyla bunun ana yapısını oluşturduğunu hepimiz biliyoruz. Bu nedenle, bu sistemden bir an önce vazgeçilmeli, sisteme ve Türkiye'nin ekonomik gücüne olan güvenin tazelenmesi için erken seçim bir an önce gerçekleşmeli, sandığa, milletin takdirine gidilmelidir.

Son olarak, Burdur'umuzda son beş günde 3 tane sel afeti yaşadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET GÖKER (Devamla) – Beş günde yaşadığımız 3 sel felaketi, Burdur merkezde, Yeşilova'nın köylerinde ve Tefenni ilçemizde meydana geldi ve maalesef ki bu sel felaketlerinde 1 canımızı kaybettik.

Şimdi, bunu sadece doğal afete bağlayıp geçiştirmek bana göre yetersiz bir sonuç olur. Zira, gelecek zamanda da bu tür sıkıntıların, felaketlerin böylesi can kayıplarına sebep olmaması, neden olmaması için sorumluların -kurum ya da kişilerin- bir an önce ortaya çıkarılması ve bu konunun araştırılması gerektiğini düşünüyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Uğur Gökgöz, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET UĞUR GÖKGÖZ (Isparta) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun gül üretimi ve üreticileriyle ilgili vermiş olduğu grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken Isparta'mıza gülü getiren ve yağının çıkarılmasının öncüsü Gülcü İsmail Efendi'yi rahmetle ve minnetle anıyorum.

Isparta'mızda 1889 yılında başlayan gül üretimi, 1930'lu yıllarda 450 bin kilografa kadar çıkmış, köylülerin kendi imkânlarıyla işlenip 700 kilografa kadar gül yağı üretilmiştir. Gelişen gülcülüğe paralel olarak, dönemin Ekonomi Bakanı Celal Bayar tarafından 1935 yılında Isparta'da Gül Yağı Fabrikasının temeli atılmış ve 1936'da fabrika usulü gül yağı üretilmeye başlanmıştır. Süreci dikkatle takip eden gülcüler tarafından 1954 yılında 9 birim kooperatifin birleşmesi sonucunda da GÜLBİRLİK kurulmuştur. 8 bini daimî, 4 bini aktif çiftçi üyesi olan GÜLBİRLİK, 4 ünite gül yağı ve gül konketi tesisiyle hizmet vermektedir. Isparta ilimiz dünya gül yağının yaklaşık yüzde 65'ini karşılamakta ve sektöründe dünyada 1'inci sırada bulunmaktadır.

Bu kısa özet geçtikten sonra İYİ Parti Grubunun iddialarına cevap vermek istiyorum. Birincisi: Dünyada gül çiçeği üretimi bahsedildiği gibi 15-16 bin ton değildir, bu miktarın katbekat fazlasıdır ama buna karşılık Türkiye'deki üretim 15-16 bin ton civarındadır.

İkincisi: Türkiye'de gül çiçeği üretimi durma noktasında olmayıp arz fazlalığı söz konusudur.

AYLİN CESUR (Isparta) – Köylüyle konuş, köylüyle.

MEHMET UĞUR GÖKGÖZ (Devamla) – Öyle ki son yıllarda üreticiler tarafından, işçi yetersizliğinden dolayı mevcut bahçelerin gül çiçeklerinin günlük toplanamaması dahi tarafımızca bilinmektedir.

AYLİN CESUR (Isparta) – Ama gereğini yapmıyorsunuz.

MEHMET UĞUR GÖKGÖZ (Devamla) – Üçüncüsü: GÜLBİRLİK, bir kere, herhangi bir kamu kuruluşu değildir. Bu itibarla GÜLBİRLİK'in taban fiyatı açıklaması asla söz konusu değildir. Böylelikle bir sorumluluğu da yetkisi de yoktur. Pazar şartlarına göre tespit edilecek olan en iyi fiyatı her zaman olduğu gibi vermektedir. Tekrar ediyorum, GÜLBİRLİK asla taban fiyatı açıklamamaktadır, bu kamu kuruluşu değildir, böyle bir uygulama da söz konusu değildir.

Bununla birlikte şunu özellikle belirtmek isterim ki: Göreve geldiğimiz 2002 yılından itibaren...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET UĞUR GÖKGÖZ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Gül üretimi 2002 yılında 5.828 ton ve ekim alanı 15.635 dekar iken 2021 yılında gül üretimimiz 15.259 tona yükselmiş ve ekim alanlarımız ise 33.170 dekara çıkmıştır.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; muhalefet partilerinin tabii ki önerge verme adına grup önerisi vermeleri, araştırma komisyonu kurulmasını istemeleri alıştığımız bir durum. Yalnız, gül üretimi noktasında Türkiye'nin medarıiftiharı konumunda bulunan Isparta'mızı ve sektörün önemli lokomotiflerinden olan GÜLBİRLİK'imizi dile dolamak, sırf eleştirilecek bir şey bulmak adına, sorunsuz işleyen sisteme sekte vurmaya çalışmak iyi niyetle bağdaşmaz.

AYLİN CESUR (Isparta) – Ya, köylüyle konuşsana, neresi sorunsuz kardeşim! Köylüyle konuş, köylüyle.

MEHMET UĞUR GÖKGÖZ (Devamla) – Bu vesileyle İYİ Parti önerisine aleyhte oy kullanacağımızı belirtiyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – İyiye araştırılsın.

AYLİN CESUR (Isparta) – Gül üreticisine bunları söyleyebilecek misiniz Sayın Vekil? Gül üreticisine söyleyebilecek misiniz?

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

AYLİN CESUR (Isparta) – Kabul, kabul; sayar mısınız? İtiraz ediyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve arkadaşları tarafından, TÜİK verilerine göre bölgesel eşitsizliğin sebeplerinin araştırılması amacıyla 8/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 8 Haziran 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/6/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/6/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul Grup Başkan Vekili

Öneri:

8 Haziran 2022 tarihinde, Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz ve arkadaşları tarafından, TÜİK verilerine göre bölgesel eşitsizliğin sebeplerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan -19703 grup numaralı- Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/6/2022 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bölgeler arası eşitsizlik veya Türkiye'de geri bırakılmışlık, geri kalmışlık bir kader midir, bir tercih midir ve nedenleri nelerdir? Türkiye'de birçok problemi gündeme getirdiğimizde göz ardı edilmekte ama burada bazı verilerle bunu sizlerle paylaşmak istiyoruz ve bu konuda da araştırma önergemize destek vermenizi istiyoruz.

Bir ülkede ekonomik refah, adalet, güven hissi, barış ve demokrasiyle ilgili, yaşayanların doğduğu yere, eğitim gördüğü yere, çalıştığı yere, coğrafyasına bakılır; burada ayrımcılık var mı, kutuplaşma var mı yok mu. Burada yaşayanların etnik kimliği, inancı, cinsel yönelimi, dili, ana dili; bu konularda neler hissediyorlar, neler yaşıyorlar, onlara da bakmak lazım. Eğer eşitsizlik bir yerde sürekli varsa, eşitsizlik bir yerde sürekli, hep gündemde duruyorsa o zaman tanıyı doğru koymak lazım.

Türkiye'de, son yıllarda, Parlamentoda biz vekiller olarak birçok kez soru sorduğumuzda çeşitli verilere ulaşamıyoruz. Batman Vekiliyim; Batman'la ilgili çeşitli, ayrıntılı verilere, oranın ilçeleriyle ilgili verilere ulaşamıyoruz. Türkiye'de bütün bunlara rağmen, resmî kurumların, Türkiye İstatistik Kurumunun, Sanayi Bakanlığının yaptığı çalışmalardan size veriler sunmuş olacağız.

Şimdi, arkadaşlar, daha önce de sunmuştuk, şöyle bir harita var. Bu haritaya göre -12 Mayıs'ta TÜİK'in açıkladığı bir rakam- 2021 yılında Türkiye'de yıllık ortalama hane halkı kullanılabilir fert geliri 37.400 lira -Türkiye genelinde, ortalaması- en yüksek 51 binle İstanbul ve çevresi; koyu kırmızı. Peki, açık olan yerler neler? Açık olan yerler kayyumun olduğu yerler değil, faili meçhul cinayetlerin olduğu yerler değil, köy boşaltmalarının olduğu yerler değil, insan hakları ihlallerinin olduğu yerler değil; bu yerler bu dönemde... Şimdi, denilebilir ki: "Sadece bu yıla mı özgü?" Şark İslahat Planı'na da baksanız, mecburi İskân Kanunu'na da baksanız, olağanüstü hâle de baksanız birçok dönemde bu iller böyle. Şimdi, sadece Adalet ve Kalkınma Partisi değil, cumhuriyetin 100'üncü yılı bitmişken, önümüzdeki sürece girmişken bunları görüp bazı isimleri koymak lazım, nedenlerini bilmek lazım. Şimdi "ora, bölge, Kürt, Kürtlerin yaşadığı, Kürtlerin yoğun olduğu iller" dediğimizde bir kısım insanlar hemen itiraz ediyor fakat seçim dönemlerinde gittiğimizde hepimiz bu süreci biliyoruz ve bunu görmemiz lazım. Bu iller geri bırakılmış mı, kader mi bunu bilmemiz lazım ve burada bizim bu sonuçları görmemiz lazım.

Peki, TÜİK bu rakamları açıklarken ne diyor? Bunun dışında, en yoksul iller: Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan, Muş, Bitlis, Bingöl, Diyarbakır, Urfa, Elâzığ, Batman, Siirt, Şırnak. Bu da mı tesadüf? Bunu geçtik arkadaşlar.

Değerli vekiller, bir başka harita; Türkiye'de 973 ilçe var, 973 ilçe. Bu ilçelere baktığımızda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bir çalışma yapmış yeni, nisan ayında; az önceki mayıs ayında, bu nisan ayında. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yaptığı çalışmada 56 parametreye bakmış, 56 parametreye. 56 parametrenin içinde yaşam, eğitim, sağlık, finans, birçok başlık var. Bu başlıkları, Türkiye'nin neleri eksik yaptığını, önümüzdeki dönem neleri daha çok yapması gerektiğini incelemiş ve 6 bölgeye bölmüş. 6 bölgeye baktığımızda tekrar aynı harita aynı şekilde görünüyor. 6'ncı kademedeki ilçeler en dipte olan ilçeler. Neresi burası? 5'inci ve 6'ncı kademedeki ilçelerin çoğunluğu burada. Peki, bu tesadüf müdür? Şimdi denilebilir ki: "Biz bu farkı giderdik." Siz farkı gideremediniz, eşitsizliği gideremediniz. Sadece bu döneme de özgü değil, bu otuz yıl önce de öyleydi, kırk yıl önce de öyleydi. Ne yapılırsa yapılsın siz eşitsizliği çözemediğiniz sürece gitmez.

Peki, eşitsizliği çözmek nedir? Sadece ekonomik meseleler, toprak ağası, toprak reformu, geri kalmışlık falan değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – ...geri bırakılmış, adı konmamış Kürt meselesiyle ilgili şeydir. Neden? Çünkü biz bunları görmediğimiz zaman ne ekonomik kalkınma olabilir ne barış gelebilir ne özgürlük gelebilir ne de demokrasi gelebilir. Adı konulduğu zaman, bir meseleye tümüyle eğilindiği zaman; cumhuriyeti demokratik bir sürece evirmek istiyorsak önümüzdeki yüzyılda, bunun bir tesadüf, bir kader olmadığı, geri bırakırız süreci olduğunun adını koymak, cesur olmak lazım. Cesur olmadığımız sürece bu eşitsizlik sadece oraya özgü değildir, bütün Türkiye'de yaşayan herkesi etkileyecektir.

Bu bütçe, şu anda, önümüzdeki dönemde 400 milyarını faize veriyor, 400 milyarını güvenliğe veriyor; Türkiye bütçesinin yüzde 60'ı buraya gidiyor. Siz, Kürt meselesiyle ilgili cesurca konuşmadığınız sürece, bölgeler arası eşitsizliği dile getirseniz de

çözüm bulamazsınız. Çözüm; barış, diyalog, müzakere ve cesurca konuşmaktır.

Bu konunun araştırılması gerekiyor, Meclisin bu konuda acilen görev alması lazım. Hepinizden destek bekliyoruz.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Behiç Çelik.

Sayın Çelik, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP'nin grup önerisi üzerine söz aldım. Sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bir ülkenin yaşama azim ve iradesi; bir ülkenin mevcudiyeti ve bunun sürdürülebilirliği; bir ülkenin refah ve mutluluğu; bir ülkenin güvenliği, adaleti, hukuka bağlılığı; bir ülkenin özgürlüklere verdiği değer o ülkenin dünyada saygın bir yere sahip olduğuna en büyük delildir. Ülkemizin zengin doğal kaynakları, üstün vasıflı insan gücü, bölgesel pazarlar, küresel piyasalar, herkesin malumudur. Peki, niye tüm bu imkânlarla rağmen ülkemiz bütünüyle kalkınmıyor? İnsanlar aç, işsiz, perişan; yokluk, zorluk ve fukaralıkla karşı karşıya. Üretimin, yatırımın, tasarrufun, istihdamın istenilen seviyeye çıkarılamadığı bir yönetimle karşı karşıyayız. AKP iktidarlarının halka reva gördüğü, kaynaklarımızın hoyratça kullanıldığı ve iktisadi sürecin israfa sokulduğu, böyle giderse iflasın kaçınılmaz olduğu bir tuzağa çekildiğimiz gerçeğidir.

Meclis araştırması önergesiyle, Türkiye'mizin mümtaz illerinden bazılarının ayıklanarak istatistiki verilere konu edilmesi, diğer illerin içinde bulunduğu zorlukları görmekten gelmemize yol açmamalıdır. Yani AKP iktidarlari, neredeyse tüm illerimizi yokluğa, açlığa, sefalete, işsizliğe, perişanlığa düşürmüştür. Asıl mesele, 85 milyon insanı mutlu edecek ulusal politikalar üzerinde kafa yormaktır. GAP projesinin bitirilememiş olması, tarımın can çekiyor olması, bölgesel pazarların Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya ekonomik katkısının sağlanamaması, çökmüş bir Suriye politikasının yöre halkını olumsuz etkilemesi temel etkenlerdir.

Değerli arkadaşlar, AKP 2013 yılında, 2023 yılı için 2 trilyon dolar millî gelir, 500 milyar dolar ihracat, fert başına 20 bin dolar millî gelir hedeflediğini ilan etmişti. Ne oldu? Bir yıl sonra 2023 yılı geliyor. Neredeyse moratoryuma gidecek bir ülke tablosuna bizi ulaştırdılar. Türkiye buna layık değildir, Türkiye zengin ve güçlü bir ülkedir ancak hırsızlık, yağma, talan, yolsuzluk...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – ...AKP'nin millî serveti eşe dosta yağmalatması milletçe sefaletimizin, açlığımızın temel nedenidir. İşte, önemli olan, bu sarmaldan çıkabilmektir yani AKP'den kurtulmaktır; adalete, hakkaniyete, liyakate dayalı, aklı, bilimi ve vicdanı esas alan bir idareye kavuşmaktır. Bunun uzak olmadığını hepimiz biliyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum. Saygılarımla. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ensar Aytekin.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan önerge üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de geri dönüşü olmayan bir açlık örgütleniyor. Ülkede bir avuç zenginin serveti katlanarak artarken o serveti yaratan halk taze ekmeğe muhtaç hâle geldi. Yaşanan derin yoksulluk kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde gelecek nesiller de etkisi altına almış görünüyor. AKP'nin inşaat ekonomisiyle büyüttüğü neoliberal balon patladı. Akaryakıt fiyatlarına gelen zam taksimetre gibi çalışıyor. Türkiye'de zam gelmeyen tek şey, marketlerin sattığı 25 kuruşluk poşet; bunun dışında her şey uçuyor. İktisatta karşılığı olmayan "Faiz sebep, enflasyon sonuç." saçmalığı, bugün, bütünüyle bir ülkeyi yoksulluğa teslim etti. Peki, kim kazanıyor? AKP'nin yarattığı zenginler, yandaşlar kazanıyor; köprücüler, garanticiler, 5'li çeteler, uyuşturucu baronlarıyla poz verenler kazanıyor; garajlarında milyon dolarlık arabaları olanlar kazanıyor; özetle, AKP ve AKP çocukları kazanıyor. Kaybeden kim? Çocuğunu okula gönderemeyen anne kaybediyor, harçlık veremeyeceği için çocuğu uyuduktan sonra eve giden baba kaybediyor, hastanedeki doktor kaybediyor, tarlasını ekemeyen çiftçi kaybediyor, dişi süt hayvanını mezbahaya gönderen üretici kaybediyor, ay sonunu getiremeyen emekli kaybediyor, üniversite mezunu genç işsizler kaybediyor; özetle, halk kaybediyor.

Sayın milletvekilleri, göreve geldiği günden bugüne Bakan Nebati ilk defa doğru bir açıklama yaptı ve AKP'ye ilişkin bizim yıllardır söylediğimiz cümleyi kendisi itiraf etti. Sayın Bakan "Aldığımız tedbirler sonucu, dar gelirli hanehalkı hariç, üretici firmalar, ihracatçılar kâr ediyorlar." dedi yani itiraf ediyor "Biz dar gelirli hanehalkı öldürdük, küçük esnafı bitirdik." diyor.

Bundan iki yıl önce bu kürsüden şu cümleleri kurmuştum, yine aynı cümleleri tekrarlıyorum: Bu ülkede 2 tane TCK vardır; biri Türkiye Cumhuriyeti Karayolları, diğeri Türk Ceza Kanunu. Bu ikisi birbiriyle ne kadar alakalıysa adalet ve kalkınmanın da AKP'yle alakası o kadardır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Osman Nuri Gülaçar.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, HDP Grubunun, Kürt nüfusunun yoğun olduğu şehirlerin -2021 ve 2022 yıllarına ait bazı verileri baz alarak- ekonomik olarak, kasıtlı olarak geri bırakıldığı iddiası üzerine söz almış bulunmaktayım.

Söz konusu iddia, filin ayağını tutup gerisini göremeyen basiretsizlerin iddiasına benziyor. Söz konusu iddiayı ortaya atanlar biraz daha vicdanlı davranıp şöyle cumhuriyetin kuruluş yıllarından 2002 yılına kadar baksalardı görecekleli tablonun içler acısını olduğunu fark edeceklerdi. Bugün birlikte yol yürüdüğünüz "Ce-Ha-Pe" zihniyeti içme suyunu bile şehirlerimize çok görmüş bir zihniyetti. Son yirmi yılda, Türkiye'nin tüm şehirlerinde olduğu gibi, Doğu ve Güneydoğu şehirlerimizde seksen yılda yapılmayan hizmetlerin katbekat fazlası yapıldı. Havalimanları, barajlar, yollar, tüneller, hastaneler, okullar, altyapı, konutlar, on binlerce eser Recep Tayyip Erdoğan imzası taşıyor. Şunu da unutmayın: Halkımız size de yetki verdi belediyeleri yönetmeniz için; Van, Hakkâri, Diyarbakır, Ağrı, Mardin gibi şehirlerin tamamının belediye yönetimleri sizdeydi.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz de el koydunuz.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Hangi projeleri hayata geçirdiniz? Anlatabiliyor musunuz?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Gasbettiniz.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Yaptığınız tek şey, yatırım için gelen bütçeyi...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sanki gasbetmemiş gibi konuşuyorsunuz.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – ...gençler için harcanması gereken bütçeyi terör örgütüne peşkeş çekmek oldu.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yalan! yalan!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Nerede yazıyor? Nerede yazıyor?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – İftira!

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Şehirlerimize yatırım yapmak yerine hendeklerle, çukurlarla binlerce gencin mezarını kazdınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yalan!

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Tüm bunlara rağmen, cumhuriyet tarihi boyunca batı illerimize göre geri bırakılan şehirlerimizin...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz “Cami yakıldı.” diyebiliyorsunuz ya!

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – ...tamamı için yirmi yıldır elimizden ne geliyorsa yaptık ve bundan sonra da yapmaya devam edeceğiz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – İhalelere bak, ihalelere!

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Bizim için şehirlerimizin ekonomik kalkınması...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Vallaha, hepsini çaldılar!

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – ...gençlerimizin istihdamı, insanımızın şehircilik hizmetlerine kavuşması...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bir sürü hırsız kayyum var.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – ...terör örgütünün masasına meze yapılacak propaganda malzemesi değildir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hırsız kayyumlara ne oldu acaba?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen önce hırsızlığın hesabını ver, hırsızlığın.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Eğer bunlardan şikâyet ediyorsanız, elinizi taşın altına koyun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Taşı çaldınız, taşı!

BAŞKAN – Tamamlayın sözleriniz.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Terörün dimdik karşısında duracaksınız...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Vallaha, her konuda cevabınız aynı: Terör de terör, terör de terör!

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – ...sonra da şehirlerimizin kalkınması için her türlü adımı atacaksınız. Bizim mücadelemiz bundan ibarettir, sizi de değerli bir mücadeleye davet ediyorum.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Mücadeleniz cebinizdir, cebiniz. Çok iyi biliyoruz.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istiyorum. Sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, kürsüden iki dakika.

Yani “Ne dedi?” diye sormayacağım, dinledim.

Buyurun.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Van Milletvekili Osman Nuri Gülaçar’ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, yani bu vekilimizin geldiği ili bilmeseydim Kenya’dan gelmiş bir vekil burada konuşuyor derdim, Kenya’dan gelmiş bir vekil. Bu kadar gerçeklikten uzak...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hiç anlamıyorsunuz ki...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Bağırmayın, gelip burada konuşun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Konuşuyoruz işte.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Klasik, sizin işinizden bıktık. Kesin sesinizi!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sana mı soracağım!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Şimdi, bakın, belediyeleri yönetmek için yetki verdi halk, doğru. Siz o seçilmiş olan belediyelere kayyum atadınız ve o yetkiyi, halkın iradesini gasbettiniz, bunu konuşamıyorsunuz; gasbettiniz, gasp! Van’dan geliyorsunuz, Van Büyükşehir Belediyesini, halkın iradesini gasbettiniz, bunu konuşmuyorsunuz. Yetkiyi halk verdi ama bu iktidar gasbetti o yetkiyi, onu konuşalım; bir.

İkincisi: Ya, hep aynı şeyi söylüyorsunuz: “Teröre, teröre... Bütçeyi terör örgütüne peşkeş çekmek...” Külliye yalan, külliye yalan. Elinizde bir tane belge yok, bir tane mahkeme kararı yok, bu konuda bir tane iddianame yok, sürmekte olan bir dava yok ama koscoca bir yalanınız var. Siz yalanınızın altında eziliyorsunuz ya, eziliyorsunuz!

Şimdi, bakın “basiretsizliğin iddiası” diyorsunuz. Ya, ne diyorsunuz siz? Biz diyoruz ki: Şark İslahat Planı’ndan beri kürdistan coğrafyasında yaşananları ve bugün olanları gelip konuşalım. Basiretsizlikten bahsediyorsunuz, ne basiretsizliği ya? Yoksulluk o bölgede, işsizlik o bölgede, en düşük ücretler o bölgede, en kötü beslenme o bölgede. Bunlar TÜİK’in rakamları, Birleşmiş Milletlerin raporları; gelin, bunları araştırıp konuşalım diyoruz; siz diyorsunuz: “Basiretsizsiniz.” Ne basiretsizliği ya? Siz gerçekleri görmüyorsunuz. O bölgenin insanısınız, Kürt’sünüz ama gerçeğin üstünü örtüyorsunuz; basiretsizlik budur. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İpekyüz, buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Efendim, benim söylediğim rakamların tümüyle gerçek dışı olduğunu, çarpıttığımı, bilerek...

BAŞKAN – Bu bir sataşma değil ama yerinizden açıklama için bir dakika söz veriyorum.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz’ün, Van Milletvekili Osman Nuri Gülaçar’ın HDP grup önerisi üzerindeki konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şimdi, Sayın Gülaçar’ı dinlerken... Aslında kendisinin de bildiği, Van’da çok ünlü bir deyim var: 3 şey önemlidir, 3 tane “e” harfi; ekonomi, eğitim, “ehlak” demişler. Yani şimdi bir şeyi çarpıtmaya gerek yok; ben TÜİK’in rakamlarını verdim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının rakamlarını verdim, Birleşmiş Milletlerin rakamlarını verdim. Yoksulluktan söz etmiyor, işsizlikten söz etmiyor; tek dediği, kayyum. Ya, kayyumların hırsızlıklarını, baklavalarını, tespihlerini bütün dünya âlem biliyor. Kayyumlara kayyum atadınız; birinci kayyum dönemi, ikinci kayyum dönemi, üçüncü kayyum dönemi. Tek dediğiniz o. Yoksullukla ilgili dediğiniz bir şey var mı? İşsizlikle ilgili dediğiniz bir şey var mı? Fert geliriyle ilgili dediğiniz bir şey var mı? Perişanlıkla ilgili dediğiniz bir şey var mı? Hiçbir şey yok. Tek söylediğiniz şey... İşte bunu ne Van halkı ne bölge halkı ne

Kürt halkı kabul edemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Keşke Kürtçeyle ilgili, tiyatroyla ilgili bir şey söyleseydiniz... (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.09

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.27

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 100'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel tarafından, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun (BTK) internet servis sağlayıcılarının talep ettiği abone bilgilerinin kişisel verilerin güvenliğini ihlal ettiğine yönelik iddiaların araştırılması amacıyla 7/6/2022 tarihinde Türkiye Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 8 Haziran 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

8/6/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/6/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel tarafından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun (BTK) internet servis sağlayıcılarından talep ettiği abone bilgilerinin kişisel verilerin güvenliğini ihlal ettiğine yönelik iddiaların araştırılması amacıyla 7/6/2022 tarihinde Türkiye Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin (3478 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/6/2022 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Adına Sayın Onursal Adıgüzel.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun internet servis sağlayıcılarından istediği bazı bilgilerin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uygun olmadığıyla ilgili iddialar var, bu iddiaların araştırılması için vermiş olduğumuz araştırma önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, belki de bugün cumhuriyet tarihinin en önemli işleme skandallarından birini görüyoruz, biriyle karşı karşıyayız. Birçoğunuzun hatırlayacağı üzere 2013 yılında Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Dairesi çalışanlarından Edward Snowden bir açıklama yapmıştı, telekomünikasyon şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilen dinleme ve izleme olaylarını paylaşmıştı. Bu, büyük bir skandaldı. Bugün bunun bir benzeri de Türkiye'de yaşanıyor. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu "gizli" ibaresiyle 313 servis sağlayıcısına bir yazı yazdı. Kullanıcıların abone desenlerini ve log kayıtlarını istiyor. Geçen hafta Dijital Mecralar Komisyonunda konuyu gündeme getirdik; BTK Başkanı oradaydı, konudan sorumlu Bakan Yardımcısı oradaydı. İkiisi de yalanlamadılar, tam tersi bu izlemenin olduğunu söylediler; hatta 313 kurum olduğunu da Sayın Bakan bizimle paylaştı.

"Peki, nedir bu log kayıtları; nedir bu abone deseni?" dersiniz; bir internet kullanıcısının hangi saatte hangi internet sitesine girdiği, burada ne kadar kaldığı, buraya bir yükleme yapıp yapmadığı, buradan bir şey indirip indirmediği kayıt altına alınıyor ve her saat başı BTK'ye gönderiliyor. Tabii, BTK bu yazıyı "gizli" ibaresiyle paylaşıyor, böylece kamuoyunun dikkatinden kaçırmış oluyor, ortaya çıkmayacağını sanıyor fakat gerçekler her zaman olduğu gibi ortaya çıkıyor. Tabii, sadece siteye hangi saatte girdiği ve ne kadar kaldığının yanında, abonelerin T.C. kimlik numarası, adresi, vergi numarası, meslek kimliği, sunduysa onun seri numarası, hatta ve hatta anne kızlık soyadı da talep ediliyor.

Değerli arkadaşlar, bazı güvenilir firmalar bu konuyu kişinin mahremiyetini tehlikeye soktuğu için ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na aykırı olduğu için mahkemeye taşıdı. Fakat hepimizin cep telefonlarına da hizmet veren 3 büyük kuruluştan ses yok. Görülüyor ki bunlar bu bilgileri paylaşıyor.

BTK kendini ne görüyor? Onursal Adıgüzel'in, Bülent Turan'ın, Enis Berberoğlu'nun, Ayhan hocamın hangi internet sitesine girdiği, orada kaç saat kaldığı onun için neden önemli? Burada bir profillemeye mi var? Acaba Onursal Adıgüzel hangi gazeteleri okuyor, buradan onu mu takip ediyor; hangi başlıklara ilgi duyuyor, buradan onu mu takip ediyor? Sadece Onursal için değil, bütün internet kullanıcıları için böyle bir sorunla baş başayız. Bu bize neyi hatırlatıyor biliyor musunuz? Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı diye bir kuruluş vardı, 15 Temmuz sonrasında da kapatıldı; hatta "FETÖ yuvası." dendi, Sayın Cumhurbaşkanı da buraya "Pislik yuvası." diyordu. Şimdi o kurumun yaptığı izinsiz skandal dinlemeleri başka bir kurum eliyle hayata mı geçirmeye çalışıyorsunuz? Hiç mi ders almıyorsunuz, hiç mi aklınız başınıza gelmedi?

Değerli milletvekilleri, CMK 135'e göre bir iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayıt altına alınması ancak mahkeme kararıyla mümkün, istisnai bir durum varsa yirmi dört saat içinde hâkim onayıyla mümkün. Peki, 85 milyon için bir mahkeme kararı var mı? Anladığımız kadarıyla yok. O zaman BTK buradan neyi amaçlıyor, 85 milyon vatandaşın hangi internet sitesine girdiğini her saat başı takip ederek neyi amaçlıyor?

Şunu biliyoruz: Dünyada "Cambridge Analytica" diye bir skandal yaşandı; Amerika seçimleri, Brexit manipüle edildi; bu manipüle edilirken kişilerin verileri toplandı, sonra da manipülasyonlarla kullanıldı. BTK de kendi "Cambridge Analytica"sını mı yaratmaya çalışıyor? Yoksa bu bilgileri Fahrettin Altun'la paylaşarak "Fahrettin Analytica"yı mı hayata geçirecek? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha alabilir miyim?

BAŞKAN – Tamamlayın.

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) – Bu verilerin paylaşılmayacağını garanti var mı? Bu verilerin Adalet ve Kalkınma Partisiyle ya da kötü niyetli bir kurumla paylaşılmayacağını bir garantisi var mı?

Değerli arkadaşlar, bugünkü veri analitiği teknolojisiyle bir kişinin telefonda ne kadar konuştuğunu, saatini öğrenip cinsiyetini ve yaşını hesaplayabiliyorsunuz. Buradan görün ki bir kişinin hangi internet sitelerine girdiği, orada nerede kaldığıyla ne analizler ne hesaplamalar yapılır.

Ben buradan uyarıyorum: Aklınızı başınıza alın, özellikle bürokratlar; oturduğunuz koltuklardaki FETÖ'cülerin akıbeti ortada, hukukun dışına çıkmayın. Sayın Genel Başkanımız bürokratlara bir çağrıda bulundu, "Sakin ha, sakın; çılgınca işler yapmayın, bunun hesabı sorulmaz sanmayın." dedi

Değerli arkadaşlar, ben, buradan AKP yetkililerine ve MHP yetkililerine diyorum ki: "Bu taraklarda bezimiz yok." diyorsanız, gelin, birlikte araştıralım; yoksa da yarın "Biz yanıldık, biz kandırıldık." demeyin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Ayhan Altıntaş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Geçen hafta yapılan Dijital Mecralar Komisyonu toplantısında BTK tarafından "gizli" kayıtlı bir yazı yazılarak internet servis sağlayıcı şirketlerden tüm abonelere ait kişisel verilerin talep edildiği bilgisi gündeme getirildi. Bu konuyu CHP'li üyemiz Sayın Onursal Adigüzel dile getirdi ve olayın ortaya çıkmasının sebebinin de mahkemeye konu olmasıyla gizli olan olayın ortaya çıktığını belirtti.

BTK'nin, bu kayıtları adli süreçlerde gerekli olabileceğini öngörerek istediğini, soykırım suçu gibi suçlarda süre aşımı bulunmadığı için bu verileri süresiz olarak tuttuğunu da ifade ettiler. Bu kayıtların soykırım suçu gibi zaman aşımı olmayan suçlarla ilişkilendirilmeye çalışılması başlı başına bir skandaldır. Hayatımız, milletimizin soykırım yapmadığını anlatmakla geçti ama bir kurumumuzun soykırım suçu şüphesiyle vatandaşlarımızın iletişim bilgilerini toplaması kabul edilemez. Burada talep edilen abone bilgilerinin kullanıcı adı, T.C. kimlik no.su, anne kızlık soyadı, kullandığı cihazı tanımlayan IP bilgisi, trafik başlama zamanı, trafik bitiş zamanı, erişilen web adresi, indirilen veya yüklenen veri miktarı olduğu da söylendi yani tamamen 1984 romanındaki "Büyük birader seni izliyor." senaryosu. Bu, Trump'ın seçilmesinde Facebook'un üzerindeki "Cambridge Analytica" profillemesinin bir benzeridir arkadaşlar. Eğer, yukarıda belirtildiği gibi BTK saydam bir süreç izlememişse bütün bu işlemler Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na aykırıdır çünkü kanun, kişisel veri işlenmesini belli kurallara bağlayarak disiplin altına almaktadır. Kanunun 10'uncu maddesi kişisel verilerin hangi amaçla işlenebileceği, işlenen verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılabileceği, kişisel verileri toplamadan hukuki sebebinin açıklanması hususlarında kurumları sorumlu kılmıştır, buna da "aydınlatma yükümlülüğü" denmektedir. Bir vatandaş olarak rızam olmadan bu bilgilerin aktarılması ve işlenmesi bu yükümlülüğün ihhalidir. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 18'inci maddesine göre kamu kurum ve kuruluşları da bu yükümlülüğe tabidir. "İlgili kamu kurum ve kuruluşlarında bu eylemi işleyenler hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır." denilmektedir.

Ayrıca, kanunun 4'üncü maddesinde kişisel verilerin işlenmesinde uyulacak ilkeler de şöyle belirlenmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – "Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme; işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma; ilgili mevzuatta öngörülen ve işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme." BTK'nin talebinde bu hususların ne kadar açık olduğu bilinmemektedir. İlgili toplantıda mevcut bulunan Sayın Bakan Yardımcımız, talebin mahkeme kararına dayalı olduğunu ifade etmiş ve detaylı bilgi vermemiştir, 313 değişik kurumdaki tüm abone bilgilerinin belli bir standartta birleştirilerek abone deseni çıkarıldığını ifade etmekle yetinmiştir. Dolayısıyla konu belirsiz ve muğlak kalmıştır. Bu nedenle bu konuda bir Meclis araştırması yapılmasının uygun olduğu kanaatindeyiz ve önergeye olumlu oy vereceğimizi belirtiyoruz.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, kişilere dair internet kayıtlarının tamamının tutulduğuna dair bir iddia var yani Türkiye'de interneti kullanan herkesin bütün kayıtlarının tutulduğuna dair bir iddia var. Hangi bilgisayardan, hangi telefondan, hangi IP adresinden ne zaman hangi internet sitesine girmişsiniz, bunlara dair bütün kayıtların tutulduğunu söylüyor bu önerge sahipleri, geçmişe dönük olarak; süresini bilmiyoruz, bir yıl, üç yıl, beş yıl, on yıl; bilmiyoruz. "Bu kayıtların tamamı tutuluyor." deniyor, böyle bir iddia var. Bu, çok hayati bir iddia arkadaşlar, çok hayati bir iddia; doğru veya yanlış. Fakat doğru olma ihtimali daha yüksek. Neden? Çünkü Kurumun Başkanı üstü örtülü bir şekilde bunu kabul etti, "İnsanlığa karşı işlenmiş suçlar olabilir -değil mi, insanlığa karşı işlenmiş suçlar olabilir- süreye bağlı olmadan soruşturulması gereken suçlar olabilir ve bu nedenle bu kayıtlar tutuluyor." dedi yani aslında Kurumun Başkanı da bu kayıtların tutulduğunu bir şekilde kabul etmiş oldu.

Anımsarsanız -bu "Fetullahçı hâkimler." diyorsunuz ya- Ankara'da bir mahkeme Türkiye'nin tamamında bütün telefonların dinlenmesine dair karar almıştı. Bakın, il sınırı yok, 81 ilde, 922 ilçede, 85 milyon yurttaşın bütün iletişim kayıtlarının dinlenmesine dair süresiz bir karar almıştı; hatırlıyor musunuz bunu? Daha sonra bir gazeteci arkadaş bunu ortaya çıkardı, sadece bu mahkeme kararına dayalı olarak güvenlik birimleri hiç kimseye hiçbir şey sormadan herkesi dinleyebilirdi, herkesi izleyebilirdi ve bunların kaydını tutabilirdi. Bugün, BTK'nin yaptığından bundan hiçbir farkı yok. Bu, çok tehlikeli bir düzenleme, çok tehlikeli bir iş. Eğer BTK gerçekten bu işi yapmışsa mutlaka araştırılması, soruşturulması gerekiyor.

Bu kayıtlar öyle vatandaşlar arasında ayırım yapmaz, Adalet ve Kalkınma Partilileri kaydetmeyip Cumhuriyet Halk Partilileri, İYİ Partilileri, HDP'lileri kaydetmiş olamaz, bütün yurttaşları kaydetmiştir. Sizlerin her birinizin bütün bilgisayar kayıtlarını kaydetmiştir, bütün iletişim kayıtlarınızı. Yarın öbür gün birilerinin bunu sizin karşınıza çıkarması ihtimali vardır. Eğer doğru buluyorsanız elbette buna itiraz etmeyebilirsiniz, bir araştırma komisyonu kurulmasını da istemeyebilirsiniz. Fakat unutmayın, gerçekten bu uygulama çok tehlikeli, geleceğe dair büyük tehditler içeriyor. O yüzden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayınız.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Devamla) – ...hep birlikte bu önergeyi kabul edelim, gerçekten bunu ortaya çıkaralım, araştıralım bunu. Eğer bunu yapmayacaksanız da mutlaka içinde bundan vicdanen rahatsız olacak insanlar vardır. Bunu araştırırsınlar, bunu sorsunlar, eğer BTK böyle bir hukuksuzluğa imza atmışsa engellenmesi için girişim buldunlar diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)
BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Zeynep Yıldız.
Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başından bizleri takip eden necip milletimiz; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisine ilişkin olarak AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime başlamadan evvel içtenlikle şunu ifade etmek isterim: Kişisel verilerin korunmasına ilişkin olarak geliştirilen her türlü hassasiyet bizim için gerçekten çok önemli ve değerli. Dolayısıyla, hâlihazırda yüce Meclisimizin çatısı altında böyle bir hassasiyetin ne başlıkta olursa olsun geliştirilmiş olması çok önemli ve değerli. Biz, vatandaşımızın kişisel verilerinin korunmasına dönük geliştirilen her türlü hassasiyetten ancak ve ancak milletimiz adına memnuniyet duyarız.

Kişisel veriler özel hayatın gizliliği bağlamında hem uluslararası sözleşmelerce hem Anayasa'mızca hem de kendi kanunlarımızca korunuyor hâlihazırda. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8'inci maddesinde, kendi Anayasa'mızda "Özel hayatın gizliliği" başlığı altında zaten kişisel verilerin korunmasına ilişkin hüküm anayasal bir hak ve aynı zamanda uluslararası sözleşmelerce çerçevesi belirlenmiş bir hak olarak tanım buluyor. Bu anayasal çerçeve ışığında biz dünya mevzuatındaki gelişmeleri de takip ederek kendi mevzuatımıza zaten bunu en hızlı adapte eden ülkelerden biriyiz. Malumunuz olduğu üzere -konuyla bir şekilde ilgilenenler çok iyi bilirler- Avrupa Birliğinde 95 Direktifi'nin peşi sıra, güncel ihtiyaçları karşılamak adına Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) çıkarılmıştı, 2016 yılında bu Avrupa Parlamentosunda kabul edildi. Biz 2016 yılında Kişisel Verilerin Koruması Kanunu'nu yasalaştırdık ve gerçekten bu noktada bu güncel gelişmeleri en hızlı takip eden ülkelerden biri olduk. Ben açıkçası bunların her birini bir genç olarak çok değerli buluyorum. Burada bir özel hayatın gizliliğini korumaya dönük devletin bu kadar hızlı bir şekilde adımlar atmış olması çok önemli, buna ilişkin uyumlaştırmayı en erken harekete geçiren ülkelerden biri oluyor olmamız gerçekten önemli. Biz, bu bakımdan, bir yandan veri ekonomisine bir paydaş olurken bir yandan da vatandaşımızın verilerinin korunmasına ve dijital dünyada aslında onların haklarının daha etkin bir biçimde korunmasına ilişkin bu dengeli bir yaklaşımı benimsemiş vaziyetteyiz ülke olarak ve buna ilişkin olarak da yasal düzenlemeleri peşi sıra zaten yakından takip ediyoruz. Dünyadaki gelişmeleri takip ettiğimizde şunu çok yaygın bir şekilde görüyoruz: Çok başat şirketler var bu alanda faaliyet gösteren ve bu şirketler uluslararasılaşmış bir vaziyette dünyanın çok farklı alanlarından çok farklı kişilerin verilerini bir yerde topluyorlar, anonimleştirdikleri iddiasıyla bir şekilde bu verileri değerlendiriyorlar ve bunun bir ekonomiye dönüştüğünü iddia ediyorlar ve bu noktada dünya devletleri de çıkıp soruyor, "Bu algoritmaların şeffaflığı nedir?" deniliyor. Dolayısıyla, bu şeffaflık bahsine ilişkin olarak dünyadaki tartışmaları da yakından takip ediyoruz ve gerçekten vatandaşımızın da bu noktada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) – Birilerinin, işte, bu küresel şirketlere "Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler" demeksizin, bu noktada, vatandaşın kişisel verilerini nasıl kullandıklarını, bu soruları, belirli noktalarda dünya devletleri o şirketlere, küresel şirketlere sorarken biz de bunlardan geri durmuyoruz.

Söz konusu öneriye ilişkin olan husus, yargıya intikal etmiş bir husustur. Dolayısıyla şu an mesele, yasamanın değil, yargının konusudur. Anayasa'mızın 138'inci maddesinin üçüncü fıkrası bu konuda açıktır.

Bu vesileyle kişisel verilerin, mahremiyetin korunmasının bizler için çok önemli olduğunun bir kere daha altını çizmek istiyorum. Hem dijital ekonomiye adapte olurken hem de vatandaşımızın verilerinin korunması bizim için çok kırmızı ve net bir çizgidir.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunacağım ama öncesinde bir yoklama talebi var, onu yerine getireceğim.

Sayın Altay, Sayın İlgezdi, Sayın Aygun, Sayın Aydın, Sayın Koç, Sayın Berberoğlu, Sayın Aytekin, Sayın Yıldız, Sayın Sarıaslan, Sayın Özdemir, Sayın Şevkin, Sayın Hakverdi, Sayın Kaya, Sayın Erdan Kılıç, Sayın Altaca Kayışoğlu, Sayın Ceylan, Sayın Kaplan, Sayın Zeybek, Sayın Kılınç, Sayın Önal.

Evet, yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.51

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.09

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 100'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Pusula veren sayın milletvekilleri lütfen Genel Kuruldan ayrılmasınlar.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel tarafından, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun (BTK) internet servis sağlayıcılarının talep ettiği abone bilgilerinin kişisel verilerin güvenliğini ihlal ettiğine yönelik iddiaların araştırılması amacıyla 7/6/2022

tarihinde Türkiye Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 8 Haziran 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır.

Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine ve 336 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesine ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/6/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince, grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Bülent Turan

Çanakkale

AK PARTİ Grup Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 336 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bu kısmın 2'nci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi, Genel Kurulun; 9 Haziran 2022 Perşembe günü birleşiminde 336 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi, 336 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması önerilmiştir.

336 Sıra Sayılı İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve 64 Milletvekilinin Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4469)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 15'inci Maddeler	15
2. Bölüm	16 ila 31'inci Maddeler	16
Toplam Madde Sayısı		31

BAŞKAN – Sayın Hakverdi, size yerinizden bir dakika söz vereceğim.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Bingöl İl Özel İdaresinde işe alınanların listesine ilişkin açıklaması

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Geçtiğimiz hafta, Cumhuriyet Halk Partisi olarak Bingöl ilinde dört günlük bir çalışmamız oldu. Bingöl ilinde üniversite mezunu, kahvede oturan işsiz gençler İl Özel İdaresine işe alım listesi yapmışlar. Bu liste çok uzun bir liste ama şöylece özetlenebilir: AKP İl Genel Meclisi üyesinin kardeşi, milletvekilinin kardeşi, AKP il yöneticisinin oğlu, AKP milletvekilinin teyzesinin oğlu, AKP milletvekilinin abisinin kayını, AKP Belediye Başkanının oğlu, AKP İl Genel Meclisi üyesinin kardeşi, AKP milletvekilinin köylüsü, AKP Belediye Başkan Yardımcısının amca oğlu. Devlet orada çiftlik olmuş resmen, çiftlik gibi kullanıyorlar. Bir de gençler dedi ki: "Bingöl Üniversitesi var, bu Bingöl Üniversitesinin adını değiştirelim." "Ne olsun?" dedim. "Şaban Üniversitesi olsun." dediler. "Ne demek?" dedim. Bölge milletvekili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Kayıtlara geçsin diye devam edecektim ama basında da söyleyeceğim.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine ve 336 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Genel Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

Birinci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 44 Milletvekilinin Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 44 Milletvekilinin Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4364) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 328) ^(x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde 328 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına konuşma yapılmıştı.

Şimdi, gruplar adına söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Abdullah Koç'un.

Sayın Koç, buyurun.

HDP GRUBU ADINA ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve değerli halkımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Avukatlık Kanunu'nun değiştirilmesi üzerine Meclise gelen kanun teklifini görüşüyoruz. Bu Hükûmet son dönemlerde her anlamda hızlandı ve âdeta kanun çıkarma makinesine dönüşmüş durumdadır. Halkın desteğinin yüzde 30'un altına düşen bir hükûmetin bu düzenlemeleri yapmasını kabul etmek mümkün değildir. Bir taraftan, baroların bölünmesini yasallaştıran, sosyal medya üzerinde kısıtlamalar getiren, Basın Kanunu'nu kendi ideoloji ve ihtiyaçlarına göre düzenleyen, diğer taraftan Danıştay Kanunu'nda değişiklik yaparak -İstanbul Sözleşmesi gibi- şehir planlayıcılarının açmış oldukları davaların akıbetlerini değiştirme niyetinde olan bu iktidar, hâkimlerin sürelerini değiştirmeye çalışan bir kanun teklifiyle karşımıza çıkıyor. AKP ve MHP Hükûmetinin halkın ihtiyaçlarına, ekonomik krize, yoksulluğa çözüm getirme kaygısı yoktur ne yazık ki, tek amacı iktidarını sağlamlaştırmak ve bu soygun düzenini sürdürmekten ibarettir. Bu iktidar, iktidar hayallerini, ilkelerini, dünya görüşünü ve ideolojik dayatmalarını içeren yasa tekliflerini halka dayatan bir iktidar hâline gelmiştir. Başından beri bu yasalaştırma çabaları, ötekini yok sayma, baskı altına alma, ötekinin varlık sebebini ortadan kaldırmaya yönelik bir çalışma içerisinde. Sözüm ona demokrasi havarisi kesilmelerinin temel nedeni de budur. Bunu Seçim Yasası'yla yaptılar, İnfaz Yasası'yla yaptılar ve şimdi de Avukatlık Yasası ve sosyal medya yasasıyla yapmaya çalışıyorlar. Ülke tam bir kaos ortamı yaşıyor. Bir yandan fütursuzca kamu kaynaklarının kullanımı, diğer yandan gözaltılar, tutuklamalar ve derinleşen ekonomik krizle karşı karşıyayız. Bunların derdi asla halk değildir; yoksulluğa, gıda krizine karşı yasal düzenlemelerin ve tedbirlerin alınmasına ilişkin önerilerimize karşı duyarsız kalan iktidarın tek derdi iktidarını ayakta tutmaktan ibarettir.

Bu yasa teklifiyle, baroların sorunlarına, avukatların sorunlarına çözüm değil; bilakis, mesleği bölme ve bölmüş olduğu baroyu ayakta tutma adına kaynak aktarmaktan başka bir şey değildir. Avukatlar intihar ediyor, bürolarının kiralalarını dahi ödeyemiyorlar. Yapmış oldukları savunmalar nedeniyle tutuklamalar yaşanıyor, cezaevleri avukatlarla dolu. Bu iktidar ne yapıyor? Büyük kentlerde kurulan ikinci baroları ayakta tutmak adına adli yardım paralarını adaletsiz bir şekilde bu yeni kurulan barolara aktarıyor. Böldükleri baroları ayakta tutma çabası bu yasa teklifiyle getirilmeye çalışılıyor. Bütün barolar bu kanun teklifine karşı, meslek örgütleri bu kanun teklifine karşı ama tek adam rejimi hiçbir meslek kuruluşunun görüşünü almadan bu yasa teklifini topluma ne yazık ki yine de dayatıyor.

Ankara'da kurdukları ikinci baro yeterli sayıya ulaşamıyor. Bu nedenle, bu kanun teklifi avukatların yararına olan bir teklif değildir. Bizler buna şiddetle karşı çıkıyoruz. Buradan söz veriyoruz, oluşacak olan demokrasi ittifakında ilk işimiz bu kanunların tamamını yeniden düzenlemek olacaktır.

Sayın Başkan, değerli halkımız; halk yoksullaştı, insanlar büyük acılar çekiyor. Muhalefet partileri dâhil olmak üzere herkes sokağa çıkıyor ve halkın içine düşmüş olduğu yoksulluğu binlerce kez dile getiriyor. Artık tespitte bulanmanın zamanı çoktan geçmiş bulunuyor. Derhâl harekete geçmek gerekiyor. Bu halkın yoksulluğuna ve derinleşen ekonomik krize bir çare, bir çözüm üretme zamanıdır artık. Bu iktidarın halkın sorunlarına dair önereceği herhangi bir çözüm yolu da kalmamıştır. Derhâl seçim kararının alınması gerektiğini halkımızla paylaşmak istiyoruz. Halklarımızın, iktidarlar uğruna kaybedecek hiçbir zamanları da kalmamıştır.

Dün piyasaların durumuna ilişkin notlar tutmuştuk. Bu sabah notlara baktığımız zaman değerlerin aynı miktarda kalmadığını, rakamların yerinde durmadığını çok acı bir şekilde görüyoruz yani her yeni günde toplum biraz daha fakirleşiyor, kriz günbegün daha da derinleşiyor. Dolar 17,20 TL üzerinde, euro 18,50 civarında, benzin 27 TL, mazot 28 lira, doğal gaz yüzde 30 zam yapıldı, elektriğe yüzde 15 zam yapıldı, zam üstüne zam. Enflasyon can yakıyor; bir yandan enflasyon miktarlarını, sözüm ona gıda stokçuluğunu Ceza Yasası'nda yapılacak değişikliklerle, cezaların artırılmasıyla önleyeceklerini sanıyorlar. Diğer yandan enflasyonun gerçek miktarını gösteren bilimsel kurumların sesini kısmaya yönelik sosyal medya yasasıyla getirecek sansürle hakikatleri engellemeye çalışıyor bu Hükûmet yani iktidarına, tek adam rejimine karşı ses çıkaracak muhalefeti susturmaya yönelik yasal düzenlemeler hız kesmeden Meclis gündemine giriyor. En korkunç olanı da “Açım!” diyen, feryat eden halkı cezaevine atmakla tehdit eden bir iktidarla biz karşı karşıyayız. Bu baskılar ancak istibdat rejimlerinde olur, ülkesinin hakikatlerini cezalarla bastırmaya çalışan diktatörlüklerde olur ancak bu anlayış. Halklarımız bu rejimin baskılarına karşı dik durmaya devam edecektir, toplumun sindirilmesine asla izin vermeyeceğiz.

Gıda krizi korkunç boyutlardadır, Avrupa'da yıllık ortalama gıda enflasyonu yüzde 10'ken Türkiye'de yüzde 150 civarındadır ve bu durum da tarımda ve çiftçide cöküşe yol açmaktadır. Bu Hükûmetin politikalarıyla, tarım, sermayenin saldırısına açık hâle getirildi. Halkların çıkarına olabilecek olan tüm kurumlar özelleştirildi, satıldı, bir yok etmeyle karşı karşıya bırakıldı. Tüm halka ait olan kurumlar sermaye şirketlerine peşkeş çekildi. Et ve Balık Kurumu özelleştirildi, “Kurumun önünde kuyruklar artınca kuyrukları azaltmak için fiyatlar yükseltildi.” denilerek halkla alay edildi. Süt Endüstrisi Kurumu özelleştirildi, halk temel gıda

^(x) 328 S. Sayılı Basmayazı 2/6/2022 tarihli 98'inci Birleşim Tutanağı'na ektir.

ihtiyaçlarını karşılayamaz hâle geldi. Yem sanayisi özelleştirdi, üretici yem bulamıyor; bu da başka krizlere neden oldu. Bu anlamda yapılan özelleştirmeler, peşkeş çekilmeler sonucunda Türkiye halkları temel ihtiyaçlarını karşılayamaz hâle geldi.

Kürt köyleri yakılıp yıkıldı, 5 bin köy boşaltıldı, meralar yok edildi. Meraların yasaklanmasıyla birlikte bölge kentleri, meralar lleşti ve bütün bu uygulamalarla birlikte gıda krizi giderek derinleşti ve halkımız daha da yoksullaştırıldı. TEKEL, ÇAYKUR zelleştirdi ve tasfiye edildi, şeker fabrikaları satıldı, dışarıdan şeker ithal ediliyor; bununla da kalınmadı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği etkisizleştirildi.

Köylüler, emekçiler yok sayıldı sadece sermayedarların çıkarları gözetildi. Akıl almaz bir yağma politikası sonucunda doğa yağmalandı, ülke lleşti, üretim durdu, ifti, üretici yok edildi, ekonomi kt. Bütün bunlara rağmen Hkmet çiftçiye destek olamıyor, üreticiye destek olamıyor, halkın sorunlarına çözüm üretme kapasitesini yitirmiş durumda.

Bu Hkmetin tek gündemi var: Demokrasiyi yok etmek. Her gün gözaltı ve tutuklamalar yaşanıyor ve Meclise sunulan kanun teklifleriyle de toplumun tüm kesimleri susturulmak isteniyor. Halkın gündemi ise tecrittir, gzaltılardır, cezaevleridir; açlıktır, gıda krizidir yani yaşam mücadelesidir.

Değerli halkımız, bütün bu kaos, kriz ve çöküşün ortasında söz edemeden geçemeyeceğim bir mesele var. Ağrı ili daha da derin bir yoksulluğa mahkûm ediliyor ve öteki muamelesini görüyor. Ağrı'da sağlık çökmüş, hizmet çökmüş ve yatırım yok; yoksulluk artmış ve gençlerin neredeyse tamamı yurt dışına çıkmış durumda.

Ağrı şoför esnafının sorunlarını daha önce de Meclis gündemine taşıımıştım. Ağrı'da yollar çok kötü, taksi esnafı ve halk, kazançlarının bir kısmını da sanayide tamir parasına veriyor ya da taksi esnafına kesilen trafik cezalarını ödemek durumunda kalıyor. Ağrı esnafı zor durumda ve geinemiyor. Bu, Ağrı'nın yolları, bakabiliyor musunuz? Ağrı'ya yönelik olan tutumunuzdan derhâl vazgeçin. Bu, Ağrı'nın yolları. Ağrı esnafının bana göndermiş oldukları yolların durumları budur ve Ağrı'nın yollarını yapın diyoruz, en azından iktidardan giderken göreviniz olanın yüzde 1'ini gerçekleştirin ve Ağrı'yı bu yoksulluktan ve bu mevcut olan yol mevzusundan kurtarın diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Yine, daha önce gündeme getirmiştim, Ağrı'da Halk Ekmek fabrikaları satıldı, anayasal hak olan ucuz ekmeğe ulaşma hakkı halkın elinden alındı. Buradan bütün dünyanın huzurunda sizleri protesto ediyorum.

Ağrı'da sağlık sektörü çökmüş durumda, hastanelerde doktor bulunmuyor. Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesinin hli bütünüyle... İnsanlar kuyrukta bekliyor. Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesine derhâl doktor gönderin. Halk saatlerce kuyrukta bekliyor ve randevu almadan hastaneden ayrılmak durumunda kalıyor. Sizin "sağlık reformu" dediğiniz reformun Ağrı'ya getirdiği yenilik de budur ne yazık ki.

Türkiye geneline de baktığımızda, halkın yüzde 70'i derhâl seçim istiyor. Bu oran Ağrı'da yüzde 90 yani Ağrı halkı dört gözle seçim bekliyor. Ağrı'ya dair tüm sorunları tespit ederek yatırım, ulaşım, eğitim, turizm, tarım ve hayvancılık olmak üzere bütün sorunları ve çözüm önerilerimizi Meclis gündemine getirdik, buna da kendimiz çözüm getireceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAşKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Tufan Köse.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TUFAN KÖSE (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine grubumun görüşlerini açıklayacağım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Avukatların acil çözüm bekleyen onlarca sorunu varken bundan yaklaşık iki yıl kadar önce Türkiye Barolar Birliğinin karşı çıkmasına karşın, 80 ilin barosunun karşı çıkmasına karşın o gün çoklu baroyu düzenleyen kanun teklifini getirdiniz ve Meclis oğunluğunuza dayanarak geçirdiniz. O gün de söylemiştik "oklu baro bölücüdür, çoklu baro ele geiremediğiniz her noktayı bl-yönet taktiğinizin bir ürünüdür ve tutmaz, l doğan bir kanundur." demiştik; bugün de gördüğünüz gibi, l doğan kanunu bu düzenlemeyle yeniden canlandırmaya çalışıyorsunuz. Ne yapıyorsunuz? şimdi "Sayısı 5 bin avukatı geçen barolarda 2 bin imzayla birlikte ikinci baro kurulabilir." hükmü vardı o l doğmuş kanunda. Öncelikle sadece İstanbul'da kuruldu, Ankara'da kuruldu devamında ama Ankara'da kurulan sayısal çoğunluğunu yitirdi, şu anda iki aylık bir süresi kaldı sayısal çoğunluğu tamamlaması için; İstanbul Barosunda da 3 bin avukat sayısıyyla baro kimliğini korumaya alışıyor.

Değerli arkadaşlar, tabii, bunu yaparken de hem Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hem de Cumhuriyet Partisi'nin diğer ortağı Milliyetçi Hareket Partisinin Genel Başkanı Sayın Devlet Bağeli ikinci barolara sanki kendi siyasi partilerinin bir uzantısıymış gibi sahip ıktılar. Kamu avukatlarını sözleşmelerini feshetme tehdidiyle beraber bu barolara ye yaptılar, buna rağmen tablo ortada. l doğan kanunu canlandırmak mümkün değil, ikinci baro Ankara'da kapanıyor, iktidar değişsin, İstanbul'daki ikinci baronun da kapanması çok yakın olacak.

Ne yapıyorsunuz bu kanunla? Bu kanunla yaptığınız yine bir adaletsizlik rneği. Bu kanunla örnek olsun... Hatta bu kanuna barolar bile aslında razı değil. İstanbul 2 Numaralı Barosunun avukat sayısı 2.400 civarında, hlbuki Gaziantep Barosunun avukat sayısı 3 bine yakın. Bu kanunla yaptığınız olay şu: Gaziantep Barosu adli yardımdan 2 milyon 787 bin lira alacakken, İstanbul 2 No.lu Barosu -avukat sayısı da az olmasına rağmen- 4 milyon 435 bin lira para alacak. Arkadaşlar, avukatlar böyle kk paralara tamah etmezler, büyük paraya da tamah etmezler. Avukatlar tarih boyunca ne kle kullandılar ne de hiç kimsenin kölesi oldular ne de kimse onların efendisi oldu. Yani bu parayla siz l doğmuş kanunu, l doğmuş 2 numaralı baroları canlı tutamayacaksınız.

şimdi, arkadaşlar, avukatların birçok sorunu var dedim az önce, hakikaten de çok sorunu var. Bir dünya sorunu varken bu kanunların görüşülmesi de aslında Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevi ruhuna da uygun değil. şimdi, avukatlar bir kere geçim sıkıntısı çekiyor. Bütün Türkiye'de avukatların önemli bir kısmı yoksulluk sınırının altında yaşıyorlar, hak ettikleri saygıyı görmüyorlar, mahkeme salonlarında, karakollarda, adliyelerde, icralarda, hacizlerde fiili tecavüze örüyorlar, dayak yiyorlar, kaba kuvvete maruz kalıyorlar. Davalar çok geç bitiyor, davaların çok geç bitmesinin sebebi tamamıyla yargıdaki problemlerdir ama bunların sorumlusu sanki avukatlarıymış gibi muamele görüyor avukatlar.

Türkiye'de şu anda 165 bin avukat var, 25 bin de stajyer var, her yıl da 20 bin yeni mezun veriyor, 15 bin kişi de staja başlıyor. Bu hukuk fakültesi eğitiminin de mutlaka yeniden düzenlenmesi lazım.

şimdi, bu kanunda hâkim stajyerlerinin maaş alması düzenleniyor ama hiçbir geliri olmayan avukat stajyerleriyle ilgili staj boyunca en kk bir ekonomik desteğe ilişkin bir düzenleme yok. Yargının  ayağı var diyoruz; iddia, savunma ve yargı. Savunma ayağındaki stajyerlere niye devlet ekonomik katkıda bulunmuyor, bunu açıklamak mümkün değil.

Değerli arkadaşlarım, az evvel dedim ki avukatlar tarih boyunca kle kullanmadılar, hiçbir zaman da efendileri olmadı ama bu ekonomik adaletsizlik ve zalim ekonomik düzen devam ettiği sürece avukatlar bizzat birbirlerini köle olarak kullanmaya başlayacaklar ve kendilerinin de birer efendileri olacak, görünen tablo o.

şimdi, avukatların sorunları çok ama ülkemizde bağımsız olmayan, tarafsız olmayan, olamayan yargının da bizatihi

kendisi bir sorun olmuş. Yargı siyasallaşmış ve iktidarın elinde muhalifleri susturma aracı olarak kullanılıyor. Bakın, arkadaşlar, son beş yıl içerisinde AKP'li avukatlar hâkim oldu; AKP'li avukatlar, parti yöneticileri, kadın kolları, gençlik kolları, il başkan yardımcılarını hâkim oldu, üstelik de çok düşük mülakat puanlarıyla ama 18 bin adayın katıldığı bir sınavda 13'üncü olan bir kardeşimiz mülakatta elendi. Bunu anlamak mümkün değil, 18 bin kişi girmiş, 93 puanla 13'üncü olarak kazanmış ve bu arkadaşımız mülakatta nasıl bir soru sordunuz da cevap veremediyse elenmiş. Yani öyle kanıksamış ki artık toplum da sizin adaletsizliğinizi ve zalimliğinizi, çocuk diyor ki: "Benim annem ev hanımı, babam kahveci. E, benim elenmem normal." Düşünebiliyor musunuz, bunu hangi vicdan kabul eder?

Değerli arkadaşlarım, tabii, "Liyakat yok." diye başladım, şimdi hepiniz izliyorsunuz; Akın Gürlek vardı Akın Gürlek, bu gezici hâkim, İstanbul Adliyesinde, Ankara Adliyesinde nerede bir iktidarın gözü önünde olan dava varsa o davaların peşinde gider, ceza verir filan. Buna bizim Sayın Genel Başkanımız da "yeni, ikinci Zekeriya Öz vakası" demişti. Zekeriya Öz'ü biliyorsunuz hepiniz, Fetullah'ın birinci dereceden savcısıydı. Sayın Genel Başkan'a 75 bin liralık tazminat davası açtı, davası da reddolundu. Yani Zekeriya Öz olduğu tespit edildi işin esasında. Bu gezici heyet başkanı Selahattin Demirtaş'ı yargıladı, İstanbul İl Başkanımız Canan Kaftancıoğlu'nu yargıladı, Sözcü gazetesi yazarlarını Fetullah Gülen örgütüne üye olmamakla beraber, propagandasını yapmaktan yargılayıp ceza verdi, Türk Tabipleri Birliği Başkanı Şebnem Korur Fincancı'yı "Bu suça ortak olmayacağız." bildirisi yayınladı diye iki buçuk yıl hapis cezasına çarptırdı, ÇHD'li avukatları terör örgütü üyesi olmaktan yargıladı, cezalandırdı filan; böyle bir adam yani iktidarın yargıdaki sopası olmuş bir adam geçtiğimiz günlerde maalesef Cumhurbaşkanının imzaladığı bir kararnamıyla Adalet Bakan Yardımcısı oldu arkadaşlar. Bunu hangi vicdan kabul eder? Ya, nereye gitti bu yargı, nereye götürüyorsunuz? Yani biliyorduk biz ama bu kadarını tahmin etmiyorduk.

Yine, arkadaşlar, bir vatandaş daha vardı, hatırlarsanız, İrfan Fidan zannedersem ismi. Bu, İrfan Fidan kardeşimiz de hepiniz hatırlayacaksınız, İstanbul'da 17-25'ten önce İstanbul'da başsavcı vekiliydi, sonra 17-25'in soruşturmasını yaptı, Reza Zarrab hakkında takipsizlik kararı verdi, efendim, burada 800 bin dolarlık kol saati taşıyan o bakanlar hakkında takipsizlik kararı verdi. Sonra bu, İrfan Fidan kardeşimiz Gezi davasında abartılı güç kullanan birçok Emniyet mensubu hakkında takipsizlik kararı verdi, barış bildirisi hakkında ağır cezalar istedi, vesaire. Bu arkadaşımız da bakın, önce Yargıtaya üye yapıldı; Yargıtaya daha bir tek dosya görmeden ve Anayasa Mahkemesine üye seçimleri de ertelenerek, Yargıtaya üye seçilmesinden beş gün sonra adaylık başvurusu yaptı ve Anayasa Mahkemesine üye yapıldı. Yazıktır bu memleketin adaletine, yazıktır bu memleketin yargısına.

Değerli arkadaşlarım, hakikaten yazık. Şimdi, birileri Türkiye'yi zifirî karanlığa sürüklemek istiyor; bunu hepimiz görüyoruz, gözlüyoruz. Yaratılmak istenen bu korku ikliminin aparatlarını da hepimiz çok iyi biliyoruz. Birincisi ve en önemlisi, işte az evvel bahsettiğim, bu siyasallaşmış yargıdır bu korku ikliminin en birinci aparatı. Devamında, mafya var, uyuşturucu kaçakçıları, uyuşturucu baronları var, paramiliter yapılar var, -geçenlerde Genel Başkanımız birini, seçim güvenliğini de tehlikeye sokacak bir yapıyı ifşa etmek üzere gitti; SADAT midir, nedir ismi- 5'li çeteler var, yandaş medya ve beslemeleri var bu karanlık yapının içerisinde. Efendim, bu karanlık çetenin içerisinde insan kaçakçıları var, trol ağları var, var da var yani var da var, silah kaçakçıları var ama var ya, hepsi birlikte çalışıyorlar ve bir tek amaçları var; korku iklimini yaratmak ve bu korku ikliminden nemalanmak, bu korku iklimini devam ettirerek bu adaletsiz ve zalim düzeni bir süre daha devam ettirebilmek ama buradan söz veriyoruz yurttaşlarımızın huzurunda, buna biz izin vermeyeceğiz.

Değerli arkadaşlarım, kanun üzerinde aslında konuşacak çok şey var ama biraz da, geçtiğimiz hafta biz de Çorum'daydık, memleketimizdeydik, milletvekili arkadaşlarımızla beraber sahadaydık, oradan da bahsetmek istiyorum. Şimdi, Çorum'da bir vatandaş, çiftçi vatandaşın tarlasına gittik, 240'lık bir Massey Ferguson traktörü var, zannediyorum, 20-25 yaşlarında bir traktör. Vatandaş diyor ki: "Arkadaş, ben bunun gazına basmaya korkar oldum artık, traktörün gazına, bir depo mazot 1.240-1.300 liraya doluyor." Aldık çubuğu elimize, benzin deposuna soktuk, vallahi ucunda, 200-250 liralık mazot almış, alamamış yani vatandaş. Çiftçiler -açlık sınırının altında- gübre atamıyorlarmış tarlalarına, gübre atamadıkları için verim almaları da mümkün değil; bunu da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Çorum'un çok yakıcı bir sorunu var, onu da hemen burada söylemiş olayım. Çorum'un sanayisi kendi işverenin, girişimcisinin, işçisinin, emekçisinin katkılarıyla, bileklerinin hakkıyla bir noktaya geldi yani en ufak bir devlet yatırımı, katkısı filan yok, gerçekten de yok. Bir şeker fabrikası vardı, özelleşti; bir de çimento fabrikası vardı, yıllar önce özelleşti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

TUFAN KÖSE (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Ama Çorum sanayicisini uçuracak bir şey var, o da konvansiyonel hat; önce konvansiyonel hat, devamında hızlı hat da olabilir taşımacılık üzerine. Bir demir yolu hattına Çorum sanayicisinin, Çorum girişimcisinin, esnafının, Çorum'daki üreticilerin acilen ihtiyacı var, devamında havaalanına da ihtiyacımız var ama öncelikle demir yolunun bir an evvel hayata geçirilmesi lazım. Burada AKP'li milletvekili arkadaşlarımız vardı, beş yıldır, altı yıldır, yedi yıldır hatta geliyorlar, diyorlar ki: "İşte, Çorum'daki demir yolu 2023'te olacak, hayata geçecek." Ben de diyordum ki: Kardeşim, bakın, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarının 2023 planlamasında Çorum'a ilişkin en ufak bir planlama yok. "Yok." diyordum, "Yok, var." diyorlardı 2023. E, geldi 2023, nerede Çorum'un demir yolu? Ne olmuş şimdi? Kim doğruları söylemiş? (CHP sıralarından alkışlar) Söz veriyoruz, söz veriyoruz; Cumhuriyet Halk Partisinin, Millet İttifakı'nın Cumhurbaşkanlığı adayı Cumhurbaşkanı olduğunda Çorum için ilk yapacağımız şeylerden biri de demir yollarıdır.

Ben, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, gruplar adına söz talepleri karşılandı.

Şimdi şahıslar adına ilk söz Sayın Faruk Sariaslan'ın.

Buyurun Sayın Sariaslan. (CHP sıralarından alkışlar)

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Avukatlık Yasası'nda yapmak istediğiniz değişiklikle ilgili söz almış bulunmaktayım. Söz geçiremediğiniz avukatları 11/7/2020 tarihinde çıkardığınız yasayla bölüp parçalamak, diz çöktürmek istediniz. Başarılı olamadınız, olamayacaksınız. Şimdi de getirdiğiniz bu yasayla avukatlara çıkar vadederek, parçalamayı devam ettirmek istiyorsunuz; yine başaramayacaksınız. Baroları ve avukatlık mesleğini düzenleyen 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76, 95/21 ve 110/17'nci maddeleri, baroları ve Türkiye Barolar Birliğini, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, bu kavramlara işlerlik kazandırmakla yükümlü ve görevli kılınmıştır. Bunun içindir ki savunmadan hiç hazzetmediniz, ilk fırsatta kapılarınızı ayırdınız, sonra susturmaya çalıştınız, bölüp parçalayarak susturacağınızı zannettiniz, beceremediniz, şimdi de teslim alamadığınız avukatların kübbelerine ilik açmaya, düğme dikmeye çalışıyorsunuz. İstiyorsunuz ki yargının son ayağı da size bağlansın, istiyorsunuz ki herkes sussun, istiyorsunuz ki bu karanlık böyle sürsün. Hukuka aykırı yasa değişikliğiyle bu karanlığı sürdüremezsiniz. Unutmayın, tarih; aydınlık için, umut için, insanlık için mücadele edenleri, umudu savunanları yazar.

Eğer bu yasayı getirmekle amacınız nitelikli yargı ve adaleti gerçekleştirmek ise öncelikle nitelikli hukuk eğitiminden

başlamanız gerekir. Nitelikli bir hukuk eğitiminden sonra nitelikli hukukçu yetiştirebilirsiniz. Bugün Türkiye'de hukuk fakültesi sayısı 79, öğrenci sayısı 76 bin -arkadaşlar, üzülerek söylüyorum- profesör sayısı topu topu 494; her fakülte başına düşen profesör sayısıysa sadece 6; anayasa hukukçusu profesör sayısı 42, ceza profesörü sayısı ise sadece 34. Peki, biz bu kadroyla istediğimiz nitelikte hukukçu yetiştirebilir miyiz? Elbette ki yetiştiremeyiz. Aşağı yukarı nüfusumuzun aynısı olan Almanya'da ise fakülte sayısı ne kadar biliyor musunuz, sadece 34; profesör sayısı ne kadar, 900; öğrenci sayısı sadece 100 bin; fakülte başına düşen profesör sayısı bizde 6 iken Almanya'da 26. Şimdi, bizi kıskanan, çatır çatır çatlayan Almanya'nın niye başarılı olduğunu bu rakamlar bize gösteriyor. (CHP sıralarından alkışlar) Sanayisi gelişmiş, kişi başına düşen millî geliri artmış, insanları refah ve mutluluk içerisinde yaşarken, öğrencileri, gençliği yurt dışına gitmek istemezken işte böylesine kötü bir hukuk sisteminde biz tam tersini yaşıyoruz.

Sayın milletvekilleri, hâkim alırken bu fakültelerden mezun olanların içinden en iyi fakültelyi bitirmiş, sınavda en yüksek puanları almışlardan değil de kendinize yakın olanlardan "mülakat" adı altında hâkim yetiştiriyorsunuz, hâkim alıyorsunuz. Bu almış olduğunuz hâkimlerle de Türkiye'de adalet dağıttığınızı iddia ediyorsunuz, bizim aklımızla alay ediyorsunuz. Ehliyet ve liyakati olmayan insandan adalet beklemek hayaldir. Ehliyet sahibi olanlar, dirayet sahibi ve bağımsız olurlar. Ehliyet ve liyakatten mahrum olanlar veya başkasının desteğiyle atananlar yahut terfi edenler, hangi siyasi ya da sosyal görüşte oldukları fark etmeksizin, hukuk ve adaleti değil, kendilerini oraya getirenlerin istediklerini öncelikle yerine getirirler. İşte, tam da bunun içindir ki bugünkü siyasal iktidar hiçbir dönemde olmadığı kadar hâkim ve savcılarının kararları üzerinde etkilidir ve etkindir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Başkanım, az kaldı.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Bunu bilen iktidarınız, Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayan, uymayı taahhüt ettiğimiz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını tanımayan, Türk hukuk sisteminin genel kabullerini reddederek, hukuk dışı, adaleti zedeleyici kararlarıyla ün salmış bir hâkimi, Akın Gürlek'i Adalet Bakan Yardımcısı yaptınız.

Şimdi, değerli arkadaşlar, birilerinin hak ederek değil, birilerine yaranmak için kararlar veren, Türkiye'de hukuku yok sayanların Adalet Bakanlığını yönettiği bir ülkede adalet olmaz, hukuk yerine gelmez. Sadece o Türkiye Cumhuriyeti devletinin Adalet Bakanı değil, o, oraya getirenlerin Adalet Bakanı olur. En kısa zamanda iktidara geleceğiz, Türk milleti bunu görecektir, bunlara son vereceğiz diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi yok.

Madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 3 adet önerge vardır.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 328 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

Hişyar Özsoy

Filiz Kerestecioğlu Demir

İstanbul

Diyarbakır

Ankara

Rıdvan Turan

Hüseyin Kaçmaz

Mersin

Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Alpay Antmen

Tufan Köse

Zeynel Emre

Mersin

Çorum

İstanbul

Rafet Zeybek

İlhami Özcan Aygün

Lale Karabıyık

Antalya

Tekirdağ

Bursa

Erkan Aydın

Abdurrahman Tutdere

Ali Haydar Hakverdi

Bursa

Adıyaman

Ankara

Sevda Erdan Kılıç

İzmir

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz, Sayın Sevda Erdan Kılıç.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Avukatlara büyük bir müjde veriyormuş gibi Meclise sunulan yasa teklifi, aslında ihtiyaçlardan çok uzaktı, baştan sakat doğmuş bir tekliftir. Bu teklif hazırlanırken, her zamanki gibi yine baroların görüşü alınmadı, yine meslektaşlarımızın fikri sorulmadı. Bu nedir baktığımızda? Daha doğrusu, bütün kanunlar böyle yapılıyor; bu hemen hemen her açıdan kibirdir, egodur "her şeyi ben bilirim" anlayışıdır ve bu anlayışla da nitelikli kanunlar yapmamız mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifine baktığımızda "Herhangi bir işte sigortalı çalışmak avukatlık stajına engel teşkil etmez." diyor. Her yıl 20 bin kişi hukuk fakültesinden mezun oluyor, bunlardan 15 bini staja başlıyor. Bu sayısal artışın getirdiği ekonomik sorunları bu maddeyle mi çözeceğiz? Tabii ki hayır. Bu madde sadece stajyer avukatların başka bir sömürü düzenine hizmet etmesini sağlar, bundan başka bir şey de sağlamaz. Tabii, kişiye özel, liyakatsiz üniversite kadrolarına, her ilde mantar gibi türeyen hukuk fakültelerine "Durl!" demeden bu sorunlara da çözüm olamayız.

Hâkim ve savcılar gibi, avukatlar da yargının bir parçası. Nasıl ki hâkim ve savcılarının stajyerleri devletten maaş alıyorsa avukat stajyerleri de devletten maaş almalı ama siz "Avukatlar hem staj yapsın hem mesleği öğrensin hem de bu arada çalışsın." diyorsunuz ki bu zaten mümkün değil; bunu avukat olanlar bilir ama tabii, cübbesi, düğmesi olmayan avukatlar bilir.

Adli yardım ödeneğine bakarsak da barolar arasında pay edilmesine ilişkin bir husus var; bununla da etki altına alamadığınız barolara karşı örgütlediğiniz 2'nci baroları yani bu paralel yapıyı maddi anlamda da ihya etme anlayışı yani bir nevi kutuplaştırma, ayrıştırma projesi de devam etmiş oluyor.

Değerli milletvekilleri, gelelim başka önemli bir konuya. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin "Enflasyonla birlikte büyümeyi tercih ettik, bu sistemden dar gelirli hâric üretici firmalar, ihracatçılar kâr ediyor." gibi itiraflarıyla aslında yarattıkları yoksulluktan hiç utanmadıklarını hep beraber görmüş olduk. Ücretli, çalışan, esnaf, çiftçi, memur her gün enflasyonun altında eziliyorken maalesef bir avuç kayırlan, bir avuç yandaş büyümeye devam ediyor. Şimdi, bu sistem şöyle: Yoksuldan alıp zengine veriyor. Biz bu sistemi kesinlikle kabul etmiyoruz. Ben dün bu konuşmaya bakarken dolar 16 liraydı, bugün baktığımızda 17 olmuş; altının gramı 1.000 lirayı geçmiş.

Şimdi, eğer ışıltılı hayatından vakit ayırabilirse -tabii, bugün itibarıyla konuşma yasağı da geldi Sayın Bakana- Sayın

Nebati'ye üniversite yıllarında okuduğuna pek emin olmadığım bu "İktisada Giriş" kitabını hediye etmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Hiç okumadıysa Sayın Bakan vah! Ama okuyup da bunları yapıyorsa vah ki vah! Hatta kendisinin mezun olduğu üniversitenin İktisat Anabilim Dalı Başkanının kitabı bu. Hakikaten eğer biraz zaman ayırıp, bu kitabı okuyup idrak ederse en azından görevinden affını isteyeceği süreye kadar hem kendisi açısından hem de devletimiz açısından yararı olur diye düşünüyorum, yarın da bunu kargoya vereceğim Sayın Bakana. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bir başka önemli konu var. AKP Genel Başkanı, biliyorsunuz, Gezi Parkı direnişine katılanlar hakkında ağza alınmayacak, benim burada zaten söyleyemeyeceğim sözler sarf etti. Gezi olaylarının olduğu dönem ben Cumhuriyet Halk Partisi İzmir İl Sekreterydim. Her ilde olduğu gibi İzmir'de de bu onurlu direniş devam ediyordu ve kolluk kuvvetleri orantısız güç uyguluyordu. Ben, o gün, kolluk kuvvetlerinin darbından kaçan gençlere İl Başkanlığının kapılarını açıp o darptan kurtardım, hatta yaka paça polislerin elinden alıp kapıdan içeri soktuğum gençler oldu. Karakolların önünde sıraya dizdiler gençleri, fısıkiyeli sularla su fışkırttılar, copladılar; ben yine oradaydım ve üç gün boyunca evime gitmedim onları savunacağım diye; avukatlıklarını yaptım, davalarına da baktım. O yüzden, Gezi'yle ilgili söylenecek her şeyi biz üstümüze alınız, Gezi'ye söylenecek her şeyin karşısında biz dururuz. Bu sebeple de bu kötü sözlerin sarf edildiğinin ertesi sabahı suç duyurusunda bulundum. Peki, ne mi oldu? Tabii ki ak troller hemen harekete geçtiler. Benimle ilgili hakaretlerin, küfürlerin, tehditlerin bini bir para. Şaşırdık mı? Şaşırmadık. Hani, bir söz vardır "Balık baştan kokar." diye, o yüzden hiç şaşırmadım ama ben buradan, bu onurlu direnişe katılanlara bir kez daha seslenmek istiyorum: Kimsedn korkmadık, bundan sonra da korkmayacağız. O yüzden, herkesi suç duyurusunda bulunmaya, manevi tazminat davası açmaya davet ediyorum.

Bir söz vardır "Muhakkak kısa çöp, uzun çöpten hakkını alacaktır." diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Evet, aynı mahiyetteki diğer önerge için gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Düzenlemenin adli yardım ödeneğinin barolara kayıtlı avukat sayısı dikkate alınarak eşit bir şekilde dağıtılmasının ötesine geçtiği 2 no.lu barolara adli yardım ödeneğinden daha fazla miktar aktararak bu baroları talep edilir kılmak, korumak ve hatta kayırmak amacıyla getirildiği görülmektedir. Hâlihazırda kentin nüfusu ve avukat sayısına göre düzenlenen adli yardım ödeneğinin teklifle toplam puanın yüzde 40'ının aynı ildeki 2 baroya eşit olarak dağıtılacak olması adil ve hakkaniyetli olmayacaktır. Şöyle ki teklifin bu hâline göre; 2022 rakamları baz alınarak yapılacak bir paylaşımda 56 bin avukatın bulunduğu İstanbul Barosunun adli yardım ödeneğinden 3,5 milyon lira, 2.300 civarı üyesi bulunan 2 No.lu Baroya aktarılacaktır. Bir başka anlatımla, İstanbul Barosunun yasa gereğince hak ettiği ödenekler yüzde 14.06 oranında azaltılırken 2'nci baronun ödeneği yüzde 305.41 oranında artırılmaktadır. Üstelik bu açık adaletsizlik sadece 2'nci baroların kurulduğu yerlerdeki barolar açısından değil, başka barolar açısından da ciddi eşitsizlikler doğurmaktadır. Teklifle öngörülen şekilde bir dağıtım esasının belirlenmesi hâlinde İstanbul 2 No.lu Barosu, kendisinden 2 misli daha fazla üyeye sahip olan diğer il barolarından daha fazla ödenek alacaktır. Çünkü düzenleme, genel esaslar çerçevesinde değil, özel olarak 2'nci barolar çerçevesinde yapılmıştır. 2'nci baroların kurulmasına olanak veren yasa değişikliğiyle bir ildeki 2 baronun ortak oluşturacağı ve masraflarına ortak olarak katılacakları bürolar öngörülmüşken daha yasa değişikliği üzerinden iki yıl bile geçmeden bu büroların ayrılması yoluna gidilmesi izaha muhtaçtır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 328 sıra sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 3- 1136 sayılı Kanun'un 180'inci maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

"Paraların barolar arasındaki dağıtımında o ilde levhaya kayıtlı toplam avukat sayısı esas alınır. Dağılım o ilde levhaya kayıtlı toplam avukat sayısına bölündükten sonra elde edilen rakamın her baronun üye sayısına çarpımı sonucuna göre elde edilecek sonuca göre dağıtılır."

Aydın Adnan Sezgin

Aydın

İmam Hüseyin Filiz

Gaziantep

Ayhan Altıntaş

Ankara

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Adana

Orhan Çakırlar

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun.

Buyurun Sayın Çulhaoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 328 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde İYİ Parti Grubumuzun vermiş olduğu değişiklik önergesi üzerine söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, paraların barolar arasındaki dağıtımında her baronun üye sayısına göre yapılması denkleştirici adalet ilkesine daha uygundur. Zaten çeşitli şaibeler altında olduğu iddia edilen 2'nci barolar sağlanmak istenen ekonomik avantajla bu iddiaların daha da fazla artmasını beraberinde getirecektir. Tarafsız, doğru, korkusuz olduğuna inandığımız adaletin savunucusu avukatların oluşturduğu baroların bu şekilde vesayet altına alınmasının da önüne geçilecektir.

AK PARTİ iktidarı ülkemizi her alanda kutuplaştırdığı, ayrıştırdığı gibi baroları da gündemine aldı ve hukuki sistemimiz yerle yeksan oldu. Bu sistemle, kendinize göre makbul avukatların iktidarının adalet anlayışını uygulamakta zorluk çekmemelerini murat ettiniz. Kendi atadığınız savcı ve hâkimlere yardımcı olacaklarını düşünerek kendinize yakın olmayanları etkisizleştirip yetkisiz konumlara iletilmesini sağlamayı amaçladınız. Avukatların savunma işlevlerini özgürce yürütememesinin, baroların etkisizleştirilmesinin çok ağır sonuçları olacaktır demiştik, oldu da. Biz İYİ Parti olarak bunların hepsini yüce Meclis çatısı altında söyledik ve geldiğimiz noktada da haklı çıktık.

Bakin, değerli arkadaşlarım, 5 Nisan 2022 tarihinde İYİ PARTİ Grubu olarak Meclis araştırma önergesi verdik ve avukatlarımızın yaşadığı sorunlara çözüm bulunmasını istedik. Önergemiz çoğunluk oylarıyla maalesef reddedildi. İktidarı hep uyardık, uyarmaya da devam edeceğiz. Her alanda kutuplaştırma siyasetinden vazgeçin artık arkadaşlar. Unutmayın ki yargı sisteminde savunma makamı, iddia ve karar makamlarıyla eş değerdedir.

Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ iktidarında ülkemiz adaletle buluşacak, yargı bağımsız ve tarafsız olacak, ülkemiz hukuk devleti olacaktır. Bu Hükûmet, her alanda olduğu gibi, yargı ve adalet sisteminde de büyük bir erozyona sebep olmuştur. Yargı kararları, gündelik siyasi hesapların parçası hâline getirilmiş, hâkimler ve savcılarının yer ve yetki teminatları

gasbedilerek verdikleri ve verecekleri kararların kontrol altına alınması amaçlanmıştır. Devlet ve milleti bir arada tutan en önemli unsur adalet duygusu haddinden fazla yara almıştır. İYİ Parti olarak bizler sadece kâğıt üzerinde değil uygulama ve teşkilatlanma bakımından da aldığı kararları gerçekten millet adına verebilen tarafsız ve bağımsız bir yargı sistemi kurulmasını sağlayacağız. Hâkimlik teminatının daha sağlam temellere oturtulması için yetki ve coğrafi teminat güvencesini sağlayacağız. Adalet Bakanı ve müsteşarına Hakimler Kurulunda yer vermeyeceğiz. Hâkim ve savcıların mesleğe kabullerinde ve yükselmelerinde objektif kriterleri esas alacak, hukuk eğitiminin kalitesini yükseltmek amacıyla hukuk fakültelerinin sayısını azaltacak, akademik kadro ve müfredat konularında kapsamlı iyileştirmeler yapacağız. Hâkimlerin çok daha özenli davranmalarını sağlamak amacıyla, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarıyla verdikleri kararların uyumlu, temel terfi ve yükselme ölçütlerinden biri hâline getirilen düzenlemeleri uygulamaya alacak, titizlikle de takip edeceğiz. Hukukun evrensel ilkelerinden kasten uzaklaşarak sebep, sonuç ilişkilerini mahkeme yerine siyasi konjonktüre göre, görevini kötüye kullanarak yargıya, hukuka, adalete güveni ortadan kaldıran, Anayasa Mahkemesi veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği hak ihlali kararlarına sebep olan, devleti tazminata mahkûm ettiren veya zarara uğratan hâkim ve savcılara rücu edilmesini sağlayacağız. Tutuklamanın keyfiyetten uzak, kurallara bağlı ve istisna olması için kesin, objektif, vicdana ve hukuka uygun düzenlemeleri hayata geçireceğiz. Tutuklama ve gözaltı işlemlerinde yetki ve uygulama sorunlarına çözüm bulmak adına cumhuriyet başsavcılığına bağlı adli kolluk teşkilatını hayata geçireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çoklu baro uygulamasına son verecek, Türkiye Barolar Birliği seçimlerinde temsilde adaleti sağlayacağız diyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.01

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 100'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

328 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyorum.

Komisyon yerinde.

Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır.

Malumları olduğu üzere, görüşülmekte olan teklife konu kanunun, komisyon metninde bulunmayan ancak teklifle çok yakın ilgisi bulunan bir maddesinin değiştirilmesini isteyen ve komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açılacağı İç Tüzük'ün 87'nci maddesinin dördüncü fıkrası hükmüdür. Söz konusu önerge bu mahiyette olmamakla birlikte, önergenin işleme alınması hususuna siyasi parti gruplarından bir itirazın bulunmaması nedeniyle, emsal teşkil etmemek üzere önergeyi işleme alıyorum.

Şimdi söz konusu önergeyi okutup Komisyona soracağım. Komisyon önergeye salt çoğunlukla -14 üyesiyle- katılırsa önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım, Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemenden kaldıracam.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 328 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin adının "Avukatlık Kanunu ile Türk Borçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" şeklinde değiştirilmesini ve teklife 3'üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 4- 11/1/2011 tarihi ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 1- Konut kiralari bakımından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih ilâ 1/7/2023 (bu tarih dâhil) tarihleri arasında yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmalar, bir önceki kira yılına ait kira bedelinin yüzde yirmi beşini geçmemek koşuluyla geçerlidir. Bir önceki kira yılının tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının yüzde yirmi beşin altında kalması halinde değişim oranı geçerlidir. Bu kural, bir yıldan daha uzun süreli kira sözleşmelerinde de uygulanır. Bu oranları geçecek şekilde yapılan sözleşmeler, fazla miktar yönünden geçersizdir. Bu fıkra hükmü, 344 üncü maddenin ikinci fıkrası uyarınca hâkim tarafından verilecek kararlar bakımından da uygulanır."

Bülent Turan

Selami Altınok

Şahin Tin

Çanakkale

Erzurum

Denizli

Muhammed Levent Bülbül

Ahmet Özdemir

Necip Nasır

Sakarya

Kahramanmaraş

İzmir

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkanım, Adalet Komisyonumuzun salt çoğunluğu vardır, ilgili önergeye salt çoğunluğumuzla beraber katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan, önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz talebi yok; yalnız, Grup Başkan Vekillerimizin yerlerinden söz talepleri var, önce onu karşılayacağım.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi yirmi yıldır ülkeyi yönetiyor, yüzde 30'la aldığı enflasyonu yüzde 100'ün üzerine taşımayı başardı bu dönem içerisinde, Türkiye'yi enflasyon şampiyonu yaptı dünyada. Şimdi, enflasyonla mücadele etmeyen, enflasyonun nedenleriyle mücadele etmeyen fakat enflasyonun sonucuyla uğraşan bir iktidar var; bu akıl işi değil bir defa, bunu bütün alanlarda şu anda görmeye başladık. Hatta Hazine Bakanı ne dedi? "Biz enflasyonu düşürmeyi değil, büyümeyi tercih ettik." diye de bunu itiraf etti. Yapılması gereken şey enflasyonun düşürülmesi. Şu anda yeni madde ihdasında yapmaya çalıştığımız husus ne? Tabii, enflasyon çok artınca Türkiye çok ciddi bir barınma krizi yaşıyor. İnsanların gelirleri artmadı fakat konut fiyatları aşırı yükseldi. Konut fiyatlarını aşırı yükselten de Hükûmetin yanlış politikaları. Yani Hükûmet, sürekli, konut sektöründe fiyatları yükseltecek kredi genişlemesi gibi diğer hususlarda birtakım politikalar uyguluyor. Bu, konut fiyatlarını yükseltiyor; beraberinde de

kiralari yükseltti.

Şimdi, geldiğimiz noktada insanların gelirini artırmayan, asgari ücreti artırmayan, emeklilerin, memurun maaşını artırmayan bir Hükümet var. "E, ne yapalım bu barınma krizini çözmek için? Konut kiralarna sınırlama getirelim." gibi bir noktaya gelindi. Bu anlamda bakılan şey iktisaden son derece yanlış bir şey. Fakat bir de ihtiyaç var ortada tabii, şu anda insanlar ciddi sıkıntı içerisinde yani kiralarnı ödeyemiyorlar; yüksek kira artışlarıyla, böyle bir durumla karşı karşıya kalıyorlar. Yani bu, ekonominin -zaten her alanın kötü yönetilmesi gibi- kötü yönetilmesinden kaynaklanan bir sorunla karşı karşıyayız.

Şimdi, esas yapılması gereken şeyi önce biz söyleyelim, sonra bu konuya ilişkin görüşümüzü söyleyeceğiz. Bu barınma krizinin aşılması için bir defa vatandaşın gelirini artıracak politikaların uygulanması lazım. İşte, asgari ücret, emekli maaşı, memur maaşı, işçi maaşı... Ekonomiye bir güven, istikrar getirilip ekonomide üretimin artırılması lazım -bunlar yapılmıyor- veya şimdi, muhtaç ailelere kira yardımı yapılması lazım. Hükümet kendi elini cebine sokmuyor, Hükümet ancak yandaşı beslemekte. Yandaşa para transferinde hiçbir beis görmeyen, kur korumalı mevduatta şu ana kadar doğan yükümlülük 200 milyar lirayı aşmış fakat barınma krizi yaşayan, kirasını ödeyemeyen vatandaşa da kira yardımı yapmayan bir iktidarla karşı karşıyayız. Esas olarak yapılması gereken bu veya kira vergileri... Şimdi, kira üzerinden hâlâ yüzde 20 stopaj alınıyor. Ya, böyle bir ortam var madem, bunun üzerindeki bir miktar vergiyi niye düşürmüyorsunuz? Bunu da düşünmüyor, ondan sonra... Dolayısıyla, konut fiyatlarını artırmaktan, artıran politikalarından vazgeçin diyoruz, her gün bunu konuşuyoruz, bundan da vazgeçmiyor ve dediğim gibi enflasyonun sonuçlarıyla uğraşan bir yapı var. Şimdi, bunun sonucunda ne olacak, onu baştan söyleyelim? Şu anda Türkiye'de unda, yağda, şekerde hatta faizde ikili fiyat var yani kamu bankalarından konut sektörü için veya belli alanlarda kredi alırsanız yüzde 16 faiz var ama normal bir vatandaş olarak, normal bir ticaret erbabı olarak kredi almak istediğinizde en az yüzde 35 kredi faiziyle karşılaşıyorsunuz, böyle bir ikili yapı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bunun aynısı unda var, şekerde var, yağda var. Şimdi, bu düzenlemeden sonra bu, kirada da oluşacak; ikili bir fiyat yapısı oluşacak, kayıt dışı bir kira oluşacak veya eğer bu oluşmazsa konut arzında, kiralık konut arzında Türkiye ciddi sıkıntıyla karşılaşacak. Yani burada biz şu anda kiralari, evet, sınırlandırılmalı ve kiracıları koruyalım derken aslında Türkiye, maalesef kiralık ev sıkıntısıyla da karşılaşacak. Dolayısıyla, arkadaşlar, sonuçlarıyla değil, nedenleriyle uğraşılması lazım. Enflasyonu düşürmek gerekiyor, bunu söylemekten bizim dilimizde tüy bitti fakat tabii, Hükümetin artık bunu ne anlayacak, kavrayacak bir kapasitesi kaldı ne de öyle bir dürüstlüğü kaldı.

Evet, biz buna itiraz etmedik, bizim itirazımız olsa bu madde görüşülemezdi, itiraz etmiyoruz bu anlamda, içeriğiyle ilgili kaygılarımızı söylüyoruz ama AK PARTİ'ye çağrım şudur: Beceremiyorsunuz, bu ülkeyi yönetemiyorsunuz, çekin gidin kardeşim!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Son cümlem tekrarlayayım, bitireyim.

AK PARTİ'ye çağrımız şu, hakikaten bu yani bu çok yürekte söylediğim bir şey: AK PARTİ'nin bu Türkiye'ye verecek, bu millete olumlu anlamda verecek hiçbir şeyi kalmadı; yaptığı her şey bu milletin zararına çalışıyor. Dolayısıyla, çekin gidin kardeşim! Getirin şu sandığı, millet bu değişimi yapsın.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bülül...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, görüşülmekte olan kanun teklifinin içerisinde, özellikle konut kiralalarında son dönemde yaşanan düzensizliği ve kiracılar ile kiraya verenler arasındaki -kiralayanlar arasındaki- sıkıntıları gidermek maksadıyla bir düzenleme öngörülmüştür. Bu teklifin imzacılarından, imzalayanlarından birisi olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına bu çalışmanın hayırlı olacağı kanaatindeyiz. Piyasadaki düzensizliği ve kiracıların mağduriyetini gidereceği gibi, aynı zamanda, yıl esas alındığında, inşallah, bu yüzde 25 oranı kiralayanlar açısından da isabetli bir oran olacaktır. Spekülatif bazı girişimler -efendime söyleyeyim- insanları suistimal eden, barınma ihtiyaçlarını suistimal eden yaklaşımları da önlemiş olacaktır. Bu noktada, biz, bu teklifi, bu maddeyi olumlu addetmekteyiz.

İnşallah, süreç içerisinde, dünya çapında yaşanan ekonomik sıkıntılara, birtakım enflasyonist gelişmelere karşı Türkiye ciddi bir çalışma içerisinde; bunların en kısa sürede neticelerini vermesini bizler de beklemekteyiz.

Memleketimize, insanlarımıza hayırlı olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; Türkiye yakın tarihinin gördüğü en büyük ekonomik buhranlardan birini yaşıyor ve hemen hemen her alan bu buhrandan etkileniyor.

Aslında, hiperenflasyon yaşadığımızı söyleyebiliriz bugünlerde ve bu iktidar Türkiye ekonomisini fiyatlama yapılamayan bir istikrarsızlık içine sürükledi. Maliyetler o kadar yüksek ve o kadar hızlı ki kimsenin bir adım ötesini göremediği bir fırtınayla karşı karşıya kalmış vaziyetteyiz, bu fırtınadan en çok etkilenenlerin arasında da kiracılar geliyor ve kiralardaki korkunç artış barınma hakkının dahi bu ülkede nasıl tahrip edildiğini gösteriyor. Baktığımızda, sadece büyükşehirlerde değil, metropollerde değil, bütün şehirlerde kiralarda çok ciddi bir artış yaşanmakta olduğunu görüyoruz.

Peki, bu kira artışlarındaki korkunç gelişmeyle ilgili olarak, bu yarayı tedavi etmek için herhangi bir köklü önlem alınıyor mu? Hayır. Ne yapılıyor? Palyatif bir çözüm ileri sürülüyor şimdi, görüyoruz ve bir kira artışı sınırlaması getiriliyor. Şimdi, çok iyi biliyoruz ki aslında -iktidar partisi de bunu biliyor, muhalefet de biliyor ki- bu kira sınırlamasıyla yani geçici bir pansumanla sorunu çözebilecek bir duruma gelmeyeceğiz. Dolayısıyla, bu teklifin yetersiz bir teklif olduğu çok açık ortada ve tabii "Peki, ne yapılması gerekir?" sorusu gündeme geliyor. Eğer gerçekten bu ülkede yaşayan insanlara bir iyilik yapmak istiyorsa bu iktidar, öncelikle enflasyonu düşürmek için doğru adımlar atması gerekiyor yani mesela Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Tayyip Erdoğan'ın çıkıp "Enflasyon yok aslında, teknik olarak hayat pahalılığı var." gibi acayip bir cümleyi kurmaması gerekiyor çünkü dört ay önce "Enflasyonu biz düşüreceğiz." demiş kişi de aynı kişidir aslında. Şimdi, dolayısıyla "Enflasyonu düşürmek için hangi tedbirler alınması gerekir?"i tartışmayan bir iktidarla karşı karşıyayız. Birinci sırada tartışılması gereken bu enflasyon ve faiz arasındaki hani "Faiz sebep, enflasyon sonuç." tuhaf tezinin, tez bile denemeyecek olan cümlelerin aslında ortadan kaldırılması ve bunun sonucunda Türkiye ekonomisine verilmiş olan büyük zararın ama çok büyük zararın telafi edilmesi için oturulup konuşulması gerekiyor ama maalesef iktidarın bu adımları attığını göremiyoruz.

Şimdi esas itibarıyla şunu söylemek istiyoruz: Bu getirilmiş olan madde ihdasıyla vatandaşın vatandaştan alacağına bir sınır koyuluyor, palyatif bir tedbir, kiracıların çok büyük ihtiyaçları var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Dolayısıyla bu tür tedbirlerle, palyatif tedbirlerle sorunu çözemeyeceğimizi söyledik ama kiracıları en azından bir yıl için rahatlatma adımı olarak değerlendirilebilir ama bu bir usul hâline gelmemelidir, bunu özellikle vurgulamak istiyoruz.

Peki, vatandaş ne bekliyor bu iktidardan? Hani vatandaşın vatandaştan alacağına sınır koyuyor bu iktidar şimdi ama vatandaş başka bir şey bekliyor; beklediği, iktidarın, devletin ve şirketlerin, holdinglerin vatandaştan aldığına sınır koyulmasıdır esas itibarıyla, tartışılması gereken budur. Yani doğal gazda, elektrikte, suda, benzinde, motorinde vatandaştan alınana sınır koymuyor bu iktidar, esas itibarıyla şirketlerin, holdinglerin çıkarları doğrultusunda davranıyor; olması gereken bunun tartışılmasıdır, bunu bir kez daha özellikle vurguluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Palyatif bir tedbirdir, esas olması gereken, dediğim gibi, yurttaş büyük bir sıkıntıya sürüklemekte olan enflasyonun düşürülebilmesi için, hayat pahalılığının ortadan kaldırılabilmesi ve sınırlandırılabilmesi için vatandaştan alınanın, holdinglere ve şirketlere aktarılanın engellenmesi, sınırlandırılması gerekiyor; bunun altını bir kez daha çizmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Keşke bir çözüm üretiyor olsak şimdi. Yani beyefendi yanlış üstüne yanlış yapıyor, millete fatura çıkarıyor, milletten fedakârlık istiyor. Tamam da nereye kadar? Burada bir sınır yok, burada geleceğe umutla bakabileceğimiz bir emare de yok, bir iş ve işlem de yok. Şu var, beyefendi şöyle bir laf etti -anlamış değilim, anlayan varsa lütfen biri bana izah etsin- dedi ki tam olarak: “Teknik olarak enflasyon yok, fiili olarak hayat pahalılığı var.” E, TÜİK? TÜİK’i de hasta etmişler, TÜİK’in 7 mensubu bu enflasyon açıklamasından önce hasta olmuş -Allah şifa versin- rapor almış hepsi; herhâlde bu kadar ayıba ortak olmayalım diye düşündüler.

Makyajlı enflasyon yüzde 70’i aşmış ve ne yapıyoruz şimdi? “Kiralalar yüzde 25’te kalsın.” Kalsın da bu neyi çözecek Sayın Başkan? Bu, yeni sorunları beraberinde getirecek. Evet, kiracılar çok mağdur, biliyorum. Bazı ev sahipleri çok yüksek artışlar da talep ediyor, bunu da biliyorum. Ortasını bulmak konusunda yukarıdan, kanunla, Türkiye Büyük Millet Meclisince bir sınır koymanın bu soruna çözüm getireceğine inanmıyoruz; keşke inansak. Çözümü de söyleyeceğim tabii. Ama bu ne yapacak? Kiracıların tahliyesi hızlanacak, ev sahibi ile kiracılar arasında yeni gerilim alanlarına yol açacak, ilk defa kiralanan evler için çok yüksek... “Bir yıl boyunca yüksek artış, enflasyona göre artış yapamayacağım.” diye -ilk defa evini kiraya verecek olanlar- yeni binaların kiralaları daha da artacak; bu da başka bir yanlış. Doğuracağı üçüncü yanlış sonuç, kayıt dışılık artacak; kayıt dışı ev sahibi- kiracı ilişkileri, sözleşmeleri ortaya çıkacak.

Şunu da anlamıyorum: Bu yılın ilk dört ayında bankaların kârı, geçen yılın ilk dört ayına göre yüzde 374 artmış yani millet yaniyor, bankalar kârına kâr yapıyor, kâr katlıyor; 5’li çetenin kârına kâr katlanıyor yani “Zenginimiz bedel öder, askerimiz fakirdendir.” hesabı, zenginimiz zenginleşiyor, fakirimiz daha çok fakirleşiyor.

Ben çözümü de söyleyeyim, bunun daha pratik bir çözümü var: Yürütme organı kiraya bir sınır koyacağına, mazota, benzine, doğal gazda, elektrige ve gübreye zam yapmasa, oraya bir sınır koysa mesela yıl içinde en fazla yüzde 25, yüzde 20 zamlı bunu sınırlasa belki de Türkiye ekonomisi şu yaşadıklarımızı yaşamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu getirilen teklif, bu madde ihdası şudur: Yürütmenin yirmi senelik beton ekonomisi çökmüştür ve Erdoğan’ın yanlışlarının bedelini vatandaş ödeyecektir, kiracı olarak ya da ev sahibi olarak hiç fark etmez.

Bu vesileyle, kiracıların içinde bulunduğu zor durumu da anlayarak, İç Tüzük 87’nin üçüncü fıkrasının emsal olmamak üzere, bir defaya mahsus, toplumun genelini ilgilendiren bir konuyu ilgilendirdiği için kullanılmasına Cumhuriyet Halk Partisi olarak -ve diğer partiler- itiraz etmedik ama bu, yapılan işin çok doğru bir iş olduğu anlamına gelmez. Vatandaşlarımız, buradan -maalesef bunu üzümlere söylüyorum- umduklarını bulamayacaklar. Bu teklif dostlar alışverişte görsün teklifidir; keşke bir derde çare olsa, bir yaraya merhem olsa diye düşünüyorum.

Her şeye rağmen hayırlısı olsun diyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaklaşık iki yıldır pandemiyle, savaşlarla uğraşıyoruz. Tüm dünyada üretim azalması, emtia sıkıntısı, fiyat artışları görünür bir problem. Bu alanlardan biri de konut kiralardaki fahiş fiyat artışları. Milletimizin bu süreçten en az hasarla geçmesi için azami gayret gösteriyoruz. Bu tür sorunları, mağduriyetleri gidermek için anlık müdahale etmeye çalışıyoruz. Bu tür sorunların çözümü, Meclisimizin anlık müdahale etmesi Meclisin bir başka görevi.

Bugün de tartıştık, konuştuk tüm arkadaşlarımızla, partilerimizle; geçici de olsa konuya ilişkin bir madde ihdasını doğru bulduk. Bu kapsamda, bir yıl boyunca, geçici olarak, konut fiyatlarında kira bedelinin yüzde 25’i aşmamasını kurala bağladık. Nasıl ki çiftçimizin üretim imkânları değerlendirilip beklenenin üzerinde bir fiyat açıklaması olmuşsa, nasıl ki 3600’ü artık Meclise getirme aşamasına gelmişsek, nasıl ki KDV indirimleri yapmışsak, nasıl ki sağlık çalışanlarımızın özlük hakları için Sağlık Komisyonumuz şu anda toplantı hâlindeyse tüm sorunların değerlendirilmesi için önemli mesai harcıyoruz. Tabii ki bu düzenleme ekonomiyi düzelterek olan çok köklü bir düzenleme değil ancak bunu bekleyen milyonlarca kiracımız var, milyonlarca insanımız var. Bu yüzden çok kıymetli bir adım olduğunu düşünüyorum.

Milletimize hayırlı olması ümidiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Yeni madde kabul edilmiş ve teklife yeni bir madde eklenmiştir.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için teklifin görüşmelerine mevcut sıra sayısı metnindeki madde numaraları üzerinden devam edilecek, kanunun yazımı esnasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Behiç Çelik’in.

Sayın Çelik, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 328 sıra sayılı Teklif’in 4’üncü maddesi için verdiğimiz değişiklik önergesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda değişiklik öngören 5 maddelik bir teklif var önümüzde. İlginç bir şekilde genel gerekçe ile madde gerekçelerinin sıkça tekerrüre düştüğü, Barolar Birliğinin bile tekliften amacın ne olduğunu anlayamadığı anlamsız bir yasama faaliyetiyle karşı karşıyayız. 1,5 sayfadan oluşan teklifin kitapçığına göz atmak bile AKP'nin hukuka, adalete verdiği değeri, kamu vicdanına yönelik sahip olduğu bakış açısını özetliyor.

Şimdi, yirmi yıllık iktidar süresince ayrışmadan, kutuplaşmadan ve istismardan beslenmiş AKP yönetiminin, ülkemizdeki hukuki yapıya verdiği tahribattan bahsetmek istiyorum. Elimizdeki veriler, yapılan bilimsel çalışmalar ve kamuoyu araştırmaları ne yazık ki zayıflarla dolu bir karné çıkarıyor bu iktidar için. Dünyanın en itibarlı araştırmacılarından olan World Justice Project'in Hukukun Üstünlüğü Endeksi her yıl devletleri değerlendirmeye tabi tutuyor. Fazla eskiye gitmek istemiyorum, sadece geçen yılki sonuçları aktaracağım sizlere. 138 bin katılımcı ve 4.200 uzmanla yapılan çalışmada hukukun üstünlüğü bakımından 139 ülke arasında 117'nciyiz. Aynı çalışmadaki, en temel insani hakların korunmasında tablo daha da kötü; bu kez 133'üncü sıradayız. Niteliksiz ve gelişigüzel düzenlemelerle âdeta yamalı bohçaya çevrilen mevzuatın uygulamasında kaçınıcıyız arkadaşlar? 119'uncu olmuşuz. Bu ne demek? Bu, şu demek: Yani bu iktidar kendi çıkardığı kanuna kendisi bile uymuyor demek.

Değerli arkadaşlar, hukukun üstünlüğü, vatandaşların ve onları yönetenlerin aynı hukuka uyması, aynı hukukla sınırlanması ve aynı hukukla korunması anlamına gelir. Bir suçun cezası belirlenirken inanca, etnisiteye, hemşehriliğe, zenginliğe, meslektaşlığa vesaire bakmadan haklının hakkını alabildiği bir sisteme işaret ediyorum. İşte bunun adı, AKP'nin tahribatta sınır tanımadığı hukuk devletinin ta kendisidir. İşte bu yüzden hukukun üstünlüğü meselesi modern dünyada demokrasi olduğunu iddia eden her devletin sahip olması gereken temel koşuldur.

Dünya çapındaki devlet ve Hükümet başkanları, Birleşmiş Milletler 2005 Dünya Zirvesi sonuç dokümanında hukukun üstünlüğü prensibine ulusal ve uluslararası düzeyde bağlılık göstereceklerini kabul etmişlerdir. Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği de bu konuyu teyit etmiştir çünkü arkadaşlar, hukuk üstün kılındığında hakkaniyet ve adalet sağlanmış olur; böylece adalet ve vicdan, muğlaklık ve keyfiyete terk edilmemiş olur.

Evet, tabii, bir de adaletin temelinde yatan sivil ve siyasal haklar meselesi var; orada da AKP iktidarının ülkemizi maruz bıraktığı çürümüşlüğü görüyoruz. Darbe dönemlerinden bile daha aşağıda olan puanlar var karşımızda. Bakınız, Freedom House'un 2022 yılı en güncel özgürlük verilerine göre AKP'nin puanı 100 üzerinden 32. Bu puanlamadaki 2 temel sütuna baktığımızda, sivil haklarda 60 üzerinden 16, siyasal haklarda 40 üzerinden yine 16 olarak gözüküyor. Yayınlanan raporda geçen ifadeyi aynen aktarıyorum: "AKP Hükümeti 2016'dan beri geniş kapsamlı bir baskı uyguladı. 2017'deki Anayasa değişiklikleri, gücü başkanın elinde toplayarak denge, denetimi ortadan kaldırdı." diyor. Yani anlaşılan odur ki arkadaşlar, AKP'nin 16 Nisan 2017'deki Anayasa referandumuyla tescil ettiği bu otokratik rejimi bütün dünya biliyor, bütün dünya kınıyor; milletimiz zaten biliyor.

Değerli arkadaşlar, bir ülkenin hiçbir derdini çözemeyen, milletin hiçbir yarasını saramayan bu ucube tek adam rejimi, kurulduğu günden bugüne kadar ülkemize krizden, iflastan, yokluktan, yoksulluktan, pahalılıktan başka hiçbir şey sunamamıştır. Bu vizyonsuz, misyonsuz, kalitesiz sistem, iktidarı bu ülkenin acı gerçeklerine karşı kör etmiştir.

Çok ciddi sorunlar yumağına sahip ülkemizde AKP'nin sorunlar listesine bir bakalım. O listede sığınmacılar var mı? Yok. Hayat pahalılığı var mı? Yok. Geçim zorluğu, yokluk, yoksulluk var mı? Yok. Adalet, özgürlük, güven var mı? Yok. O listede işsizlik, umutsuzluk, tükenmişlik yok; kadın cinayetleri yok; polis intiharları yok. Peki, hedefler listesinde ne var? Basına sansür koyma var; elektriğe, akaryakıt, doğal gaz ve temel gıda ürünlerine zamlar var; hariciyeyi, tıbbiyeyi, mülkiyeyi, orduyu, yargıyı yerle yeksan etmek var; şerefli Türk vatandaşlığını parayla satmak var; toplumu bölmek, ayırtırmak, kutuplaştırmak var; bir travmaya dönüşmüş olan Gezi'den intikam almak var; sınırları yolgeçen hanına çevirme, toplumsal dokuyu paramparça etme var; istediğini tutuklama, dilediğini ihya etme var; yalan dolan, istismar, yolsuzluk, talan var. İşte, Sayın Akşener "bay kriz" dedikçe celallenen, küfreden bir şahsiyetin artık sağlıklı düşünebilme yetisinin kalmadığını görüyoruz. Bu kafa yapısıyla devlet idare edilmez arkadaşlar. İşte bu nedenle, kurucu bir ruhla devlet idaresinin yeniden tesisini savunuyoruz.

Görüşmekte olduğumuz teklife gelince, yine, görüyoruz ki AKP, her alanda olduğu gibi yargı alanında da bir fethetme gayretini sürdürüyor. Bu ülkenin devletini ve kurumlarını, bu milletin kazanımlarını yönetmeye değil, fethetmeye odaklanmış hâldeler. Milletimiz bu iktidara doğruca, dürüstçe, adilce idare etme imkânı vermişti; oysa bu iktidar, milletimizden aldığı yetkiyi ve güveni istismar etmiştir. Bu teklif münderecatında, her alanı tarumar eden, her kurumun itibarını bitiren, her organı yozlaştıran iktidar, bu teklif münasebetiyle yargıyı da yine bir yönüyle tarumar etme niyetini gösteriyor. Baroların tarafsızlığına, bağımsızlığına ve kişiliğine kastetme iradesi var.

İki yıl önce bütün uyarılara rağmen baroları bölenlere buradan soruyorum: Çoklu barolar milletimizin hangi derdine derman olmuştur? Şimdi, kimsenin güvenmediği, tercih etmediği yandaş barolara ödenek vermek, ödenek usullerinde düzenleme yapmak ve kaynak oluşturmak hangi aklın eseridir? Evet, size kaybettiren, sizi tarihe bir leke olarak kaydeden ve size yolun sonunu gösterecek olan, sizin millî ve manevi değerlere olan samimiysiz duruşunuz ve genel yolsuzluklar maalesef AKP'nin karnesini oluşturuyor. Değerli arkadaşlar, yargı kararları gündelik siyasi hesapların parçası hâline getirilmemelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Bizler, İYİ Parti iktidarında işte bu bozuk düzene, işte bu adalet cellatlığına, işte bu hoyratlığa, nobranlığa, buyurganlığa kesin suretle son vereceğiz; kararları millet adına verebilen tarafsız ve bağımsız bir yargı sistemi kuracağız; kuvvetler ayrılırken milletimizin birleştiği, ülkemiz kazanırken tek adamın kaybettiği günlere kavuşacağız; kısacası, adaletle özgürleşen bir Türkiye'yi tesis edeceğiz. "Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet!" dememizden rahatsız olanlara hatırlatalım. Biz geliyoruz, az kaldı.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)
HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, kanunun tümü üzerinde görüşlerimi açıkladım. Komisyonadaki tartışmalar doğrultusunda avukatlık stajına ilişkin olarak bir ortaklaşma yaşandı; en azından, sigortalıların tamamı eşit hâle getirildi, kamu görevlisi olmayanlar da devlet memurları da istifa etmeden avukatlık stajını yapabilecek buradaki mutabakat sonucu. Fakat 2'nci baro konusundaki ısrarınızı sürdürüyorsunuz, hâlâ 2'nci baroya ekonomik olarak yeni olanaklar yaratmaya çalışıyorsunuz; temelinde bu var ve sadece bu nedenle bu yasayı getirdiniz. Çoklu baroyu getirdiniz; o size yetmedi, yeterince kişiyi bu barolara üye yapamadınız, şimdi de o barolara ekonomik olarak yaratmaya çalışıyorsunuz.

Emin olun, avukatlık örgütleri, hukuk örgütleri bunu asla unutmayacak, on yıl sonra da Adalet ve Kalkınma Partisinden bahsedilirken bu yasa konuşulacak, yirmi yıl sonra da Adalet ve Kalkınma Partisinin tarihinden söz edilirken bu yasa konuşulacak, elli yıl sonra da -Adalet ve Kalkınma Partisinin- bir meslek örgütünün, avukatlık örgütünün, yargının asli unsurlarından biri olan avukatların öz örgütlerinin içinin nasıl boşaltıldığını mutlaka yazacak. Neden? Birkaç milyon TL para transfer edebilmek için bu yasa teklifini getiriyorsunuz.

Ben iki konuyla ilgili kısaca görüşlerimi söyleyeceğim. Şimdi, bir tanesi şu: Espiye Cezaevinden, partimizin

bileşenlerinden birisinin daha önce İl Başkanlığını yapmış bir arkadaşımız bize ulaştı, Mehmet Candemir. Bakın, diyor ki arkadaşımız: "Rahatsızlığı nedeniyle hastaneye giden mahpusların ağızlarının içi araniyor." Bakın, çıplak aramadan söz etmiyorum; cezaevinde kalan, neredeyse haftada bir koğuş araması yapılan bir cezaevinden, yine cezaevine ait, askerlerin eşlik ettiği ring aracılığıyla hastaneye giden bir mahpusun ağzının içi araniyor. Bu aşağılanmayı kabul etmeyen mahpuslar da sırf bu nedenle hastaneye gitmiyor. Yani zaten bu insanları aldınız, tutukladınız, yargıladınız, cezalandırdınız, hapse attınız; onurlarını bu kadar ayaklar altına almaya çalışmayın. Bu kesinlikle insanlığa karşı bir suç olarak addedilmesi gereken bir meseledir.

Bir başka mesele şu: Bakın, Halkların Demokratik Kongresi ile Göç İzleme Derneğinin üye ve yöneticilerine birkaç gün önce bir operasyon yapıldı. Onlarca kişi gözaltına alındı. Kadınlar var, yaşlılar var, kanser hastaları var bu kişilerin içerisinde. Neden? Adresleri belli, yaşadıkları yerler belli, kim oldukları belli. Serbest bırakıldıklarında, tutuksuz yargılanmalarına karar verildiğinde nerede oldukları belli olan kişilerden bahsediyoruz. Savcı tamamı için, gözaltına alınanların tamamı için tutuklama istiyor. Ben size daha dramatiğini söyleyeyim: Hâkim tutukluluğa sevk edilen herkesle ilgili tutuklama kararı veriyor; kadınlar hakkında, yaşlılar hakkında kanser hastaları hakkında. Peki, bu kararı veren kim, biliyor musunuz? Bu kararı veren "Bilal Çıkrık" diye bir hâkim. Bilal Çıkrık Adalet ve Kalkınma Partili belediye meclis üyesiyken hâkimlik için istifa etmiş bir kişi ama stajyer hâkimken bile siyasi çalışmalara devam etmiş bir kişi. Bunu nereden biliyoruz? Kendi sosyal medya hesabından biliyoruz, sosyal medya hesabında paylaşıyor bunu. Bir stajyer hâkim Adalet ve Kalkınma Partisinin gençlik kollarının çalışmasına katılıyor, bir stajyer hâkim Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Mehmet Muş'la birlikte esnaf ziyaretine gidiyor, stajyer hâkimken yapıyor bunu. Bakın, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, siyasi faaliyet –bırakın, hâkimler için söylüyorum- kademe ilerlemesinin durdurulması cezası gerektiriyor, siyasi parti üyeliği devlet memurluğundan çıkarılma cezası gerektiriyor. Doğru veya yanlış, bunu tartışmıyorum, ben kamu görevlilerine siyaset yaşama karşı çıkmış birisiyim ama sorun şu: Bu kişi stajyer hâkimliğe devam ediyor, aynı stajyer hâkim bugün sulh ceza hâkimi olarak görevin başına oturuyor ve Adalet ve Kalkınma Partisine muhaliflere yönelik bir operasyonda, gözaltına alınan kişilerin yaşlı olduğuna bakmaksızın, hasta olduğuna bakmaksızın, kadın olduğuna bakmaksızın, işine, adresine bakmaksızın, sadece demokratik çalışma yürüten bu kişilerle ilgili tutuklama kararı veriyor; bu büyük bir adaletsizlik, emin olun Adalet ve Kalkınma Partisi bunun altında kalacak.

Grup Başkan Vekillerinin anlaşması üzerine sözümü burada keseceğim. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Rafet Zeybek, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bugün, Adalet Komisyonunda Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nda yapılan değişiklikler görüşülüyor, Genel Kurulda Avukatlık Kanunu'nda yapılan değişiklikler görüşülüyor yani yargının 3 ayağının; iddia makamı, savunma makamı ve karar makamının kanunlarında değişiklik yapılıyor. Şu anda Adalet Komisyonundaki görüşmeler devam ediyor, Genel Kurulda yine bu 3 ayakla ilgili görüşmeler devam ediyor; biz bir Adalet Komisyonuna gidiyoruz, bir Genel Kurula geliyoruz.

Değerli arkadaşlarım, giderayak bu telaş, bu acelecilik neden? Yani bir gün Adalet Komisyonunda Hâkimler ve Savcılar Kanunu görüşülsün, bir gün Genel Kurulda Avukatlık Kanunu görüşülsün. Çok mu zor ya da yani bu kadar acil mi?

Değerli arkadaşlarım, maalesef, kişiler için kanun yapma alışkanlığınızı devam ettiriyorsunuz. Bakınız, iki yıl önce Avukatlık Kanunu'nda değişiklik yaptınız, baroları böldünüz. Amaç neydi? Bir genel ihtiyacın sonucu muydu baroların bölünmesi? Hayır, bir kişiyi nasıl Barolar Birliği Başkanı yaparız diye böldünüz; onun için kanun çıkardınız, değiştirdiniz. Şimdi ne yapıyorsunuz? O yanlışın üstüne bir yanlış daha ekliyorsunuz. "Kurulan 2 tane -ki biri düşecek, görülüyor- baroyu nasıl destekleriz, nasıl onlara avantaj sağlarız, nasıl ekonomik olarak güç katarız?" diyorsunuz. Değerli arkadaşlarım, yazıktır, günahtır. Yani adalet duygunuzu kaybettiniz ama vicdanınızı kaybetmeyin. (CHP sıralarından alkışlar) Olmaz. Yani bu kadar adaletsiz bir kanunu nasıl düzenleyebilirsiniz? Baronun birini koruyacaksınız, ona fazla para verilmesini sağlayacaksınız, diğerlerini yok sayacaksınız; yazıktır.

Bakın, değerli arkadaşlarım, adli yardım ödeneklerinde inanın... 2'nci baronun herhâlde 2.400 civarında üyesi var ama onlara bu ödeneklerden verilen para 3 bin üyesi olan barodan daha çok. Nasıl izah edilir ya, nasıl izah edilir? Yani düşünün; daha çok avukatı olan baro, daha az avukatı olan barodan daha az adli yardım ödeneği alacak. Bu, kabul edilemez değerli arkadaşlarım yani bu kadarını lütfen yapmayın.

Yine, adli yardım bürolarını bölüyorsunuz. Değerli arkadaşlarım, bakın, yarın uygulamada onun çok ciddi adaletsizlikleri görülecek. Adli yardım büroları bölünür mü? Böldünüz, bölüyorsunuz; bununla bölüyorsunuz maalesef.

Bakın, stajyer avukatlarla ilgili düzenleme görünürde tabii ki iyi yani stajyerler avukatlar için ama onun da inanın, ileride sıkıntıları yaşanacaktır; daha doğrusu liyakat sistemini zayıflatacaktır maalesef. Yani liyakat... O iki yılda keşke stajyer avukatlara devlet ücret imkânı sağlasa da liyakatli olsa, hatta adliyelere gelmesi zorunlu olsa, gelse, bilgi birikimini artırsa, liyakatli olarak avukatlığa başlasa; onu da yapıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, bakın, Türkiye'de yargının temel iki sorunu var. Bunlardan biri -hepimizin bildiği- bağımsız ve tarafsız olmayışı, birisi de iddia makamı ile savunma makamının eşitsiz olması.

Değerli arkadaşlarım, hep söylüyoruz: "Ya, yargı bağımsız değil, talimata göre iş yapıyor." "Yok, bağımsız." diyorsunuz, "İşte, yargı şöyle tarafsız." diyorsunuz falan ama öyle olmadığını kendiniz de biliyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, Anayasa Mahkemesi kararını tanımayan bir mahkeme, bir hâkim bağımsız ve tarafsız olmaz; hele o hâkim Adalet Bakan Yardımcılığına atanıyorsa hiç tarafsız olmaz. Bakın, bugün tabii ki kamuoyunu ilgilendiren davalarda her şartta hâkime de savcıya da talimat veriliyor; bu gerçeği kabullenin.

Değerli arkadaşlarım, diğer sorun iddia makamı ile savunma makamının eşitsizliği dedim. Gerçekten, yargının o 3 ayağından iddia makamı ve savunma makamı eşitlenmediği sürece, daha doğrusu iddia makamı, karar makamından ayrılmadığı sürece yargıdaki sorunları çözmek mümkün değil. Şimdi, kendim yaşadığım için biliyorum; yargılamalar sırasında ara verir hâkim, mütalaa verilmiştir, karar açıklanacaktır, savcı da yanındadır ama savunma makamı çıkmıştır, odada kimse kalmaz, hâkim ile savcı oturur "Ya, ne yapalım, nasıl karar verelim, ne olur?" bunu konuşur, savunma da dışarıdadır. Şimdi, bunu kabul etmek mümkün mü arkadaşlar? O nedenle, gerçekten bu ülkede yargının işlevli çalışabilmesini sağlayacak iddia makamını da o hâkimin kürsüsünden çekmemiz gerekiyor. Daha doğrusu, Hâkimler Savcılar Kurulunu sadece "hâkimler kurulu" sadece "savcılar kurulu" olarak düzenlemek gerekiyor. Hepiniz biliyorsunuz, 1961 Anayasası'nda sadece Hâkimler Kurulu vardı, 71 Anayasa değişikliğinde Savcılar Kurulu kuruldu; Hâkimler Kurulu ayrı, Savcılar Kurulu ayrı görev yapıyordu ama 12 Eylül anayasasında daha çok cezalandırmak, iddia makamı ile karar makamını aynı yerde tutarak -güçlü güya- insanlarımızı, yurttaşlarımızı daha baskı altına almak için birleştirildi. Arkadaşlar, bir darbe sonucu bu hâle geldi, buna hâlâ devam ediyoruz. Yani artık, iddia makamı ile savunma makamının kesin olarak eşitliğini sağlayacağız, hatta öyle ki o hâkimin oturduğu kürsüden savcıyı aşağıya indireceğiz, savunma makamıyla aynı statüde oturacak, karşı karşıya oturacaklar ve her ikisinin de karara karşı hiçbir etkisi olmayacak. Şu anda oluyor değerli arkadaşlarım, maalesef şu anda gerçek budur.

Bu nedenle böyle, işte, baroları bölerek ya da yargı üzerinde, hâkim, savcı üzerinde baskılar yaparak bu ülkede adalet dağıtılmaz değerli arkadaşlarım, kendimizi kandırmayalım. Bu ülkede şu anda adalet dağıtılmıyor, şu anda bu ülkede yargı bağımsız ve tarafsız değil. Yargının çok ağır sorunları var, çok ağır sorunları var. Bunu çözemediğimiz sürece "Adalet mülkün temelidir." sözünün gereğini hiç yapmamış oluyoruz diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 328 sıra sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesindeki "yürürlüğe" ibaresinin "uygulamaya" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen

Mersin

Erkan Aydın

Bursa

Lale Karabıyık

Bursa

Tufan Köse

Çorum

Rafet Zeybek

Antalya

Zeynel Emre

İstanbul

Suzan Şahin

Hatay

İlhami Özcan Aygün

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Suzan Şahin'in.

Buyurun Sayın Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; savunma, hak ve özgürlüğe saldırıya itiraz edendir. İtiraz edene, muhalefete tahammülü olmayanların ise baroları ve avukatları etkisizleştirmek istemesi tabii ki şaşılacak bir şey değildir. Bağımsız ve tarafsız bir yargı sadece ülke üzerinde yaşayan bireylerin değil, aynı zamanda hukuk devletinin ve demokrasinin de güvencesidir ama AKP bunu yok etti.

Cumhur İttifakı'na çoklu baro bölücülüğü yetmemiş olacak ki şimdi de İstanbul ve Ankara'da kurulan 2'nci barolara verilecek adli yardım ödeneğine ve stajyer avukatların sigortalı bir işte çalışabilmesine ilişkin bir kanun teklifini önümüze getirdi. Değiştirilmek istenen maddelerin ilkinde, avukatlık stajına fiilen engel olmamak şartıyla herhangi bir işte sigortalı olarak çalışabilmenin önü açılıyor. Staj sırasında yapılan işin avukatlık mesleğine engel teşkil edip etmeyeceğine kimin nasıl karar vereceği dahi belirtilmeden âdeta naylon stajın önü açılıyor, liyakat sorunu önümüze konuyor.

Bu düzenlemeyle amaçlanan bellidir. AKP, meslek sahibi değil, diploma sahibi yapmayı hedefleyip, kütüphanesi dahi olmayan üniversiteler açmış, öğretim görevlileri konusunda kaliteyi düşürüp, bilgi ve eğitim yetersizlikleriyle binlerce öğrenciyi mezun edip eline hukuk diploması vermiştir. TÜRGEV, TÜGVA torpil listelerinde gördüğümüz yandaşları gibi kendi yandaşlarını kısa yoldan avukat yapıp mesleği, hukuku ve "liyakat" kavramını itibarsızlaştırma niyetindedir.

Sayın milletvekilleri, muhatabı olan barolara sormadan, Komisyon'da baro başkanlarının "Eşitlik nerede, hangi ihtiyaç doğrultusunda bu düzenlemeye gerek duyuldu?" sorusuna dahi cevap veremeyen AKP'nin hazırlayıp dayattığı bu kanun teklifiyle yapılmak istenen bu vahim düzenlemede, 2 no.lu baro planı tutmayanlar, bugün, yandaş yapılarına kamu kaynağı aktararak cazip hâle getirmek suretiyle bu paralel baroları yaşatmak istemektedir.

Türkiye'nin en fazla nüfusa sahip iki ilinde bulunan yandaş 2 no.lu barolarla aynı avukat sayısına, hatta daha fazlasına sahip olan Anadolu barolarına verilen ödenek ile 2 no.lu barolara verilecek ödenekler arasında büyük bir eşitsizlik ortaya çıkacak, Anadolu baroları çok daha az ödenekle zor durumda bırakılırken 2 no.lu barolar ise büyük kaynaklara sahip olacak. AKP'nin her getirdiği yasa, daha çok adalet getireceğine yeni bir adaletsizliği, yeni bir kaosu, eşitsizliği beraberinde getiriyor. Yandaş baroları güçlendirmeye yönelik hazırlanan bu operasyonel düzenleme Anayasa'nın eşitlik ilkesine açıkça aykırıdır ve asla kabul edilemez.

Değerli milletvekilleri, avukatların içinde bulunduğu sosyoekonomik sorunlar ve bu sorunların tekabül ettiği şiddet ve intihar vakaları ortadadır. Son dört yılda 22 avukat intihar etti. Kamu avukatlarının ek gösterge, mobbing ve mesleki bağımsızlıklarının korunması sorunu hâlâ çözülmedi. Hiçbir tarafı siyasete dayanmayan, tamamen avukatın yaşam hakkını ilgilendiren sorunda dahi avukat intiharlarının arkasında yatan sebepleri ortaya koymaktan kaçınanlar, avukatların sorunlarının araştırılmaması için, Mecliste bir araştırma komisyonu kurulması önerisini reddedenler sorun çözemez. Yine de hatırlatalım, hukuk fakültesi kontenjan ve sayılarının ihtiyaç durumu gözetilmeden ve barolara danışılmadan artırılması avukatlık mesleğinde nitelik kaybına sebep oluyor. Üniversiteye giriş sınavında hukuk fakültesi barajının yükseltilmesini sağlayarak meslekteki niteliksizleşmenin önüne geçmek zorundayız. Kamu hizmeti yapan avukatlar vergisini, harcını, primini eksiksiz ödüyor ancak emeklilikte asgari ücretin altında aylıklara mahkûm ediliyor. Yargının üç ayağı olan hâkim, savcı ve avukatlar arasında gelir adaletsizliği ortadan kaldırılmalıdır. Her baronun üye sayısı dikkate alınarak kademeli bir adli yardım ödeneği dağıtılmalıdır. Bu sorunların giderilmesi için ivedilikle iyileştirmeler, avukatlık mesleğini itibarlı hâle dönüştürmeye yönelik adımlar atılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SUZAN ŞAHİN (Devamlı) – Bugün sayıları 160 bine ulaşmış olan avukatların sorunlarının çözümü konusunda eylem planı oluşturarak gerekli çalışmalar derhâl yapılmalıdır. Unutulmamalıdır ki savunma yoksa yargı da yoktur. Vekil oldukları gün Anayasa'ya sadakat andı içen, namus ve şeref sözü veren AKP'li milletvekillerine bu yemini hatırlatıyor, anayasal düzen açısından son derece kaygı verici olan bu teklifin geri çekilmesi konusunda bir kez daha uyarıyoruz. Hukuk sistemine müdahale etmekten vazgeçin. Adaletle olan inancı yok etmeyin, unutmayın ki adalet mülkün temelidir. Bu ülkede kurumsal olarak adaleti sağlayan hâkimler, savcılar ve avukatların üzerinden elinizi çekin, yeter artık! Unutmayın, adalet gün gelecek sizin için de lazım olacak, geliyor gelmekte olan, bütün sorunları çözeceğiz diyorum.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:19.00

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 100'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

328 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.
Komisyon yerinde.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde ilk söz İYİ Parti Grubu adına Sayın İbrahim Halil Oral'ın.

Sayın Oral, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri “Adalet mülkün temelidir.” şiarı medeniyetimiz ve kültürümüzde çok köklü bir anlayışın eseridir. Hazreti Ömer'den Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e kadar dilden dile söylenmiş olan bu söz, laf olsun diye sarf edilmemiştir. Hazreti Ali Efendimiz “Devletin dini adalettir.” derken adaleti koyduğu nokta “Bir insan için iman ve inanç ne ise devlet için de adalet odur.” noktasıdır. Kaşgarlı Mahmut Kutadgu Bilig'te “Ülke bırakılır ama töre bırakılmaz.” derken adaletin vatan savunması kadar kıymetli olduğunu işaret etmektedir. Her cuma hutbesinde dinlediğimiz Yüce Allah'ın adaleti emrettiğini anlatan ayetikerime ise kulaklarımızdan ve zihnimizden asla silinmemesi gereken bir değerdir. Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de defalarca adaleti emretmiştir. İşte bu tarihî çerçevede yüce dinimiz İslam'ın işaret ettiği toplum düzeninde adaletin ne denli kıymetli bir kavram olduğunu görüyoruz. Görüyoruz ama günümüzde maalesef adaleti mumla arıyoruz.

Değerli milletvekilleri, toplumsal adaletin enkaz hâline geldiği zamanımızda vicdanlara huzur vermesi gereken adalet sistemimiz rezil olmuş durumdadır. 2021 yılında KONDA'nın yaptığı bir ankette toplumun yüzde 69'unun adalete güvenmediği, yüzde 72'sinin ise insanların haksız tutuklandığı algısına sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Yine, MAK Araştırmanın bir anketine göre “Yargıya güveniyorum.” veya “Yargıya çok güveniyorum.” diyenlerin toplamı sadece yüzde 18'dir. Bu fecaat rakamları gören iktidar mensuplarının vicdanları hiç mi sızlamamaktadır? Teröristbaşı Gülen'in “İmkân olsa mezardakileri bile kaldırarak referandumda ‘evet’ oyu kullanmak lazım.” dediği referandumdan sonra yargı FETÖ'nün çiftliği olurken üç maymunu oynayanlar hiç mi utanmamaktadır?

15 Temmuz sonrasında 4 binden fazla hâkim ve savcının ihraç edildiğini ve bu ihraçların hâlâ devam ettiğini düşünürsek bu ülkede adaletin mahkeme duvarlarında yer alan bir söz dahi olamayacağını görmek zorundayız. 4 binden fazla FETÖ'cü hâkim ve savcının verdiği hangi karara güvenebilirsiniz? Bu FETÖ'cülerin mağdur ettiği milyonlarca insanın hakkını nasıl ödeyebiliriz ve nasıl ödeyebileceksiniz? İşini hakkıyla yapan, cübbesine düğme dikirmeyen, adalet terazisini vicdanında kuran bütün hâkim ve savcılarımızı tenzih ediyorum ancak ortada bir gerçek vardır: Adalet sistemi artık güven vermemektedir. Atasözü içeren bir “tweet” atan genci sırf İYİ Partili olduğu için günlerce Silivri'de tutan adalet sistemi, Çubuk'ta Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu'na linç girişiminde bulunanlara ceza vermemek için elinden geleni yapmıştır. Bu mudur mülkün temeli olan adalet? Bugün, istinaf mahkemelerinde hâkimler, bir alt mahkemeden gelen kararları hâkimlerin sicillerini “15 Temmuz öncesi ya da 15 Temmuz sonrası göreve başlamış.” diye bölerek incelemektedir. Yanlış duymadınız, 15 Temmuz sonrasında gelen hâkimlerin pek çoğu yetersiz ve tecrübesiz görülmektedir. Dosyalar hâkim sicillerine bakılarak “Bunlarda kesin bozulacak bir şey vardır.” denilerek incelenmektedir. Hâkimin hâkime güvenmediği, peşin hükümle baktığı bir yargı sisteminden topluma adalet duygusu verilebilir mi Allah aşkına? Ülkede her şeyi talan eden iktidar vicdanlardaki adalet duygusunu da kör etmiştir.

Sayın milletvekilleri, işte böyle bir ortamda gelen 5 maddelik Avukatlık Kanunu değişikliğini görüşmekteyiz; kısacası, devede kulak kalan bir işle uğraşmaktayız. Bu teklifle, iktidar, avukatlarda karşılık bulmayan çoklu baro uygulamasına can suyu olma derdindedir. Bugün Ankara 2 No.lu Barosu, varlığını sürdürebilmesi için ihtiyacı olan 2 bin üyenin de altına düşmüştür; bu gidişle de kapısına kilit vurulacaktır. İktidar çoklu baro inadını sürdürmek için adli yardım bürolarında ikilik yaratmakta, vatandaş da bu oyuna alet etmeye çalışmaktadır. Avukatlara, kurulan 2 no.lu barolara üye olma baskısı şimdi de vatandaşlara kurulup adli yardımı 2 no.lu barodan isteme baskısı yapılacaktır. Bu, yandaşlığın bir işareti olarak da sunulacaktır; bu da yetmemiş gibi Türkiye Barolar Birliğinden gelen bütçelerde adaletsizlik yaratacaktır. Adaletin tecillisi için savunma yapan avukatların kuruluşu olan barolara mali adaletsizliği hâkim kılmak tam da AK PARTİ iktidarına yakışan bir harekettir. Barolar Birliğine gönderilecek delege sayısında yapılan adaletsizlik gibi bütçe artırımında da adaletsizlik kanunla yapılmaya çalışılmaktadır. Adaletsizlikle kurulan bir yapıdan adaletli savunma beklemek ne kadar mantıklıdır? Çoklu baro ısrarının da sebebi nedir? İşte, üye sayıları ortadadır, iktidarınızın bütün nimetlerini kullanmanıza rağmen hukukçular baro fitnesine kanmamıştır, toplum bu bölünmeyi kabul etmemiştir. O zaman ısrarınız nedir, niyedir, neyedir? Derdiniz üzüm yemek midir yoksa bağcıyı dövmek midir? Amacınız sizin emir ve tesiriniz altına girmeyen baroları sindirmek midir?

Saygıdeğer milletvekilleri, barolar ve bütün meslek kuruluşları temel görevleri olan mesleki dayanışmayı sağlama ve kamu hizmeti yürütme amaçlarından sapmamalıdır. Barolar siyasi hesapların ve siyasi organizasyonların oyuncağı hâline gelmemelidir. Barolar siyasi partiler gibi davranmamalıdır. Adalet herkese lazımdır, adaletin sağı, solu, çağdaşı, demokrati olmaz; adalet, adalettir. Barolar da bu adaletin sağlanması için çalışırken üyelerinin en iyi şekilde meslek icra etmelerini sağlamalıdır.

Bir avukat babası olarak süreçler hakkında az da olsa bilgiye sahibim. Duruşmalar arasındaki bekleme süreleri ve saatinde asla başlamayan duruşmalar avukatların verimliliklerini yok etmektedir. Birikmiş dosyalar ve karara bağlanmayan yargı süreçleri âdeta çığ altında kalmış bir adalet görüntüsü vermektedir. Avukat sayısının nitelsiz bir şekilde hızla artması mesleğin kalitesini maalesef düşürmektedir, avukatların sürümden kazanan toptancılar gibi iş görmeye başlamasına sebep olmaktadır.

Buradan sormak istiyorum: Hukuk alanında liyakati tesis etmek için getirilen hukuk mesleklerine giriş sınavına ne oldu? Hukuk fakültesi sayısının çokluğundan dem vurularak getirilen bu sınavın yasalasmasından sonra kaç tane daha hukuk fakültesi açılmıştır? İstanbul'da apartman dairelerinde sözde eğitim veren pek çok özel üniversitede, taşrada yeterli hocaya dahi sahip olmayan, âdeta profesör görmeden mezun veren okullarda yetişen öğrencilerden ne gibi bir adalet beklenebilir? Buralardan eğitim almaya çalışan öğrenciler neden bilgisizliğe mahkûm edilmektedir?

Stajyerlerin dışarıda sigortalı çalışmalarının önünü açan düzenleme olumlu olsa da geçici ve yetersiz bir çözümdür. Stajyer avukatlar âdeta köle işçi gibi çalıştırılmaktadır. Stajyerlik, bir eğitim faaliyeti olmasının yanı sıra bir iş sürecidir. Hukuken stajyerlerin çalışan pozisyonunda olması bağlamında kanundaki belirsizlik acilen giderilmelidir. Tıp alanı gibi pek çok alanda stajyerlerin alacakları maaşlar yasal olarak düzenlenmelidir. Avukatlık stajı ve adliye stajı yapan genç hukukçuların da bu haklara kavuşması sağlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

Bürolara yük olmasın isteniyorsa İŞKUR üzerinden ya da Adalet Bakanlığına yeni bir bütçe kalemi eklenerek bu finanse edilmelidir. Staj bitimiyle ruhsat alma arasındaki süreç kısaltılmalıdır.

Kısacası, avukatlara ve stajyerlere adalette davranılmalıdır. İddia, savunma ve karar makamlarının adaletin sacayağının eşit unsurları olduğu anlayışı bütün yargıya hâkim kılınmalıdır. Derdimiz, çoklu baroya can suyu değil, adaletle omuz vermek olmalıdır.

Unutmayın, bir ülkede adalet yoksa zulüm vardır. Tarihin iktidarını "zalimler" diye yazmaması için az bir vaktiniz kaldı. Milletimizin yüzüne utanmadan bakabilmek için iyi değerlendirmenizi tavsiye ederiz.

Bu düşüncelerle teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili halkımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, Avukatlık Yasası'yla da yargıyla da doğrudan ilintili bir konu. Yargılamalar ve özel olarak da Kobani kumpas davasına ilişkin son iki haftadır ve öncesinde başlayan hukuksuzlukları size çok kısa bir kesit hâlinde anlatmak istiyorum. Ona geçmeden önce AKP iktidarının, yargı, hukuk, yargılama sistemi, adil yargılama konularında ne kadar büyük dönüşümler ve değişimler yaptığını ve buna rağmen hâlâ bundan vazgeçemediğini de anlatmaya çalışacağım.

Evet, AKP'nin, iktidarını devam ettirmek için yaptığı en büyük yatırım nedir diye sorarsanız ben yargı derim. Evet, en büyük yatırımını yargıya yaptı. Tabii, paraları, dolarları, milyon dolarları falan geçiriyorum, maddi olarak bir yatırımı var hem içeride hem dışarıda, bavullarla dolarlar hâlâ hafızalarda bugün gibi duruyor. Peki, yargıya nasıl bir yatırım yaptı? Mahkemeler lağvetti, yeni mahkemeler kurdu, binlerce hâkimi, savcıyı görevden aldı, binlerce yeni hâkim ve savcıyı kendi PM'sinden, il başkanından, ilçe başkanından, adaylarından atadı. Bir amacı vardı, çok önemli bir şey aslında. İktidar, yargıyı kendine hizmet etmesi için dizayn ediyor. Nasıl hizmet? Şunu yapıyor, diyor ki: "Benim işlediğim suçları, benim yaptığım hırsızlıkları, benim yaptığım yolsuzlukları, rüşvetten irtikaba kadar her türlü suçu aklayacaksınız." Nitekim yargılanan bir AKP'li duyduunuz mu, duyduunuz mu hiç? Fezlekesi olup da yargı önüne çıkan ya da önceden AKP'li olanı duyduunuz mu? Yok. Bir bu yönüyle yapıyor çünkü işlediği suçların ne kadar büyük olduğunu biliyor, bu konuda kendini korumaya alıyor. Hâkim, savcıların kesinlikle bir AKP'liyi, bir milletvekilini bırakalım, bir yöneticiyi yargılaması söz konusu bile değil, söz konusu bile değil çünkü yargı kendilerinin silahı, kendilerinin arkasındaki en büyük güç. Diğer amacı ne? Kendisine muhalif olan herkesi bu yargı eliyle suçlamak, mahkûm ettirmek, siyaset dışına itmek, işte sivil toplumu susturmak, basını susturmak. Demokratik sistemi tamamen ortadan kaldırmak için yargı da güçlü bir silah olarak kullanılıyor. Peki, burada temel amaç ne? Rakiplerini yargı silahıyla susturmak. Ve hatırlayın, geçmişte yargıdan en çok şikâyet eden iktidardı çünkü o zaman kendi elinde değildi. Bunları saatlerce anlatabiliriz ama ben konuma gelmek istiyorum.

Şimdi muhalefete yönelik çokça dava var, yalan ve iftiralara üzerine kuruluyor -dün bile burada bir yalanı ispatladık- tamamen yalan: Gezi yalanı, Kobani yalanı, vekillerimiz hakkında koca koca yalanlar, emrindeki savcılara eski tarihli, yedi yıl, sekiz yıl, on yıl, on beş yıl önceki iddialarla ilgili yeni davalar açtırmak. İşte bunlardan bir tanesi de Kobani kumpas davası; altı yıl sonra bir soruşturma, yeni bir soruşturma, özel bir savcı çünkü yeni bir hikâyeye ihtiyaçları vardı. Kendi ihtiyaçları üzerinden yargı mekanizmasını işletiyorlar.

Şimdi burada, Kobani davasında ne oluyor? Baştan sona asılsız, baştan sona yalan; bir "tweet"ten binlerce klasör, sayfa çıkardılar, hepsi de yalan, iftira ve kendi dizaynları doğrultusunda kendilerinin işledikleri suçları HDP'ye yüklemeye temelli bir kurgu dava, bir senaryo davası. Ya, bir öyle bir dava ki mahkeme başkanı Atadedeler çetesinden şu anda ev hapsinde, gözaltında, günlerce gözaltında kaldı, şimdi soruşturması devam ediyor. Dava açıldı mı, bilmiyoruz. Avukatlar diyor ki: "Bu hâkimin -bu çete üyesi, en azından hakkında iddia var- yaptığı işlemleri geçersiz kabul etmeniz lazım." Reddediliyor ve şu anda mahkeme başkanı ve diğer üyeler de bu mahkeme başkanıyla çalışmış hâkimler; birini mahkeme başkanı yapmışlar. Hepiniz gelin, izleyin. O mahkemenin mahkeme heyeti olduğunu söylerseniz her türlü tartışmaya ve kabule hazırız. Özel bir yaklaşımla hâkimlik dışında her şeyi yapıyorlar. Gizli tanıklar dinleniyor, her yerden tanık toplanıyor çünkü ellerinde hiçbir şey yok, veri yok, bir suç delili yok. Bir gizli tanık ne diyor, biliyor musunuz? "Hâkim bey, kimin hakkında ifade vermemi istersiniz?" Bu, tanığın tutanaklara geçen sorusu. "Tanık 225" diye bir tanık var -kodu- hâkim ona soruyor: "Sanıklar hakkındaki bilgilerinizi söyleyebilirsiniz?" Cevap veriyor: "Neleri, neyi söylememi istiyorsunuz hâkim bey?" diye soruyor. İşte bunlar, öngöremedikleri gerçekler. Şimdi, burada, son bir aydır bir günde savunma yapılması dayatılıyor -bir günde- sanık arkadaşlara. Sanık değiller tabii ki, yargılayanlar konumundalar ama maalesef öyle bir statüyle tutuluyorlar, rehin tutuluyorlar. "Bir günde sen de savunma yapacaksın, avukatın da yapacak, ben istediğim kararı vereceğim. Bana emir böyle geldi. Seçim çalışmasını burada yürütmem gerekiyor. Ben seçim çalışması yürütüyorum" diyor. Duruşma periyotları; iki hafta üst üste duruşma yapılıyor. Avukatların Avukatlık Kanunu'ndan kaynaklı haklarını kullanmalarına izin verilmiyor; tanıklara sordukları sorular mahkeme heyeti tarafından reddediliyor. Önceden dinlenmeyen tanıkların ifadeleri okunuyor -hukukçular bunu iyi bilirler- mahkeme heyetini protesto için tutuklu arkadaşlar, rehin arkadaşlar ve avukatlar 2 defa, 3 defa duruşma salonunu terk ediyor ama mahkeme heyeti duruşmayı "yapıyormuş" gibi yapıyor, gıyaplarında bu duruşmayı sürdürüyor. Tanıklara gözlerimizin önünde baskı yapılıyor, "Hatırlamıyorum." diyen tanığa "Nasıl hatırlamazsın?" diye baskı kuruluyor. İşte, bunun adına da -kendilerince, sözde- yargılama deniyor. Gece dörtte ara karar açıklanıyor ya, hiç kimsenin olmadığı saatte mahkeme ara kararı açıklıyor ve SEGBİS salonunda, odasında mesela, Gültan Kışanak, Gülser Yıldırım ve Figen Yüksekdağ aynı odada ayağa kalktıklarında hareket bile edemiyorlar. "İki hafta boyunca on iki saat, on beş saat burada duracaksınız çünkü ben bu yargılamayı yapmak zorundayım; emir böyle." deniyor. Yani bir yargılama faaliyeti söz konusu değil.

Geçen hafta duruşma salonuna izleyici alınmadı; evet, bu da yapıldı. Mesela, Menderes Öner -bilerek açıklıyorum bunları- "Ben kimseyi tanımıyorum." diyor. Bu arada, bütün tanıkların da hepsi onların bu oyununda isteyerek ya da istemeyerek -yalan ya; yalan bir yere kadar, yalancının mumu yatsıya kadar yanıyor- gerçekleri çözülüyorlar. "Ben bunları basından ve konumlarından dolayı tanırım. Zaten benim hiçbir ilgim yok bu işle ve böyle bir ifade vermedim." diyor.

Yine "Turan Türköz" isimli bir tanık aynen şunu söylüyor, mahkeme başkanı yine bütün isimleri okuyor: "Kürt halkının seçilmişleri olduğu için Selahattin Demirtaş'ı ve Figen Yüksekdağ'ı tanıyorum. Onları tüm dünya tanıyor, keşke bire bir tanışma şansım olsaydı, kendilerinin hayranıyım." diyor yani böyle tanık beyanları var.

Başka bir tanık beyanı: Mahkeme başkanı siyasetçileri özel olarak SEGBİS'ten gösteriyor ya da duruşma salonundan ve tanık dönüp diyor ki: "Ya, ben bölgede değildim, Kobani olaylarıyla bir ilgim yok, oradakiler ne yapıyordu bilmiyorum çünkü tanımıyorum." Bunlar tutanaklardan okuduğum bilgiler. Başkan SEGBİS aracılığıyla "Ne biliyorsunuz?" diye soruyor, Malazgirt "Çoğunu duydum, basından okudum." şeklinde cevap veriyor. Çoğu zaten tanımıyor, bilmiyor. Bir polis memurunun çok ilginç beyanı var, bu polis memuru -daha önce "Şikâyetçi değilim." demiş bu polis memuru- aynen şöyle söylüyor: "Ben medyadan takip ediyorum. İnsanları sokağa kimin döktüğünü biliyorum. Bu nedenle siyasetçilerden şikâyetçiyim." İşte, Erdoğan'ın ve AKP'nin yaptığı bu, gece gündüz bir propaganda yapıyor ve polis memurları da...

(Mikrofon otomatik olarak kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...tabii ki kendini mecbur hissediyor. Bu konuyu konuşmaya devam edeceğiz ve bitirmeyeceğiz. Ne yapmak istediğinizin farkındayız, dava dosyasında delil yarattınız, delil ürettiniz. Yalancı tanıklar tıpkı sizin yalan attığınız gibi gelsin orada yalan atsın diye her türlü devlet mekanizmasını kullanıyorsunuz. Tek amacınız var, HDP'lileri siyaset dışına itmek, demokratik siyasetten menetmek. Siz bizi demokratik siyaset dışına itemeyeceksiniz, bizim siyaset yapmamızı engelleyemeyeceksiniz. Arkadaşlarımız var gücüyle, bir direnç içinde içeride kitap yazıyorlar, çok güçlü bir duruşla bu mücadeleye oradan omuz veriyorlar. Bütün arkadaşlarımızı da grubumuz adına sevgiyle ve özlemle selamlamak istiyorum; iyi ki varsınız. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 44 milletvekilinin imzasını taşıyan 328 sıra sayılı yasa önerisini görüşüyoruz. Bakıyorum sol tarafa, Cahit Özkan'ı ve arkadaşlarını göremediğim gibi...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz buradayız Başkanım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – ...44 yerine 22 saysak 22 vekil de yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çünkü hep aynı şeyi söylüyorsunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Seçmenlerin temsilcilerinin faaliyetlerinden bilgilendirme hakkı adına bunu dile getirmiş bulunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, ben de kınıyorum, gidiyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Hayır, siz burada kalın çünkü şimdi sizinle ilgili de konuşacağım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşmadan söz alırım Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu, bence kanun metni üzerinde konuşsanız yani şahıslar özelinde konuşmasanız.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Öyle yapacağım.

Avukatlık Kanunu; bütün vekilleri dinledim, dolu dolu konuşmalar yaptılar, 3 ön sorun var. Aslında, yargı adına yapılması gereken, yargı bütünlüğünü kapsamına alan adil yargılanma hakkı gerekliliği reformu. Anayasa Mahkemesi önünde bireysel başvuru hakkını tanıdıktan sonra böyle bir reformu yapmadığımız sürece bireysel başvurunun etkili olması mümkün değildir. Birinci sorun bu.

İkinci sorun ise, savunma mesleğinin yargı bütününde düşünülmesi, adil yargılanma hakkı temelinde ve biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak tam bir yıl önce Meclis Başkanlığına 12 yasa önerisi teklif ettik, bunun içerisinde Avukatlık Yasası da var, burada ama burada bir başka yasa önerisi de var, Sayın Bülent Turan'ın bu sabah "Siz yapmıyorsunuz." biçimindeki Genel Başkanımıza yönelik daha farklı sözleriydi ama... Sayın Turan, Terörle Mücadele Kanununda (Düşünce ve İfade Özgürlüğünü Güvenceleyen) Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi de bu 12 yasa önerisi arasındadır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kaç madde Hocam?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – 2 madde.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 2 madde. Vaat o değil ama.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Hayır, şimdi konuşuyorum, Sayın Başkan, süre...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dur ya, buradan laf atma ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama isim veriyor Başkanım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Ben sizden nakit istemiyorum ama vakit rica ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Şimdi, bakın, burada TMK madde 6 ve 7; terör eylemleri olur, terör fikirle olmaz. İşte, bizim düzenlememiz bunu ortaya koyuyor. Ve biz önerdik ama çoğunluk muhalefet etti, muhalefet etmeye devam ediyor. Biz hep olumlu önerilerde bulunuyoruz. Şimdi, ikinci konu bu.

Üçüncü konu da biraz sonra belirteceğim gibi madde 138'in çoğunluk partisi tarafından kullanılma tarzı, Anayasa madde 138'in. Burada üç hafta önce verdiğimiz pilot kararlara ilişkin araştırma önergesi de reddedildi, daha sonra yargısal sorunları araştırma önergeleri de reddedildi Kobani dâhil olmak üzere. Madde 138 gerekçe gösterildi, oysa madde 138 bunun için bir engel teşkil etmemektedir.

Şimdi, avukatlık mesleği, avukatın adil yargılanma hakkı gereklerinin neresinde olduğu sorusu... Avukat, adil yargılanma hakkının tümünde var. Bu nedenle avukat yalnızca savunmayla ilgili maddede değil, Anayasa madde 138 ve devamı madde 160'a kadar olan bütün maddelerde var. Avukat madde 36'dan itibaren usule ilişkin bütün maddelerde var çünkü mahkemelerde uzmanlaşma söz konusu hâkimler arasında ama avukat ilk derece mahkemesinden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine kadar bütün aşamalarda yargı sürecini izlemek durumunda. Bu nedenle, bu yasal düzenlemenin amacını biliyor olmakla birlikte avukatlık mesleği gibi bu kadar önemli bir mesleği düzenleyen 3 maddelik bir yasayla Meclisin meşgul edilmesini en azından yasama ciddiyeti açısından, savunma mesleğinin ciddiyeti açısından doğrusu çok ciddi bir tavır olarak görmüyorum.

Şimdi, çoklu baro, 7249 sayılı Yasa'yla hukuk nosyonu ve hukuk formasyonuna aykırı bir düzenlemeydi. Bu düzenleme, esasen iki yıl önce yapılan düzenlemenin, baroların parçalanmasına yönelik amacın tutmamış olması ve bunun derinleştirilmesi ve hâliyle ana barolar ile sonradan kurulan barolar arasındaki büyük orantısızlığın bu yolla giderilmesini amaçlayan bir düzenleme. Bu da zaten ayrımcı bir düzenleme, bunu dile getirdik ve getirmeye devam edeceğiz ilerideki aşamalarda.

Fakat burada çok ciddi bir sorun sayın vekiller, avukatlık mesleğine bakış açısı. Hukuk fakültelerindeki öğrenimin niteliği üzerinde durmaksızın avukatlık mesleğinin bu şekilde parçalanması, staj ile kamu görevinin bağdaşırılığı gibi, esasen ciddi bir formasyonun söz konusu olması gerekirken, bu şekilde sırf palyatif birtakım önlemlerle bir taraftan hâkim ve savcı yardımcılığı öngörülürken öbür taraftan avukat stajyerliğinin hafife alınması esasen sav-savunma-hüküm üçgenindeki savunmaya bakışın ne kadar yüzeysel olduğunu, gayriciddi olduğunu göstermektedir.

Şimdi, tabii ki bir adil yargılanma hakkı reformu yapma gereği bulunmaktadır ama biz onu beklerken geçen yıl bu vakitler bunu sunduğum zaman Sayın Cahit Özkan'ın ayakta "Biz de destekliyoruz." diye alkışlamasını sizlere hatırlamakla yetinirken esasen burada, bugünlerde, şu sıralarda tanık olduğumuz adil yargılanma hakkı ihlalleri Anayasa'mıza rağmen, ilgili yasalara rağmen yargı çevrelerinin anayasal kurallara uymamasından kaynaklanmaktadır. Burada 2 dizi dava söz konusu; biri siyasal davalar, öbürü ise çevre davaları. Siyasal davalar, bilindiği gibi... Mesela dün Danıştay önünde görülen dava, Danıştayda, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkış tipik bir siyasal davadır ve tabii, biraz sonra belirteceğim gibi, bir rejim sorunudur. Ama Gezi davası ve o karar, 615 sayfalık karar hukuk adına utanç vericidir. Hakeza İmamoğlu davası, Kaftancıoğlu davası, biraz önce Sayın Beştaş'ın dile getirdiği Kobani davası... Ama bütün bunlarla yargıçlar meşgul edilirken Çubuk davasında, o linç girişiminde herhangi bir tutuklama olmuyor, karar çıkmıyor. Çubuk davasında siz oradaki yargıçların saray gölgesinin dışında, bağımsız bir

biçimde karar verebileceğini düşünabiliyor musunuz? Ya da çevre davalarına gelmeden, 138 çerçevesinde, madde 138'in öncesi, esnası ve sonrasında yürütmenin sürekli müdahalesi dikkate alındığı zaman yargıların bağımsız bir biçimde karar vermeleri mümkün olabilir mi? Demek ki bir taraftan siyasal davalar söz konusu seçime yönelik olarak, öbür taraftan ise çevre davaları söz konusu, tıpkı dün saydığım üzere Cerattepe'den Kaz Dağları'na kadar, Tokat'tan Ordu'ya, Erzincan'a kadar Türkiye'nin maden ruhsatlarıyla yağmalanması sonucu ortaya çıkan yüzlerce ve binlerce davalar gibi. Ayrıca termik santrallere karşı, HES'lere karşı davalar ve orman kırımlarına karşı davalar ve bunlarla yurttaşlar, kamu görevlilerinin işlediği suçlara karşı yurtseverler, mahkemelere gitmek suretiyle, masraf yaparak, davalar yoluyla yurtseverlik görevlerini yerine getiriyorlar. Peki ne oluyor, ne oluyor? Çevre kirleniyor, bilgi kirliliği eşliğinde kirleniyor tıpkı Gezi'de olduğu gibi ama bunun yükünü yurttaşlar çekmektedir. Çevre suçunu Türkiye'de siyasal ve kamusal görevliler işlemektedir ve bu süreklilik taşımaktadır. Bu nedenle, yürürlükteki hukuk çerçevesinde adil yargılanma hakkının anayasal bağlamda kullanılması, yasaların uygulanması yeni anayasal düzene kadar bizim yakın takibimizde olacaktır ama tabii ki biz böyle bir ortamda, 2017 Anayasa kurgusu çerçevesinde, Anayasa'nın var olan hükümleri bağlamında adil yargılanma hakkının tesis edilmesinin mümkün olmadığını biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çünkü 2017 Anayasa değişikliğinde tarihimizde ilk kez, tarihimizde ilk kez bütün siyasal karar düzenekleri tasfiye edilmiştir. Fatih'ten bu yana hükümet, sadrazamlık ilk kez kaldırılmıştır. Hiçbir ülkenin tarihinde bu şekilde kendi anayasal ve siyasal belleğine ihanet eden bir siyasal yapı, siyasal grup, siyasal bir akım ortaya çıkmamıştır. 2017 bu bakımdan bizim tarihimizde öncesi ve sonrası olmak üzere bir milattır. Bu bakımdan demokratik hukuk devletini kurma yolunda çaba göstermek, çalışmak bütün yurtseverlerin görevidir. O nedenle, biz, demokratik hukuk devleti için parti başkanlığı yoluyla devlet başkanlığı ve yürütmeye son vermek için sistemli ve azimli bir biçimde çalışmaya devam ediyoruz. Sayın Turan, sizleri de davet ediyoruz. (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – 5'inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, sataşmadan söz istiyorum. Hocama saygımdan yerimden mi konuşayım, kürsüden mi konuşayım?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne sataştı ya?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hoca kimseye sataşmaz ya.

Sayın Başkanım, hocamız kimseye sataşmaz.

BAŞKAN – Efendim, şöyle: Sayın Kaboğlu direkt olarak Sayın Bülent Turan'ın ismini vererek sataştı, onun için iki dakika kürsüden.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tutanaklara bakın Sayın Başkan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – O, övdü onu; övdü, övdü.

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun 328 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hocamızı keyifle dinledim, teşekkür ederiz. Keşke tüm muhalif konuşmalar benzer içerikte olsa biz de istifade etmeye çalışsak. Kanunun sonuna geldik, benzer ifadeler çokça dile getirildi. Değerli arkadaşlar, çoklu baro daha demokratik bir hak için ortaya konuldu. "Tutmadı, başarılı olamadı." iddiası yersiz bir iddia, zaten 2 bin sınırı var. Teknik olarak İstanbul, Ankara'dan başka yerde ikinci baro imkânı yok ama arzu ederseniz "2 bini 200'e indirelim..."

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yakında 100'e de indirirsiniz siz ya, tutmazsa.

BÜLENT TURAN (Devamla) – ...100'e indirelim, bütün Türkiye'de olsun." diyebilirsiniz ama "Başarılı olamadı." iddiası doğru bir iddia değil. Ben, takip ediyorum baroları, bütün gayretleriyle, samimiyetleriyle büyük işler yapıyorlar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ankara nereye düşerse oraya düşürür.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Stajyer çalışmaları, sempozyumları, konferansları; büyük işler yapıyorlar. O yüzden her avukat kıymetlidir, her baro kıymetlidir. Ona bu itham, buna bu itham bize yakışmaz diye düşünüyorum.

Sayın Hocam, bir diğer iddianız: Terörle Mücadele Yasası'na ilişkin Sayın Kılıçdaroğlu'nun AB elçilerine ilişkin vaadini sanki daha önce Mecliste verilen bir önerge var, o yüzden, bizim iddiamız yanlışmış gibi ifadenizi şaşkınlıkla karşıladım. Şu yüzden: O bahsettiğiniz kanun teklifi 3 maddeden oluşuyor, ilk imza sahibi Sayın Altay. Eğer Kılıçdaroğlu'nun vaadi olan içerik o kanun teklifiye bunu basına vermesi lazımdı, "Şu tarihte Engin Altay'ın verdiği teklif var. Ben onu vadediyorum." demesi gerekirdi. O teklif devede kulak, bir şey yok orada. Vaat bambaşka. Ben iddia ediyorum: O konuşmadan mahcup oldum bir vatandaş olarak. Şu yüzden dolayı: Terörle mücadele ortak bir mesele, her partiyle tartışabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Engin Bey, izin verirseniz bir...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Devam etsin Başkanım.

BAŞKAN – Ama biliyorsunuz sataşmada iki dakika.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben niye vereyim, Başkan ben miyim?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Devam etsin Başkanım, söz hakkı olsun. Sorun değil.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım, bir dakika verirseniz. İstirham ediyorum.

BAŞKAN – Peki, bir dakika.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bütün partilerle bu konu değerlendirilir, eksik varsa bu da telafi edilir ama sizin 3 maddelik teklifiniz bu konu değil. Siz, AB elçilerine büyük vaatle bulunup buradaki eski bir teklife atıfta bulunarak o konuyu kapatamazsınız.

Değerli arkadaşlar, kim olursa olsun, terörle mücadele ortak meselemiz. Askerimiz sınır ötesinde, çok da hassas bu konuları konuşmak durumundayız. Askerimizin motivasyonunu azaltan, endişesini artıran, devletin elini kolunu bağlamayı vadeden yaklaşımlar büyük yanlış olur diye düşünüyorum. Kaldı ki o tarz önemli konuların daha önceki zamanlarda mektup

aracılığıyla şikâyetlerini duymuştuk ama açık bir ortamda AB elçilerine bu vaadin yanlış olduğu kanaatindeyim. Bu konunun tekrar CHP'nin ulusalcı, milliyetçi vekillerince değerlendirilip makul bir yere çekilmesidir kanaatimiz.

Saygılar sunuyorum Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Terörle mücadelede devletin elini kolunu bağladığımızı iddia etmek suretiyle çok aleni bir satışmada bulundu.

BAŞKAN – Evet efendim, buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, mevkidaşınız kürsüde.

3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkürler.

Keşke burada terörle ilgili konularda konuşurken Sayın Turan tebessümler yaparak konuşmasa. Zenginimiz bedel öder, askerimiz fakirdendir. Terörle mücadele vaatle, kanunla olmaz, kararlılıkla olur. (CHP sıralarından alkışlar) Siz terör örgütü elebaşına “Sayın Öcalan aldığı kellelerin hesabını veriyor.” dersiniz sonra da “Bebek katili.” dersiniz terörle mücadele edemezsiniz. Yirmi yıldır bu ülkeyi yönetiyorsunuz, yirmi yıldır bu ülkeyi yönetiyorsunuz. Sizin partinizin Genel Başkanı kendini Hazreti Ömer'e benzetti “Fırat'ın kenarında kaybolan kuzunun mesuliyeti benim.” dedi. Bu şehitlerin mesuliyeti kimin kardeşi, kimin bu şehitlerin mesuliyeti? (CHP sıralarından alkışlar) Devletin ordusu emrinde, jandarması emrinde, MİT'i emrinde. Her gün cenaze geliyor, evlere ateş düşüyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Niye bağıırıyorsun?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Terörle mücadele... Terörle mücadele...

REFİK ÖZEN (Bursa) – Hepsinin intikamını alıyoruz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Terörle mücadele lafla da olmaz, kanun teklifiyle de olmaz. Türkiye'nin terörle mücadelede AB normlarına geçmesinin taahhüdü de yanlış bir iş değildir, sizin de taahhüdünüzdür. AB'ye ben gitmedim koşa koşa, 2005'in Aralık ayında gün ortasında Kızılay'da havai fişekleri ben atmadım. Allah aşkına, bir şey rica ediyorum: Her şeyin istismarını yapıyorsunuz ama şu şehitlerin istismarını yapmayın; yazıktır, günahdır, bu millete yazıktır. “Vatan, millet, bayrak” diyerek vatan, millet, bayrak ayakta kalmaz. Öyle olsaydı Süleyman Şah Türbesi'nden şanlı bayrağımızı yere dikip de koşa koşa kaçırmazdınız. Ayıptır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ve -şurada çok eski vekiller var, siz de eskisiniz- Hükûmet terörle mücadele konusunda hangi teklifi getirmiş de Cumhuriyet Halk Partisi karşı çıkmış?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Tezkereye niye “hayır” dediniz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Tezkereye, tezkere.

REFİK ÖZEN (Bursa) – Tezkereye “hayır” demedi mi bunlar ya?

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Unutmayın, eskiler bilir, 6 maddelik bir teklif getirdiniz, 6 maddelik; insan hakları bakımından sakıncalıydı ama “Bu terörü bitirecekse buyurun, getirin.” demedik mi? Niye nankörlük yapıyorsun? Buradan sana ekmek çıkmaz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Tezkereye “hayır” dediniz ya.

REFİK ÖZEN (Bursa) – Tezkereye “hayır” demediniz mi?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Tekrar söylüyorum...

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Ne bağıırıyorsun? Yavaş yavaş konuşamıyor musun ya?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Yavaş da yavaş da konuşurum merak etme, gürültü yapmayın siz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Tezkereye “hayır” dediniz ya.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Tezkereye niye “hayır” dediniz, tezkereye?

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Tekrar söylüyorum: Biz 12 başlıkta 180 maddelik bu konuda farklı kanunlarda değişiklik yapılmak suretiyle terörün bitirilmesine yönelik sağlıklı ve ciddi bir çalışma yaptık. Siz işinize gelince “Terörle mücadele ortak konumuz iş birliği yapalım.” diyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – YPG terör örgütü mü, değil mi?

ENGİN ALTAY (Devamla) – İşinize gelmeyince “Muhalefetin aklına ihtiyacımız yok.” diyorsunuz. Böyle de bu işler yürütülmez.

Son cümle şu olsun...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Gölge etmeyin başka bir şey istemeyiz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Terörle mücadele size kalırsa Türkiye'ye “Eyvah!” olsun zaten, ne gölgesi, ne gölgesi? (CHP sıralarından alkışlar)

REFİK ÖZEN (Bursa) – Siz tezkereye “hayır” dediniz ya, tezkereye “hayır” dediniz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Kaybettiğimiz her Mehmeçik'imizden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – ...kaybettiğimiz her Mehmetçik'imizin kanından, akan her ananın gözyaşından Recep Tayyip Erdoğan suçludur. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Hadi oradan!

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, hem suçlu hem güçlü. Böyle bir şey var mı ya?

TAMER DAĞLI (Adana) – Masanın altındakilere söyle, masanın altındakilere.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, ne için söz istediniz?

Size “nankör” diyerek satışmada bulundu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yerimden...

BAŞKAN – Satışmadan kürsüden iki dakika verebilirim ama yerinizden açıklama yapmanıza gerek yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Bülent Bey, yeter ya, yeter. Hem “Tasarruf edelim.” diyorsunuz... Arkadaş, biz konuşmaları çekiyoruz sizin yaptığınıza bakın ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Haklısınız, doğru söylüyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurun.

4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Altay'a dedim ki: İlk imza sahibisiniz. Beklerdim ki bu kanunu anlatsın, AB elçilerine hangi vaatte bulunduğunu anlatsın, biz de aydınlanalım ancak klasik, bağırarak çağıran, kızan, başı sonu farklı bir konuşmaya şahitlik ettik.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Her zamanki gibi.

BÜLENT TURAN (Devamla) - Canı sağ olsun, biz Engin Bey'i böyle kabul ediyoruz, böyle seviyoruz, canı sağ olsun. Fakat değerli arkadaşlar, “Terörle mücadele lafla olmaz.” ifadesini iki dakikada 5 defa tekrar etti.

Arkadaşlar, dünyaya terörle mücadele nasıl olur bu Hükûmet gösterdi, siz de öğreneceksiniz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar) Tüm dünya terörle nasıl mücadele edilir, sosyolojik olarak, askerî olarak, ekonomik olarak, terörle nasıl topyekûn mücadele edilir göstermiş olduk.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 100 milyar doları çöpe atarak mı mücadele ettiniz? 100 milyar doları çöpe atarak mücadele ettiniz.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Hatta bunu CHP'nin “hayır” demesine rağmen, tezkereye “hayır” demesine rağmen yaptık. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sınırları koruyamıyorsunuz, terörle mücadele edeceksiniz(!)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, hiç kimsenin kanı akmasını isteriz, hiç kimse üzülmeyi isteriz. Bunun için büyük bedeller ödedik, büyük riskler aldık ancak Allah aşkına, terörle mücadelede o adımı atarken yoksunuz, bu adımı atarken yoksunuz, tezkerede yoksunuz, kanunda yoksunuz. Benim hakkım değil mi, AB elçilerine vaat ettiğini bana da söyle demek hakkım değil mi arkadaşlar? Söylediğim bu! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sizin terörle mücadele mantığınız bu ülkenin yoksulluk nedeni. Yoksulluğun nedenisiniz.

BÜLENT TURAN (Devamla) - O yüzden söylüyorum: Bu konu polemik konusu değil, bu konu bize parmak sallama konusu değil Sayın Altay. Bu konuda oturup konuşalım diyorum, AB'yi bırakın, bizle konuşun diyorum, siz diyorsunuz şehitlere “kelle” dendi, şu dendi, bu dendi. Ben, o şehitlerin kanında nasıl terlediğimizi, boğulduğumuzu bilen bir insanım. Hiç kimsenin bu konuda bedel ödemesini istemeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ancak dünyanın da bir gerçeği var, Türkiye’de yedi düvele karşı savaştan da bir iktidar var. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar, MHP sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Onlar tezkereye “hayır” dediler çünkü.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – O lider de Recep Tayyip Erdoğan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Garip gurebanın çocuklarını askere gönderip burada konuşuyorsunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Terörle mücadelede yoksunuz.” demek suretiyle terörü desteklediğimizi ima eden bir konuşma yaptı.

BAŞKAN – Yok, direkt olarak söyledi “Tezkereye ‘hayır’ oyu vererek terörü desteklediniz.” dedi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır “Terörle mücadelede yoksunuz.” ne demek?

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, tabii konuşsun ama tezkereye “hayır” dedi; bu. Destek olmadılar.

BAŞKAN – Bakın “Tezkereye ‘hayır’ oyu vererek teröre destek verdiniz.” dediniz canım.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Tezkereye “hayır” dediniz, neyi savunacaksınız ya? Hadi “evet” dedik de.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Tezkereye ne verdiniz Sayın Altay?

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tezkereye “hayır” dedik, böyle tezkerelere gene “hayır” deriz. Sizin terörle mücadele için Suriye merkezî yönetimini hedef alan bir tezkereye ihtiyacınız yok, Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’nden doğan haklar bunu veriyor zaten. Göz boyamak için yalandan Suriye Merkezî Yönetimini hedef alan bir tezkereyle meseleyi hedef dışına saptırmak anlamsız. Tezkere, terörle... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – O zaman, daha önce niye “evet” verdiniz ya? 9 sefer “evet” verdiniz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – İtiraf et, itiraf.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şurada ayıp ediyorsun...

REFİK ÖZEN (Bursa) – Irak’a da “hayır” dediniz, Suriye’ye de “hayır” dediniz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sakin ol.

Biz o tür tezkerelere her zaman “hayır” deriz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade edin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şurada, terörle mücadelede hangi kanuna “hayır” dediğimizi, gel, burada söyle. Gardiyan gibi gezeceğine gel, burada hangi kanuna “hayır” dediğimizi söyle. İsteddiğiniz kadar konuşun. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, şuna üzülmüyoruz...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, asker gönderme tezkeresine “hayır” dediniz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Milletin vicdanında mahkûm olunca gardiyan gibi görürsün.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sandığı getir de milletin vicdanında kim mahkûm oluyor, görürsün.

Şuna üzülmüyoruz: Bu Meclisin terör üzerinden siyaset devşirme kafası kötü bir kafa, gayriahlaki bir kafa. 2002’de AK PARTİ Türkiye yönetimini teslim aldığı anda Türkiye Cumhuriyeti’nde sıfır terör vardı, sıfır terör. Yirmi yılda terörü ne hâle getirdiğimizin hesabını millete verecek olan sizsiniz. Şehit tabutlarına...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bitirdik.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – İnlerine girdik, inlerine.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Başkan, niye müdahale etmiyorsunuz?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Kökünü kazıdık.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şehit tabutlarına böyle el koyup mikrofon alıp nutuk atmak şehitlere yapılabilecek

saygısızlığın en büyüğüdür, en büyüğü. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Şehitlerin kanı yerde kalmasın diye teröristlerle mücadeleye devam.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Terörle mücadele konusunda bizi dinleseydiniz Türkiye zaten bu noktada olmazdı.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Terör mü kaldı?

ENGİN ALTAY (Devamla) - Terörle mücadelede yaklaşımımız çok net, şudur: Hiçbir hak talebi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Başkan, bitiriyorum.

Hiçbir hak talebi...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Neyi ifade ettiniz, neyi izah ettiniz şimdi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Kavramımız çok net. Terörle mücadeleyle ilgili neye “hayır” dediğimizi... Tezkereyi karıştırma...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Niye?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Tezkere terörle mücadele tezkeresi değil.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Tezkereye ne dediniz, siz ona bakın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – İşine gelmedi değil mi? İşine gelmedi tabii.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ya, değil kardeşim, değil ama bizim yaklaşımımız şu...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – O tezkere ne tezkeresiydi? Terörle mücadele için asker gönderme tezkeresiydi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Geleceksin, biz şöyle bir kanun getirdik terörle mücadelede sen ‘hayır’ dedin diyeceksin; bir. Yaklaşımımızı çok net söylüyorum, hiçbir hak talebi terörizme meşruiyet, teröriste masumiyet sağlamaz ama hiçbir güvenlik kaygısı da temel hak ve özgürlüklerin gasbına gerekçe yapılamaz. Bizim tutumumuz bu kadar net, bu kadar açıktır. Avrupa Birliği normlarıyla ilgili bizden çok AB’ye sizin taahhüdünüz var, bunun da altını tekrar çizmek isterim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tekrara düştünüz, gerek yok Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hangi kanuna karşı çıktım, söyle.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hepsine.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O tezkereyi gene getir, gene “hayır” derim. Terörle mücadele değil o, terörle mücadele değil.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Tezkereye karşı çıktın, tezkereye.

REFİK ÖZEN (Bursa) – Tezkere başlı başına yeter yani. Tezkere başlı başına yeter.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen biraz sessizlik.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 44 Milletvekilinin Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4364) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 328) (Devam)

BAŞKAN – İç Tüzük 86’ya göre oyunun rengini belirtmek üzere, lehte ve aleyhte olmak üzere 2 milletvekiline söz vereceğim.

Önce, lehte olmak üzere, Sayın Yasin Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde İç Tüzük 86’ya göre söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Yargının iddia, savunma ve karar olmak üzere üç sacayağından biri olan avukatlarımız... İnsanlık, adil yargılama arayışı ve gelişen adalet sistemi arzusuyla avukatı önemseyen bir bakış açısı geliştirmiştir. Peki, ülkemizde öyle mi? Kendi söküğünü dikemeyen terziler gibi sizin döneminizde avukatlarımız da kendi haklarını savunamayan, daha doğrusu savundurulmayan, ağızları mühürlenmiş, elleri ayakları bağlanan bir konuma hapsedilmişlerdir, yargı kutuplaştırılmıştır. İtirazı olan var mı? Bugün bir kamuoyu araştırması yapın bakalım, yargıya güvenen, yargının tarafsız karar alabildiğine inanan kaç vatandaşımız kalmıştır? Bu iktidar döneminde birileri istedi diye HSYK’nin yapısı bozulmuştur. Bu iktidar döneminde bir baro başkanının Sayın Cumhurbaşkanını eleştirmesi üzerine baroları birbirine düşürecek, baroları kutuplaştıracak, ayrıştıracak bir kanun yürürlüğe sokulmuştur. Yine bu iktidar “Ne istedin de vermedik?” dediği kişi istedi diye yüksek mahkemelere atama yapmış, yine o istedi diye yargıda sürgünlere imza atmıştır ama yargıyı rahat bırakarak “Adaletin kestiği parmak acımaz.” ve avukatların savunma hakkına saygı duyarak “Söz savunmanın.” diyememiştir.

Değerli milletvekilleri, ekonomide almış başını giden enflasyon artışı gibi bazı mesleklerde de üniversitemizdeki bazı bölümlerde de genç işsizlik artışını örtbas etmek için öğrenci enflasyonu oluşturulmuştur. Bu bölümlerin başında da mezun sayısı her geçen gün artan hukuk fakülteleri ve mezun olduktan sonra işsizler ordusuna dâhil olan avukatlar gelmektedir. Dekanını bile hukukla uzaktan yakından alakası olmayan meslek gruplarından atadığınız, tabela niyetine açtığınız, hocası bile olmayan hukuk fakültelerinden mezun olan gençlerimiz bugün asgari ücretin altında çalışmayı kabul eder noktaya gelmiştir. Her sene binlerce yeni mezunun katılmasıyla arz talep dengesinin bozulduğu, azımsanmayacak bir bölümünün ekonomik kaygılar taşıdığı bir sektörün sürdürülebilir olması mümkün değildir. Eğer avukatları dert ediyorsanız çözüme bu noktadan başlamalısınız.

Bugün ülkemizde kendi avukatlarımız iş bulamazken yabancı avukatlık büroları örtülü yollarla faaliyet yasaklarını çiğnemekte, hatta bazı kamu kurumları Türk avukatlar yerine yabancı avukatlık bürolarını tercih etmektedir ve hatta iktidar kamu-özel iş birliği, yap-işlet-devret projeleri söz konusu olunca Londra mahkemelerini yetkili kılmaktadır. Ne yazık ki fazla mesai ücreti olmayan, düşük ücretle çalışmak zorunda kalan genç avukatlar da avukat enflasyonu karşısında kendilerini savunamamaktadırlar ve bunun sonucunda iktidarın yap-işlet-devret modeli gibi “yak-yağmala-yok et” mantığıyla işsizler ordusuna adım atmaktadırlar.

Sadece avukatlarda mı işsizlik oranı fazla? Bugün birçok üniversitemizden mezun olan mühendis de öğretmen de iletişim fakültesi mezunu da işsiz; kalifiye işsizler, KPSS’den 93, 95, 97 puan almalarına rağmen dayısı olmadığı için mülakatta elenen genç işsizler. Ancak, işsiz sayısı bu kadar fazlayken bir de iş sayısı birden fazla, başını kaşıyacak vakit bulamayan, üç beş maaşlı heykeli dikilecek yetenek abideleri de var, kimler bunlar? Başta kamu iktisadi teşebbüsleri dediğimiz kısa adı KİT olan kuruluşlarımızda yönetim kurullarında boy gösteren şanslı bürokratlarımız. KİT Komisyonu üyesiyim, incelemeye aldığımız her kurumda, kuruma bağlı iştiraklerde üç beş maaşlı bürokratların yanı sıra, KİT’lerin yönetim kurullarının müdavimleri eski bakanlar, eski milletvekilleri, eski belediye başkanları, kaybedilen belediyelerin daire başkanları, bakan yardımcılar, milletvekili adayları, CV’inde siyasi parti faaliyetinde bulunduklarını beyan edenler, resmîyette kamu yararı adına dernek ve vakıflarda görev aldığını söyleyen, gerçekte ise iktidara yakınlığının göstergesi bu vakıfları yönetim kurulu üyeliğine geçiş için basamak olarak kullanan AK

PARTİ'si yandaşları. Geçen gün Komisyonunda bir kamu bankasının raporunu görüştük. Bankanın bağlı ortaklıkları fazla olunca yönetim kurulunda görev alan şanslı üye sayısı da bayağı ona göre çoğalmış. Bir baktık ki yönetim kurulu üyelikleri Meclise kadar uzanmış, Meclis Genel Sekreterinden AK PARTİ'sinin Grup Amirine, bakan yardımcılarının özel kalem müdürlerinden Mecliste görev yapmış birçok danışmana kurumla alakası, geçmişi, ehliyeti ve liyakati olmamasına rağmen yönetim kurulu üyelikleri bahşedilmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

YAŞIN ÖZTÜRK (Devamla) – Kamu görevlerine, yönetim kuruluna yapılan çok görevli atamalarla iktidarın ulu reisinin ailesinin tercih ettiği bakan, genel müdür, yönetim kurulu üyesi atamaları usule ve kamuoyunun vicdanına uygun düşmemektedir. Bu ülkede hiç kimsenin, kimsenin işinde, parasında gözü yok ama işsizlik bu denli artmış durumdayken, vatandaş yoksullukla savaşıırken kamu kurumlarının özellikle de KİT'lerin AK PARTİ'sinin arpalığı hâlini almasına artık kimsenin tahammülü de yok. İşin acı tarafı, kurumlardan yüksek maaş almalarına rağmen, KİT'lere atanan bu yönetim kurulu üyeleri çeşitli bahaneler sunarak toplantıya dahi katılmaya gerek duymamaktadırlar. Ne diyelim? Yiğit efendiler, yiğit, nasıl olsa az kaldı; gün olur, bu millet burnunuzdan fitil fitil getirir. Az kaldı. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, oyunun rengini belirtmek üzere, aleyhte olmak üzere Sayın Mahmut Tanal.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Öncelikle, Avukatlık Kanunu'yla ilgili teklife biz “ret” oyu vereceğiz ama gerekçelerini de sayacağım. İlk önce, kira kanunuyla ilgili bir giriş yapmak isterim.

Değerli arkadaşlar, 2012’de -adına “kira reformu” dediğiniz- Borçlar Kanunu 344’üncü maddede, kira bedeline ilişkin, ÜFE, TÜFE ortalamasının üzerinde artış yapılamaz dediniz, hâlen yapılıyor, engel olunamadı. İki, 2018 yılında çıkan Cumhurbaşkanının 85 sayılı yabancı parayla sözleşme yapamaz Kararname’sine rağmen, iktidar, gayet rahat gerek şehir hastaneleri, gerek köprüler, gerek havaalanlarının hepsinde dolar üzerinden kira sözleşmesi yapıyor, vatandaş buna mecbur bırakılıyor; buna engel olunamadı. Üçüncüsü, 2019 yılında 7161 sayılı Kanun’da “Kiraya ÜFE ortalamasına göre artış yapılamaz.” dendi, maalesef, buna engel olunamadı. Dördüncü reform dediğiniz... Bugün için “2022 yılında kira bedeli bir yıl süreyle yüzde 25’ten fazla artırılamaz.” dediniz.

Değerli arkadaşlar, bunların yapılmasının amacı ne? Enflasyonla mücadele etmek. Biz, gerçekten enflasyonla mücadele etmeye samimiyssek, eğer bu konuda dürüstçe davranıyorsak arkadaşlar, gelin, şu zamları bir düşürelim, bu zamları yapmayalım, elektrik fiyatının, doğal gaz fiyatının artışını yapmayalım, onun fiyat artışını yapmayalım, akaryakıt fiyat artışlarını donduralım, yapmayalım. Yani aslında, burada, bir yıllık kira parasında yüzde 25 artış yapılmasının nedeni... 2023 yılında seçim olduğu için, üç beş oy devşirmek için bunu yapıyorsunuz. Siz burada kiracıyı düşünmüyorsunuz, AK PARTİ’yi kollamak için, iktidara gelmek için, iktidar kürsüsünü kollamak için, onu sahiplenmek için bu kanunu getiriyorsunuz. Kanun bir yıllık yapılmaz ki, eğer bir yıllık diyorsanız da... Kanunlar sürekli yapılır, on yıllığına yapılır, devamlı yapılır. Sizin burada tek bir amacınız var; kiracıyı korumak değil, iktidarı korumak uğruna, üç beş oy devşirmek uğruna böyle geçici olarak bir kanun getirdiniz. Bilemiyorum, bu konuda antant kalmanız lazım. Gerçekten enflasyonla mücadele ediyorsak, samimi ve dürüst davranıyorsak bunu geçici madde olarak getirmezdiniz.

Kirayla ilgili düzenlemeler ne zaman yapılır? Burada çok iyi hukukçu arkadaşlarımız var; ekonomik buhranın olduğu 1929 yılında müdahale edilmişti, 24 Ocak Kararlarında müdahale edilmişti ve siz, iktidarınızda 4 sefer müdahale ettiğiniz hâlde bunu başaramıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, eğer bunu başarmak istiyorsak bunun reçetesi... Yani iktidarınızda ekonomik istikrar kalmadığı gibi hukuki istikrar da kalmadı, hukuki güven de kalmadı; bu ekonomik istikrarın, hukuki istikrarın sağlanmasının yegâne reçetesi ülkede hukuk güvenliğini egemen kılmaktır. Kirayla ilgili düzenlemeyi burada bırakıyorum, gelelim avukatların sorunlarına.

Değerli arkadaşlar, bir, avukatlar adliyeye girişte, savcıyla, hâkimle aynı konuma sahip olduğu hâlde hâkim ve savcılar x-ray cihazından geçmiyor, avukatlar x-ray cihazından geçiyor. İki, hâkim ve savcının kullandığı asansör faklı, avukatın kullandığı asansör faklı, bu zenci muameleye son verelim. Üç, hâkim ve savcılar kullandığı otopark ücretsiz, avukatların kullandığı otopark ücretli, bu zenciliğe son verelim. Dört, değerli arkadaşlar, hâkim ve savcılar can güvenliği nedeniyle aldıkları ruhsatlı silahlar ücretsiz olduğu hâlde, harç ücretini ödemediği hâlde avukatlar harç ücretini ödüyor. Beş, stajyer hâkim ve savcı arkadaşlarımıza stajyerlik döneminde maaş verildiği hâlde, sigortasını devlet yaptığı hâlde stajyer avukat arkadaşlarımıza bu yapılmıyor, en azından asgari ücret üzerinden sigortası devlet tarafından karşılanmalı.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yavaş biraz, sesini...

MAHMUT TANAL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, sesimden rahatsız olduysanız... Duymadığınız için mecburen ben yüksek sesle konuşuyorum, belki duyarsınız diye, bana söz verirsiniz diye ben söylüyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Eğer bundan rahatsız olduysanız sizden özür dilerim ama ne olur, bu dediklerimiz doğru şeyler, bunlara da biraz kulak vermenizi istirham ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Değerli Başkanım, yani burada avukatlar hakikaten haksızlığa karşı adaleti savunuyorlar. Eğer bir ülkenin siyasi yapısını, siyasi rejimini öğrenmek istiyorsanız onun turnusol kâğıdı siyasal iktidarın avukatlara vermiş olduğu değer ve önemle ölçülür. Ama görüyoruz, mesela Can Atalay, ya, arkadaşlar, Can Atalay’la terör suçu yan yana gelmez, Can Atalay’la suç yan yana gelmez, Can Atalay adalet dışında, demokrasi dışında, sağlıklı bir çevrede yaşama dışında bir şey isteyen bir arkadaşımız değil.

Değerli arkadaşlar, sizden istirham ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Hukukçular siyasi savunma yaptıkları için terör saymayın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bu adalet hepimize lazım yani ileride sizlerin de bir sıkıntıya düştüğünüz zaman yine bir hukukçuya ihtiyacınız var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bülent Bey avukatlığınızı yapmaz ama ben yine avukatlığınızı yapmaya devam edeceğim çünkü Cumhuriyet Halk Partisi varsa herkes için var diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

Sayın Oluç, buyurun yerinizden.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, acı bir haber aldık. Siyasetçi, araştırmacı ve yazar, bakanlık yapmış, milletvekilliği yapmış Tarhan Erdem maalesef vefat etti. İnsan hakları mücadelesi, demokrasi ve adalet mücadelesi konusunda hep ön saflarda yer almış bir kişiydi. Gerçekten çok üzüldük, Kürt halkının dostuydu. Kendisine rahmet, ailesine ve dostlarına başsağlığı ve sabır diliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Altay...

35.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de yeni kanuna geçilince bu konuda söz talep edecektim. Eski Genel Sekreterimiz ve Sanayi ve Teknoloji eski Bakanlarımızdan Sayın Tarhan Erdem'in vefatını biraz önce üzüntüyle öğrendik. Merhuma Allah'tan rahmet diliyorum. Ailesinin, Cumhuriyet Halk Partisi ailesinin ve ulusumuzun başı sağ olsun.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Turan...

36.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, biz de Tarhan Erdem'e Allah'tan rahmet diliyoruz. Ailesine, sevenlerine, CHP camiasına başsağlığı diliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Usta...

37.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de İYİ Parti Grubu olarak Tarhan Erdem'e Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyoruz. Ailesine, sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

38.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Biz de Sayın Tarhan Erdem'e Allah'tan rahmet, ailesine ve sevenlerine, Cumhuriyet Halk Partisi camiasına da başsağlığı diliyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 44 Milletvekilinin Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4364) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 328) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

2'nci sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve 64 Milletvekilinin Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Çevre Komisyonu ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve 64 Milletvekilinin Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4469) ile Çevre Komisyonu ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 336) ^(x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 336 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerine ilk söz gruplar adına İYİ Parti Grubu adına Sayın Hayrettin Nuhoğlu'nun.

Sayın Nuhoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geneli üzerine İYİ Parti adına söz aldım. Selamlarımı sunarım.

Yürütme ve yürürlükle beraber 31 maddeden oluşan bu torba kanun teklifiyle 14 temel kanunda değişiklik yapılmak istenmektedir. Maddeleri ayrı ayrı değerlendirdiğimizde, bazılarının ihtiyaçtan kaynaklandığını ve yerinde olduğunu gördüğümüzden dolayı Komisyonunda verdiğimiz önergelerle eksikliklerin tamamlanmasına katkıda bulunmaya çalıştık.

Teklifin detaylarına girmeden önce dikkat çekmek istediğim bazı hususlar vardır. Birincisi, alt birimlerin karar verebileceği kadar basit konularda bile karar verme yetkisinin ısrarla Cumhurbaşkanına verilmek istenmesidir. Biz önergelerimizle genel müdürlüklerin ihtisas sahasında olan konularda karar vermelerini, eksik görülen hususların değiştirilmesi yetkisinin de ilgili bakanlığa bırakılmasını istedik ama Komisyondaki iktidar milletvekilleri tarafından reddedildi, bütün yetkilerin Cumhurbaşkanına verilmesi sağlanmış oldu. Biz, partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin zaten tıkandığını, Cumhurbaşkanına daha fazla yük verilmemesi gerektiğini samimiyetle dile getirirken iktidar grubu ısrarla tersini yaptı. Bu konudaki ısrarın sebepleri hakkındaki sorularımıza ise cevap verilememiştir. Ya Cumhurbaşkanı kendisi bu yetkileri istediğine dair talimat vermektedir ya da iktidar grubuna mensup birileri kasıtlı olarak sistemi iyice tıkatmak ve Cumhurbaşkanını daha da zora sokmak için çaba sarf etmektedir.

Arz edeceğim ikinci husus, torba kanun tekliflerinde, son mahallî seçimlerde iktidarın yirmi beş yıl sonra kaybettiği İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediyelerine intikam hırsıyla her türlü engellemeyi yapmak için maddeler arasına bazı ifadeleri gizlemek istemesidir. Bu belediyelerde geçmiş döneme ait büyük yolsuzlukların olduğunun ortaya çıkmaya başlamasıyla birlikte, hem deşifre olmanın tepkisi hem de oradan sağlanan kaynakların kesilmiş olması böyle bir davranışa sebep olduğu kanaati oluşturmaktadır. Devlet yönetiminde böyle bir anlayışın yeri olamaz. Bırakın engellemeyi, hiçbir ayırım gözetilmeden, partisine bakılmadan mahallî idarelere eşit muamele edilmelidir.

^(x) 336 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Üçüncü hususa gelince; Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının, uzun süreden beri ülkeyi kendi mülkleri, devlet kurumlarını kendi çiftlikleri gibi görmeleri sebebiyle her kanun teklifinin tek adamın istek ve arzuları doğrultusunda hazırlanması anlayışıdır. Bu anlayışa göre, kamu yararı hiç gözetilmeden, sadece yandaşların menfaatlerine uygun düzenlemeler yapılmaktadır.

Dikkat çekmek istediğim son husus da hazırlanan kanun tekliflerinin Anayasa'ya uygunluğuna veya diğer kanunlarla çelişip çelişmediğine bakılmamasıdır; daha doğrusu, hiç aldırış edilmemesi, önemsenmemesidir.

Değerli milletvekilleri, konuları itibarıyla bu torba kanunun Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna gelmeden önce, tali komisyonlar olarak Çevre, Adalet, Plan ve Bütçe ile Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonlarında görüşülmesi gerekirken sadece Çevre Komisyonunda görüşülmüş olması Türkiye Büyük Millet Meclisinin kanun yapma usul ve esaslarını zorlamaktan başka bir şey değildir. Diğer taraftan, kanun teklifinin Meclise getirilmesinden itibaren asgari sürelerle uyularak komisyonlardan geçirilmek istenmesindeki acelecilik makul bir davranış olarak görülemez. Zaten hazırlık sürecinde teklif maddelerinin bir ihtiyaçtan doğup doğmadığı tam olarak araştırılmamıştır. Konunun muhataplarıyla veya paydaşlarıyla yeterli görüşmelerin yapılmadığı da bilinmektedir. Onun için beklentiler tam olarak karşılanamamıştır. Böyle olunca da kısa süre sonra yeni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulması kaçınılmazdır.

1'inci maddede, Devlet Su İşlerinin ihtisas ve görev alanındaki suların kullanma, maksat ve oranlarının tespit yetkisi Cumhurbaşkanına verilmek istenmektedir. Oysa bu yetki, konuyu en iyi bilen Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünde olmalıdır, şayet eksiklik görülürse ilgili Bakanlığa yetki verilmelidir. Cumhurbaşkanına yetki verilmesinin iyi niyetli ve makul bir izahı yoktur. Düzenlenmesi yönünde verdiğimiz önergeler iktidar milletvekilleri tarafından reddedilmiştir.

2'nci madde bir ihtiyaçtan doğmuştur, on binlerce kooperatif mağduru ilgilendirmesi açısından önemlidir. Ne var ki mağduriyet sadece bir ilimizde değil, ülkemizin birçok yerinde yaşanmaktadır. Komisyonunda verdiğimiz değişiklik önergesi doğrultusunda kooperatiflerden kaynaklanan sorunların çözümünün genele yayılmasındaki amacımızın anlaşılması için konuya açıklık getirdik, karşı çıkan olmadı ama önergemiz gene de reddedildi. Genel Kurulda kapsamının genişletilebileceğine dair verilen sözlerin yerine getirilmesini bekliyoruz.

Yerinde bir düzenleme olarak makul gördüğümüz 3'üncü maddede Kurtuluş Savaşı'mızın en çetin geçtiği yerlerden birisi olan Afyonkarahisar'daki mağduriyetin giderilmesi için süre verilerek yeni bir hak tanınması uygun bir düzenlemedir.

4'üncü maddede çevreyle ilgili kavramlar tanımlanmaktadır. "Çevre yönetim birimi/Çevre görevlisi" tanımlaması "Çevre yönetimi hizmeti" şeklinde değiştirilmek istenmektedir. Yönetim içerisinde görev alacak kişilerin belirlenmesiyle ilgili olarak Çevre Bakanlığına yönetmelik çıkarma yetkisi verilmektedir. Öyle anlaşıyor ki çevreyle ilgisi olmayan yandaşlara imkân sağlanacaktır. Kamu yatırımlarının titizlikle korunması gerekirken çevre gibi çok önemli bir alanda bu yapılmak isteneni doğru bulmuyoruz. Bu madde için verdiğimiz önerge Komisyonunda iktidar milletvekilleri tarafından reddedildi. Ayrıca, bu maddenin yansıması olan 7'nci maddedeki değişiklik "yönetimi hizmeti" ibaresi kullanılarak kamu hizmeti sulandırılmaktadır. Oysa bu alanda liyakate önem verilmeli, çevre mühendisleri istihdamının mecburiyeti yanında, kimya mühendisleri, kimyagerler ve biyologlara da görev verilmelidir.

Değerli milletvekilleri, teklifin en çok tartışılan maddelerinden biri 8'inci maddedir. Başta müsilaj olmak üzere, kirlilikle mücadele kapsamında düzenlendiği izlenimi verilmek istense de açıkça İstanbul Büyükşehir Belediyesinden intikam alma duygusu taşıdığını anlamak zor değildir. Madde metnine Bursa ve Kocaeli'nin göstermelik yazıldığı bellidir. Bizce ciddiyetten uzak bir tavırla İBB'ye müdahale edilmektedir. İleri biyolojik arıtma sistemlerinin kurulması elzemdir, buna kimsenin itirazı yoktur. Daha geçen ay çalışmaları bitirilerek sonuçları Genel Kurula sunulan Müsilaj Komisyonu raporundaki önerilerin başında, ileri biyolojik arıtma sistemlerinin kurulması gelmektedir. Marmara Denizi'ni ölme noktasına getiren aşırı kirlilik tabii ki önemlidir, bu önlenmelidir. Bunun sağlanması için de başka bir yöntem bugün için bilinmemektedir. Ne var ki bu tesislerin kurulabilmesi için gerekli olan sadece projelendirme ve karar verme iradesi değildir. Ondan önce tesis kurulabilecek arazi ve finans kaynağının temin edilmesi gereklidir. Bu ikisi yoksa Çevre Bakanlığı yetki alsa ne yapacaktır? Kaldı ki yirmi beş yıl kesintisiz İBB Başkanlığını yürüten AKP'nin denizi temizleme ve temiz tutma konusunda büyük bir başarısından söz edilemez. Başarılı olunsaydı bugün bunları konuşuyor olmazdık.

Madde kapsamında Cumhurbaşkanlığı da ihmal edilmemiş başta su havzaları için tek yetkilinin Cumhurbaşkanlığı olduğu belirlenmiştir. İktidar milletvekillerinin niçin Cumhurbaşkanlığına yetki verildiğinin gerekçelerini akıllarına bile getirmedikleri, sormadıkları veya sormadıkları anlaşılmaktadır. Bu maddenin metinden çıkarılması için Komisyonunda verdiğimiz önerge iktidar grubu tarafından reddedilmiştir.

12'nci madde ise bütün kıyılarımızın, çevre kirliliğini önleyici iş ve eylemler maskesiyle gizlenerek, kamu-özel iş birliği sürecinin başlatılarak peşkeş çekilmesine yol açacaktır. "Yap-işlet, yap-işlet-devret, yap-kirala -devret" gibi isimlerle gerçekleştirilen kamu-özel iş birliği uygulamaları için kamuoyu yanlış bilgilendirilmekte, yaratılan algıyla aldatılmakta ve hiç para harcamadan gerçekleştirilen projeler olarak takdim edilmektedir. Oysa bu projeler için verilen garantiler, ödenen yüksek faizler ve kur farkları devlet açısından yükümlülükler getirmekte ve en önemlisi, hepsinin karşılığı Türk milletinin cebinden çıkmaktadır. Şaibeli gördüğümüz bu madde için verdiğimiz önerge, gene, Komisyonunda reddedilmiştir.

Tekliften çıkarılması gereken bir başka madde de 13'üncü maddedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yetkisinde olan depozito toplama ve iade işlemlerinin Türkiye Çevre Ajansına devredilmesi ve bu suretle asıl yapılmak istenen özel yandaş şirketlere imkân sağlanmasıdır. Türkiye Çevre Ajansının, amaçları dışında yandaşlara hizmet verecek paravan bir kuruluş hâline getirilmesini uygun görmemiz mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifleri, bir ihtiyacı karşılamak için hazırlanıyorsa o doğrultuda ihtiyaç duyulan alanlardaki muhatapların ve paydaşların görüşlerinin tespit edilmesi büyük önem arz eder. Başka kesimlerin zarar görmemesi ve yeni bir boşluk oluşturmaması da önemlidir. Bu açıdan bakıldığında, denetim bürolarıyla ilgili 15'inci madde tam araştırılmadığı için hangi ihtiyaçtan kaynaklandığı bilinmemektedir. Ülkemizde inşaat mühendislerinin sayıca yeterinden fazla olduğu, ne var ki iyi yetiştirilmediği bir gerçektir. Özellikle yeni mezun inşaat mühendislerinin asgari ücretle bile iş bulamadıkları bir ortamda denetim bürolarında görev alıp şantiyelerde çalışmaları iyi bir düşünce olarak görülmektedir. Ancak iyi yetiştirilmeyen genç mühendislerin donanım ve becerilerinin denetim yapacak düzeyde olmadıkları göz önüne alınmalıdır. Denetim yapacak düzeye gelebilmeleri tecrübeli büyüklerinin yanında yetiştirmeleriyle mümkün olabilir. Bu sebeple, 65 yaşındaki inşaat mühendislerine şantiyeleri kapatmak makul görülemez. Başta İstanbul ve İzmir olmak üzere birçok ilimizdeki denetim bürosu yetkilileri meydana gelecek yetkin mühendis boşluğuna dikkat çekmiştir, büroların büyük çoğunluğunun denetim yapamaz duruma geleceğini beyan etmişlerdir. Çok kısıtlı zamana rağmen yaptığımız araştırma ve tespitlere göre, 65 yaş sınırından vazgeçilmesi gerektiğini, mühendislikte geçen beş yıllık alt sınırın da üç yıla indirilmesi gerektiğini belirttik ve değişiklik önergesi verdik. Komisyonunda alt sınırın üç yıla indirilmesi reddedilirken 65 yaş sınırının 75'e çıkarılması bütün partiler tarafından kabul edilmiş oldu.

20'nci madde, tarıma verilen desteklerden dolayı yaşanan bir mağduriyetin çözümüne yöneliktir. Tarımda olumsuz neler oluyorsa Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldikten sonra oldu değerli milletvekilleri. Tarım ürünleri konusunda üretimden

vazgeçilerek ithalata yönelmek Adalet ve Kalkınma Partili tarım bakanlarına ve ithalatçı yandaşlara büyük paralar kazandırdı ama bugün Türk milleti açlık tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Tarım, İYİ Parti Genel Başkanı Sayın Meral Akşener'in kurulduğumuzdan bu yana meydanlarda olsun, Meclis grubunda olsun her fırsatta en çok dile getirdiği konudur; ne yazık ki iktidar duymadı, duymak istemedi. Tarımla uğraşanlar hor görüldü, analarıyla beraber tarlalarından kovuldu. Tarlasını ekmeyenlere para verildi. Fabrikalar kapatıldı. Kanunlardaki hükme rağmen gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1'i pandemi döneminde bile üreticilerden esirgendi, verilmedi. Hukuki süreç için Avukatlık Kanunu'na ters düşülmemesi gerektiğini belirttiğimiz bu maddeye karşı olmamakla birlikte, geline nokta tarım alanındaki sorunların krize dönüştüğünü ve krizden çıkmak için İYİ Partinin üretimden ve üreticiden yana mükemmel hazırlıkları olduğunun da bilinmesini istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü bünyesindeki döner sermaye harcamalarına ve tarife cetvelindeki oranlara karar vermesi için Cumhurbaşkanının yetkili kılınmasına yönelik 23'üncü maddeyi de uygun görmemekteyiz. Tekrarlamakta fayda görüyorum. Böyle yetkiler Cumhurbaşkanının kendisine de makamına da zarar vermekte ve sistemi tamamen tıkamaktadır.

Çözüme yönelik maddelerden biri olan 25'inci maddede ise çok uzun süredir mağduriyet yaşamakta olan Şile'nin Darlık ve Esenceli köylerindeki vatandaşlarımızın mülkiyet sorunları çözüme kavuşturulmak istenmektedir. Ancak oradaki vatandaşlarımızın orman köylüsü olduğu dikkate alınmamaktadır. Büyükşehir Belediye Yasası değiştirilerek mahalle olmakla ekonomik açıdan orman köylüsü özelliği değişmemiştir ve köylülerin ödeme gücü çok sınırlıdır. Mülkiyet sorununun çözüme kavuşturulmasının sevincini yaşayabilmeleri için ödemede kolaylık sağlamaya yönelik verdiğimiz beş yıl ödemesiz, en az yirmi yıllık süreyi kapsayan önergemiz iktidar grubu tarafından reddedilmiştir. Borçlanmayla ilgili usul ve esasların belirlenmesiye gene burada da Cumhurbaşkanına bırakılmıştır.

Darlık ve Esenceli başta olmak üzere Şile'nin bütün köyleri hatta İstanbul'un diğer köyleri çok çalışkan vatandaşlarımızın yaşadığı yerlerdir. Kıt imkânlarla rağmen hâlen hayvancılık ve ziraatla uğraşmalarını takdirle takip ediyoruz. İYİ Parti iktidarında şimdiden tespit ettiğimiz bütün sorunlarını çözeceğimizi ve üretimi artırmaları için her türlü desteği vereceğimizi de buradan bildirmek istiyorum.

Teklifin en sorunlu maddelerinden biri de 29'uncu maddedir. Toplumun bütün kesimlerinden ve meslek kuruluşlarından bize gelen yoğun talepler iktidar grubuna da tepki olarak gitmiş olmalıdır ki geri adım atılmak istenmiş ama gerekli izin alınamadığı için madde teklif metninden çıkarılamadı, kısmen düzeltmeye gidilmiş oldu. Bütün kıyılarımızın Çevre Ajansı vasıtasıyla yerli ve yabancı şirketlere peşkeş çekilmesini sağlamaya yönelik böyle bir düzenlemenin teklif metnine kimler tarafından nasıl sokulabildiğini iktidar grubuna mensup milletvekillerinin niçin sorgulamadıklarını ve engellemeye kalkışmadıklarını doğrusu çok yadırgadığımı da buradan söylemek istiyorum. Gerçi duyacak iktidar partisi milletvekili yoktur ama Komisyonunda olan arkadaşlar duyuyor.

Teklif metninden çıkarılmayan Çevre Ajansının, yeni şirket kurmak suretiyle bazı niyetlerinin gerçekleşmesi tam olarak engellenememiştir. Burada, yeni kurulacak şirketlerin yönetim kurullarına 3'üncü, 5'inci maaşlar için yandaş atama düşüncesinin var olduğunun da unutulmaması lazımdır. Önergemiz Komisyonunda reddedilmiştir. Teklif maddesi son hâliyle kanunlaşsa bile kabul edemeyeceğimiz bir madde olacaktır ve sonuçlarını yakından takip edeceğimizin bilinmesini isterim.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin geneline baktığımız zaman olumlu gördüğümüz birkaç madde olsa da bir torba kanun teklifi olması, Adalet, Plan ve Bütçe; Tarım, Orman ve Köy İşleri gibi ilgili tali komisyonlarda görüşülmemesi, bazı yönlerden Anayasa'ya aykırılığının tartışılıyor olması, diğer bazı kanunlarla çelişmesi, şaibeli birçok yönünün bulunması, zaten tıkanmış olan ve sonuna yaklaşıldığını tahmin ettiğimiz partili Cumhurbaşkanlığı sistemini Cumhurbaşkanına verilen yeni yetkilerle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Bitirmek üzereyim.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

...daha da tıkayacağı belli olduğu için, doğaya ve çevreye olumsuz etkileri olacağını da gördüğümüzden dolayı, katkı yapmak amacıyla eksiklik gördüğümüz maddelerde verdiğimiz önergeler doğrultusunda düzeltmeler yapılmasını beklediğimizi beyan eder, saygıları sunarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bankoğlu... (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Tarhan Erdem'in vefatına ilişkin açıklaması

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

1933 yılında Bartın'ın Kurucası ilçesinde doğan, geçmiş dönem Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterimiz, 16'ncı Dönem milletvekilimiz, Sanayi ve Teknoloji Bakanımız, KONDA Araştırmanın kurucusu, değerli büyüğüm ve hemşehrim Tarhan Erdem'i kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz. Ailesinin, tüm sevenlerinin ve Bartın'ımızın başı sağ olsun; mekânı cennet olsun.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve 64 Milletvekilinin Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4469) ile Çevre Komisyonu ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 336) (Devam)

BAŞKAN – Evet, şimdi gruplar adına, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Hasan Kalyoncu, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Yusuf İmamoğlu ağabeyimizin şehadetinin yıl dönümü; ruhu şad, mekânı cennet olsun. İstanbul Üniversitesinde öğrenimine devam ederken, 8 Haziran 1970'te, hocalarının odasından çıkarken komünist teröristler tarafından kurşunlanmış ve yaklaşık yirmi beş dakika ölümlü beklenmiş, bu süreçte yanına kimse yaklaştırılmamış ve ambulans üniversite kampüsüne sokulmamış ve polis bir buçuk saat sonra olay yerine gelmiştir. Terörün kahpeliğine, şerefsizliğin geldiği uç noktaya bakınız. Terör örgütlerinin tümünü lanetliyorum.

Sayın milletvekilleri, gezegenin istikrarının bozulmasına etki eden faktörler arasında biyoçeşitlilik ve su döngüsündeki değişimler ve bozulmalar da yer almaktadır. Bu bozulan sistem, tarımda ve besin zincirinde yer alan azot-fosfor döngülerinin değişimi sonucunda beslenme ve kirlenme sorunları oluşturmaktadır.

Tarım toprakları oluşturmak için doğal sistemler tahrip ediliyor, sanayideki gelişmelerle hem karasal hem sucul

ekosistemler kirletiliyor, tüm sistemi riske atacak şekilde ormanlık alanlarımız da yok edilmeye devam ediliyor.

Tüm ağaçlar gezegenin dengesini ve istikrarını korumada büyük önem arz etmektedir. Öyle ki dünyadaki ormanlık alanların yalnızca yüzde 25'inin bile kaybolması felakete ulaşacak eşik noktalarını geçme riskini artırır. Bugünkü durumda neredeyse yüzde 40'ı yok olmuş durumdadır, artık dünya tehlikeli bölgeye girmiş, sınır eşik değerlerini geçmiş durumdadır. Ormansızlaşmanın en büyük ikinci sonucu ise biyoçeşitlilikte yaşanan ve yaşanacak kayıplardır. Aynı durum, sucül ekosistemlerde atık sularla etkilenmekte ve sucül ekosistemlerin dengeleri bozulmaktadır. Bugün, doğa, insanlık tarihinde eş benzeri görülmemiş şekilde tahrip edilmektedir. Dünyada birçok bitki ve hayvan türü yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Eğer bu negatif durum devam ederse 6'ncı kitlesel yok oluşa doğru gidilebilir. Yaklaşık elli yılda insanlık, vahşi yaban nüfusunun yüzde 68'ini yok etmiş durumdadır. Bu durum bize bir biyoçeşitlilik krizinin de tam ortasında olduğumuzu göstermektedir. Biyoçeşitliliğin kaybolması insan yaşamını tehdit etmektedir. Biyoçeşitlilik kaybı besin kaybını beraberinde getirmektedir. İnsanların beslenebilmesi için iyi işleyen bir doğaya ihtiyaç vardır. Biyoçeşitliliğin korunması yalnızca ahlaki sorumluluktan dolayı değil aynı zamanda insanlığın yaşaması için gereklidir. Gıda üretimi, temiz hava, temiz su, karbon emilimi ve besin dönüşümünün işe yaraması için gerekli en önemli parça, sağlıklı biyoçeşitlilik ve sağlıklı bir doğadır.

Tarım geliştikçe doğal alanlar yok edilmiş ve edilmeye devam edilmektedir. İnsan yapısı kirleticiler, nükleer atıklar, kalıcı organik kirleticiler, ağır metaller, mikro plastikler dâhil olmak üzere, insanlar binlerce yeni materyal oluşturmuştur. Bunların her birinin çevreye felaket niteliğinde etkileri olabilir. Bunun uzun vadeli ve kümülatif etkileri bilinmemektedir fakat kontrol altına alınmaz ise gezegen çapında bozulmaya sebep olacak etkilere neden olabilir.

İnsanların hayatta kalabilmesi için kişi başına 3 bin litre yani 3 ton suya ihtiyaç duyulmaktadır; temizlik ve içme suyu için yaklaşık 50 litre, varlıklı ülkelerde ev ihtiyaçları için 100 litre, endüstriyel gereksinimler için 150 litredir, geri kalan kısmı da gıda için yani 2.500 litre suya gereksinim duyulmaktadır. Bu nedenle, su hayatın devamı için ertelenemez ve yerine başka bir madde konulamayan ana unsurlardandır. Tarım için suya olan ihtiyaçtan tutun da sanayide kullanımına kadar birçok hayati alanda çok büyük bir öneme sahiptir. Nehirlerden çekilen sular nehirlerin neden kurumayla yüzleştiklerini ortaya koymaktadır. Ayrıca, küresel sıcaklıklardaki artış, suyun buharlaşma hızını artırmakta ve kayıplara da sebebiyet vermektedir. Su sorunları yaşamamak için su kaynaklarının kirlenmesine engel olmamız, arıtılmış suları üretim ve sulama sistemlerinde kullanmamız ve yağmur suyu hasadı yaparak kaynaklarımızın aşırı kullanımına engel olmamız gerekmektedir. Eğer bu önlemler alınmaz ise geri dönüşü olmayan tehlikeli bölgeye doğru yani mutlak su kıtlığına hızla ilerlememiz kaçınılmazdır.

Küresel ısınma, iklim değişikliği ve çevre kirliliği sucül ekosistemler üzerinde büyük bir baskı oluşturmaktadır. Bu baskı, bazı türlerin ortamdaki yok olmasına, bazı türlerin ortamdaki uzaklaşmasına, bazılarının aşırı derecede çoğalmasına sebebiyet vermektedir. Bu oluşan baskı, organizmaların göç etmesine, bazılarının göç ettikleri yerlerde istilacı olmalarına neden olmaktadır. Bütün ekosistemlerde canlılar arasında rekabeti kazanan türler uygun ortam bulduklarında aşırı derecede çoğalma eğilimine girerler. Bu aşırı derecede çoğalma, sucül ekosistemlerde herhangi bir etken tarafından kontrol edilmez ise sonuçta; müsilaaj, ötrofikasyon ve "red-tide" gibi olayların oluşumuyla karşı karşıya kalınır. Oluşan bu yapılar hem görsel kirlenmeye yol açarken hem de oluşturduğu ekosistemdeki dengeyi bozar. Tüm şartlar uygun olsa da canlıların çoğalabilmesi için olmazsa olmaz elementler vardır, bunlar içerisinde ana elementler ise azot, fosfor ve karbondur. Bu elementler doğal sistemlerde genellikle denge içerisindeyken kirleticiler tarafından artırılır. Diğer şartlar da uygun olduğu takdirde aşırı derecede çoğalırlar. Bu sebeple, doğal ortamlar alıcı ortam olarak kullanıldığı sürece, bu süreçle sürekli olarak karşılaşmamız kaçınılmazdır, bu da demek oluyor ki atıklar hiçbir şekilde doğaya bırakılmamalıdır. Doğal ortamlara bırakılan atık suların da alıcı ortama göre standartlarının değişmesi gerekmektedir. Atık sular, ön arıtımla sucül ortamlara ister derin deşarjla, isterse yüzey deşarjıyla bırakılsın, her ikisinde de kirletici etmen durumundadır ve sucül sistemi kirletmektedir.

Sayın milletvekilleri, iklim değişikliğiyle beraber su sıkıntısı çekeceğimiz açıkça ortadadır. Bu durumda bizim 1 litre bile suyu israf etmememiz gerekir, suda sıfır kayıp projesinin de uygulamaya konulması gerekmektedir. Onun için atık sular arıtılarak sisteme geri döndürülmeli, tarımda ve şehir içi su harcamalarında kullanılmalıdır. Bu sayede su kaynaklarından tasarruf sağlanacak ve ekosisteme kirletici olarak girecek sular kullanıma dönecektir. Bu sebeple, sürekli tekrarladığımız önlem önerisini tekrar dile getireceğim: Sadece Marmara havzasında değil, tüm ülkede kanalizasyon sistemleri ile yağmur suyu toplama sistemleri birbirlerinden ayrılmalıdır. Bu sayede arıtma tesislerine giden su miktarı da azalacak, enerji tasarrufu sağlanacak ve yağmur suyu kirlenmeden toplanıp kullanılabilir. Arıtma tesislerindeyse ön arıtım, kimyasal arıtım ve ileri biyolojik arıtıma kadar süreç dikkatle uygulanmalı, biyolojik arıtmadan sonra da sisteme tekrar entegre edilmelidir. Ayrıca soğutma sistemi kullanan tesislerin de soğutma işlemiyle ilgili yeni metotlar geliştirilerek suyu soğutup kullanacağı sistemleri yeniden planlaması gerekmektedir. Sıcak sular bir şebeke sayesinde seraların ısıtılmasında veya konutlarda ısıtma sistemi olarak kullanılabilir. Bu sayede alıcı ortamlara ısı kirliliği verilmemiş ve ekonomiye de katkı sağlanmış olur. Fakat pahalı bir sistem olarak düşünülp işletmeler tarafından tercih edilmektedir. Ancak ihmal edilen gerçek çıplak gözle görülür hâle gelmiştir ve doğaya verilen zarar ekolojik olarak telafi edilemez ve ekonomik olarak ödenemez durumdadır. Mümkün olan her yerde bu uygulama yapılmalı ve devlet tarafından zorunlu tutulmalı, desteklenmeli ve denetlenmelidir.

İklim değişikliği, küresel ısınma ve çevre kirlenmesi ülkemizi bu denli etkiliyorken tüm belediyelerin bir an önce altyapıya yönelmeleri ve altyapı sistemlerini tamamlamaları gerekmektedir. Sadece su kirliliği ve su tasarrufu açısından değil, aynı zamanda -dünkü yağışlarda Ankara'da şahit olduğumuz gibi- sel ve su baskınlarının önlenmesi ve aşırı yağışla şehrin sokaklarında foseptik akışından kaynaklı oluşacak hastalıkların bertaraf edilmesi açısından da büyük önem arz etmektedir.

İklim değişikliğiyle birlikte barajlarda ve HES'lerde öngörülen su tahsislerinde büyük sorunlar yaşanacak ve bu durumun yol açacağı sıkıntılarla ileride karşı karşıya kalınacaktır. Bu sebeple, bazı yerlerde su tahsislerinin değişimi ve iptali gerekecektir. Bu kanun çerçevesinde bu yetki Cumhurbaşkanına verilmiş ve oluşacak karmaşanın da önüne geçilmiştir.

Kıymetli milletvekilleri, sucül ekosistemlerde kirlenme sorunu sadece müsilaaj değildir ve sadece Marmara Denizi'nde görülmemektedir. Bugünlerde İzmir Körfezi'nde de kirlenmeden kaynaklı sorunlar net olarak gözlenmektedir. Koku oluşumu, dip çamuru, "red tide" ve deniz marulunun aşırı derecede çoğalması gibi sorunların tamamını İzmir Körfezi'nde görebilmek mümkündür. Bunun yanında, diğer körfezlerimiz ve lagünlerimizde de bu sorunlarla karşılaşmamız söz konusudur. Bunun yanında, iç sularımızda; göl, gölet, baraj gibi durgun sularımızda, aşırı kirlenmeye maruz kalan akarsularımızda bu tür kirlenmeleri görebilmek de mümkündür. Özellikle durgun iç sularımızda kirlenme sonucu oluşan ötrofikasyon etkileri geri dönüşü olmayan bir hâl alabilir, ekosistem dengeleri tamamen altüst olur ve birçok türün yok oluşuna şahitlik ederiz. Onun için, Marmara Denizi'nde öngörülen önlemler paketi tüm Türkiye genelinde vakit kaybetmeden devreye sokulmalıdır. Havza yönetim planları oluşturulan havzalarda tüm önlemler paketi uygulamaya sokulmalı ve sıkı bir şekilde denetlenmelidir. Bunun yanında, Marmara havzası özelinde noktasal ve yayılı kaynaklar tam olarak kontrol altına alınmalı, sadece atık su arıtma tesisleri değil, dereler ve atık üreten tüm tesisler kontrol altına alınmalı. Bunun yanında, havzanın tamamında iyi tarım uygulamaları devreye sokulmalı, kullanılan gübre ve ilaçlar denetime tabi tutulmalı ve çiftçilerimiz bu konuda da eğitilmelidir. Ayrıca, denetimlerin sadece atık su çıkış noktalarında değil, alıcı ortamlarda da yapılması gerekmektedir. Bugün gündemimizde olan bu kanun teklifi birtakım yasal

düzenleme ihtiyaçlarını karşılamaktadır fakat gecikmeye mahal bırakmadan su kanunu ve iklim değişikliği kanununu da Gazi Meclisten çıkarmamız gerekmektedir. Geleceğe yönelik düzenlemeleri de gerçekçi öngörü ve planlamalar ışığında şimdiden yapmamız gerekmektedir; her şey olup bittikten sonra kanun çıkarmanın etkisi ve önemi de yoktur.

Saygıdeğer milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisinin siyaset anlayışı içerisinde oluşabilecek sorunları önceden öngörerek onlara karşı çözüm üretmek de önemli yer tutmaktadır. Çevre ve tabiata yaklaşımımızı binlerce yıllık millî kültür birikimi ve İslam imanıyla yoğrulmuş Türk irfanı şekillendirmektedir. Bu çerçevede, insan ancak doğal denge içerisinde sürdürülebilir bir yaşam şansına sahiptir. Doğal çevremizi oluşturan canlı veya cansız bütün varlıklar insanlar içindir ancak bu onların yok edilmesi ve köklerinin kesilmesine sebebiyet verecek bir Vandallığı açıklayamaz. Doğa insan için bir nimettir. Kadim anlayışımıza göre, her biri kutludur ve kirlenip tahrip edilemez. İmanımıza göre, doğa ve sergilediği denge Allah'ın birer ayeti ve insanoğluna bir emanettir. İnsan kendisine ilahi bir lütufla emanet olarak verilen bu dengeyi gözetmek, korumak ve geliştirmek zorundadır.

Üzerine kafa yordüğümüz, dertlendiğimiz küresel ısınma, iklim değişikliği ve kirlilik insani ihtiyaçların ötesinde bir hırsın, tamahın ve bunların harekete geçirdiği sömürünün eseridir. İnsanın doğal kaynakları kullanması da ilahi düzenin bir yansıması olan doğal dengenin içerisinde olmalıdır. Doğal olmayan, kara ve kırmızı rengi değişse de emperyalizmin yıkıcılığıdır. Kapitalizmin vebal listesinin başında, sömürge topraklarından elde edilen doğal kaynaklar, sonrası hesaplanmadan yok edilen bugünkü dünyayı üretirken kırmızı emperyalizmin listesi daha az değildir. Aral Gölü'nün neredeyse yüzde 90 kaybolmasına yol açan kontrolsüz kullanım, Türkistan coğrafyasında yaptıkları nükleer ve kimyasal silah denemeleri, radyoaktif ve kimyasal kirlilikle kurtarılamaz hâle gelen alanlar bir sömürü düzeninin eseridir. Bugün, bütün dünya bu sömürge rekabetinin ürünü olan çevre yıkımını ve etkilerini küresel ölçekte yaşamaktadır. Türkiye olarak bizim, örneğin karbon salımına toplam katkımızın yüzde 1 civarlarında olması, ekolojik sorunların etkilerine açıklık bakımından hiçbir avantaj sağlamamaktadır. Türkiye, yine de taahhüt ettiği "sıfır karbon" hedefi için çalışmalarına başlamıştır ancak küresel ısınmanın yol açtığı istilacı türlerden iklim göçünün hedefi olmaya varıncaya kadar birçok etkiyi yaşamaya başlamıştır. Keza iklim etkilerinin yanı sıra Ukrayna-Rusya savaşının yansıması olarak dünya genelinde ortaya çıkan gıda tedarik eksiklikleri de bu kapsamda değerlendirilmelidir.

Onun için, diyoruz ki: Çevre sorunları millî güvenlik yaklaşımıyla da ele alınmalıdır. Bu dünya bugün üstünde yaşayanların tüketim malı değil, yarınlarmızın hayat kaynağıdır. Vatan, sadece siyasi bir sınır çizgisinin içinde olan bir arazi değil; taşı, toprağı, havası ve suyuyla; kurdu, kuşu, böcekleriyle; denizi, gölü, akarsuyu ve ormanıyla; tarlasıyla, tabanıyla ve hiçbir ferdinden vazgeçemeyeceğimiz insanıyla bir bütün olarak kutlu bir beşiktir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu beşik ilelebet Türk nesillerine kucak açacak bir ana gibi azizdir. İnsan değerlidir, içinde yaşadığı doğa değerlidir. Bu değerler, Yunus'un "Yaratılanı severiz Yaradan'dan ötürü." veya Veysel'in "Benim sadık yârim kara topraktır." sözlerini söyleten bir aşkın konusudur.

İşte, bu yüzden diyoruz ki: Milliyetçilik aynı zamanda çevreciliktir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak "Önce ülkem ve milletim." düsturuyla Türk milletinin ve devletin varlığı, dirliği ve birliği için, istiklal ve istikbalini güvence altına almak için öngörüler ve çözüm önerileri sunmaktadır çünkü millet dağıtılır, vatan yitirilir, devlet yıkılırsa hepimiz altında kalırız. Bunun için çevre sorunlarına, stratejik ve hayati bir konu olduğunun bilinciyle, parti çekişmelerinin üstünde millî bir anlayışla bakmak zorundayız. Milliyetçi Hareket Partisi olarak görüşmekte olduğumuz kanun teklifine destek veriyoruz.

Hayırlı bir adım olması dileğiyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.06

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 100'üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum. 336 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sıraya alınan 127 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 127)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

4'üncü sıraya alınan 313 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 313)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 9 Haziran 2022 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.08